

كوه طور

شاعر:
عبدالباري جهاني

Ketabton.com

زمور شاعر جهاني

نه د چا د پېکي ياريم نه د چا په تور سنگساريم
نه بې لاري نه پر لاريم له خپل خانه مي گيله ده

که هنر د انسان د روحي، فکري، عاطفي اړتياوو پوره کول وي،
نو ښه هنر او له هغې ډلې نه ښه شعرييا د انسان په ارواحي ژور تياوو،
ښکلايي زو احساساتو (ميني، کرکي او غريزه) کي د هڅو او هاند د
بهير پلټنه، څېړنه او يا د دغه بهير د کومي شېبې يا برخي انځورول دي.
د دې لنډي يادوني نه مي موخه دا وه چې باري جهاني زمور په هماغو
شاعرانو کي راځي چې دا ټولي يادوني په خپلو شعرونو کي رانغاړي
او زمور مخي ته ئې د ژونديو انځورونو په توگه اېږدي. د غزلو يا
قصيدو ترڅنگ هغه دا هنر په نظم او داستاني بڼه کي هم تصويروي.
باري د خپلې ژبې او ملت ويده نکلونه، هيري شوي کيسې او ناويل
شوي افسانې بيا ژوندي کوي هغه، هغه اولس ته وريادوي چې پر
هيواد ئې د وحشت او تيارو کيږدي لمن اواره کړې ده. د باري شعر او
دا کيسې د دغه تيارو لاندي، د ده د اولس روښان اندي ته د ستوري
په څېر ځلېږي او د لارو نښي ئې گرځي. د خلگو ژبې ته د هغه شعر د
ژبې نږدې والي د دې سبب شوی دی چې دا هڅه لاپسي بريالۍ او
اغېزمنه وي که کوم لويديز کره کتونکی يا د شعر څېړونکی د هغه د

شعرونو څه زوروره څېړنه وکړي، هرو مرو به هغه د افسانې يا اسطوري جوړونکي شاعر په نامه ونوموي.

هغه د تېرو او اوسنيو مذهبي، ملي تاريخي اتلانو په ملي کولو کي بې ساری لاس لري. هغوی ته ملي څېره ورکوي، هغوی په خپله فلسفه، د ياغيتوب او درېدو په اندېښنه، اندېښمنوي. له هغوی سره د هغوی له اواز سره خپل، خپل اواز، خپل هڅونکی بنسکلايز انداز ملگری کوي.

آدم او درخو، شیرين او فرهاد، ملوک او بدریجماله، لیلی او مجنون، بلال، منصور، نمرود، کلیم، نیل، اسرافیل، یعقوب، یوسف، زلیخا، کنعان، بناپیری، خضر او د خضر چینه، شیطان، سکندر، جام جم او ډېري ډېري نوري خبري دي چی د ده منظومي افسانې رنگینوي. زرکه، شپیلی، شپانه، رمباري، وچ ډاگونه، نکريزي، ډولونه، غرونه رغونه، د بلبلو چغهار، منگوتي، پایزیب، حولی، گودر، پېزوان، کلي، سپلني، کاني، مالت، اغزي، کوچي، کيږدی، د کيږديو اورونه، اتھونه، د نجونو ټالونه، ورا، کاروان، رباط، ريبار، رباب، خال او د ده د خلکو ژوند ته نوري ډيري خبري بيا هم دلته حضور لري، او د ده په شعر کي د هغه د اولسي چاپېريال غوره اغېزه گڼلی شو. د هغه ځيني شعرونه د هیواد د فرهنگ، سياست او تاريخ داسي گډ مالگوبي دي چی د هېرو شويو افسانو، يادونو، بدمرغيو، خوبنيو او غمونو بېساري انځورونه باسي.

د لرغوني او کلاسیک شعر نه خبرتیا، په هغه پوهېدنه، د هر بڼه شاعر غوره ځانگړتیا ده. د ده په نکلونو او ویل شويو نظمونو کي د اله ورايه لیدل کېږي. د دې تر څنگ د خپل تاريخ، تاريخي تگ

لوري او د لوړو ژورو او د جرړو نه خبرتيا د ښه شاعر بله ځانگړتيا گڼله
کېږي.

دغه راز که شاعر د خپل ملت په هره کيسه، هره افسانه، هر متل،
هرې ټوکي، ان ملنډو او په ټولي توگه په فوکلور او دود دستورپوه
وي، هغه به د خپلې ژبې له هر توري، هرې کلمې، هر ترکيب او هرې
جملې نه په رښتيا، لوی، نه هېرېدونکي، ژوند بښونکي، آزاروونکي
او زړه راښکونکي کيسې او افسانې جوړوي.

باري ته باري تعالي دا ټولې ځانگړتياوي ورکړي دي. د هغه
ذهني خوځون، د دې پورتنیو ځانگړتياوو د خوځون له هرې لوبشني او
خپک سره خوځېږي، خوځېږي او په خپل تگ لوري کي د زمانې له زړې
حافظې نه هېر شوي زياتره هغه څه ويني او را سپړي، چي نور يې حتی
تصور هم کولای نه شي.

د مثال په توگه د دريو غوايانو کيسه کي چي سپين او ابلق د
زمرې په ټونگ له تور نه خپله لاره بېلوي او وروسته سپين هم د زمري په
شيطانت له ابلق نه بېلېږي او يوازي خپل ځان اصيل ورته ښکاري، او
بالاخره د خپل بېخايه غرور قرباني کېږي، د کيسې وروستۍ او د
نتيجه خبرې داسې رانغاړي.

په ژړا شو سپين غويي ويل يې خدايه
په ريشتيا چي زه کم عقل وم له ځايه
په هغه ورغ مي مرگي ته ځان تيار کړ
چي جلا مي تور له ځانه په اختيار کړ
چي ابلق مي د زمري په خوله جلا کړ
هغه ورغ مي ځان له مرگ سره سودا کړ

د غوايي او د زمري پردی دي ويني
د دښمن سره څوک څنگه پالي ميني
چي په اصل او کم اصل تېر و تلم
په لوی لاس مي د مرگي خولې ته ورتلم
دده په شعر کي د داستان يا افسانې يا نظم ليکني يوه ستره او
غوره ځانگړتيا داده چي هغه د کومي لاسي ايديالوژي او يا واکمن
مين او اسير نه دی. هغه مين دی، هغه په بنکلا، هغه په ادا، هغه په
تخليق، هغه په انځورونو او هغه په نوبت مين دی. دی سره له ټولو
ياغيته تر نه باوره پوري د هغو پېرزو او ناز وړی دی خو اسيريې نه
دی. د باري شعر د پښتو ادب د هغو گوت شماره شاعرانو په شعر کپ
راځي چې له رازونو او نیازونو ډک دی او دارازو نیازاتراوسه پور
وړ وړونکي او وړ سپړوني نه لري.

اوس به له چا سره سيالی ته د نصیب راوړو
منصوري چيغي غرغړې د میدان پاته نه دي
دلته راغلي وه د کاپو په حساب سرونه
جنون هغه دی زولني د زندان پاته نه دي
که له گربوانه يې سکروټي اورولي نه دي
نوري په زړه کي خرڅبني د اسمان پاته نه دي
زه د خوڼي فلک په سترگو کي اورونه وينم
پاس له نصیب سره ځولی د توپان پاته نه دي

اوياداچي :

مه راوړه تندي ته مي انكار په انگارونو كي
تا ته مي نمروده د ايمان كيسه معلومه ده
خه به مي بوډی نظر ته نيسي د حيا پلو
ما ته دي پر شونډو د پېزوان كيسه معلومه ده
نوري په خپو كي الاهو سندرې مه بوله
رنگ د زمانې كي د توپان كيسه معلومه ده
ولاړل جهاني زاړه ياران بيا به ستانه نه سي
وايي ملاجلان د بل جهان كيسه معلومه ده

او يا دا چي :

په تپاكو رنگومه د جنون د پلونو نښي
چي د هر اغزي په كور مي د يادونو كيسه شنه سي
د پردېس محشر ميدان ته د وږخي ساقي راغلي
چي پر شونډو مي جانانه د كوثر پيال له ترخه سي
خواني ستا انتظار يو وړه بوډی عمر مي در جا رسه
سپېلنی به داسي چپري درته بل خوك نذرانه سي

د شعر لوستونكي، په شعر پوهېدونكي او د شعر اورېدونكي
كه لږ بڼه خپري شي چي د باري د شعر هر توري خو ځله د وينو د گلاب په
عطرو، د ارمان په اسوېلو، د درد په زگېرويو، د خيال په خپو او د
ديدونو په شپو كي لمبيدلي، ډوب شوي او بيرته يې ځان د غزل يا
قصيدي، يا څلوريزي او يا كوم ښكلي نظم په بڼه را څرگند كړي دي.
كه يو كلاسيك شاعر دا يادونه چي شعر په زړه كي د تېر شوي خيال نه
جوړه شوي خبره ده، چي په ژبه راځي، و منو ډېره به شاعرانه وي مگر دا
هم بايد ورزياته كړو چي شعريوه داسي نه ماتېدونكي تنده ده چي په

ويلو سره يې ماتېدل غواړي، مگر په ښو شاعرانو کي چي يو هم پکي باري دی، دا تنده د هر نوي شعر په هر ځل ويلو سره لا څو چنده کېږي. د نظمونو او داستانونو په بيان کي د باري دغه شان تنده له ورايه برېښي. هغه خبره چي لېونی ميني کرم اشناله بيا بانه سره، دی ورځ تر ورځي د کيسو او افسانو د بې پايه شاپو او مېرو لوري ته هڅوي او ورغواړي يې. دی چي څومره دې پلو ته درومي هومره يې تلوسې لاپسي تلوسې کوي. دی هره ورځ هلته نوي څه پيدا کوي. کله چي د مقدوني سکندر استاد، ارسطو هغه ته په رمزدا ورپوهوي چي خپل زاړه او له کاره لوېدلي مامورين او جنرالان برطرفه کړي او پر ځای باندی ئې ځوان او لايق افسران وټاکي نو هغه د خپل استاد له توصيې سره سم عمل کوي او داستان داسي نتيجې ته رسيږي:

مقرر پر مقامونو يې ځوانان کړل
 د لښکر يې ټوله نوي افسران کړل
 ارسطو ورته لـپـړلي وه رمزونه
 ده له رمزه وه اخیستي دا پندونه
 زورگمراه لاری ته نه سی سمېدلای
 لو مینا خبري نه سی زده کولای
 کوډلرگی په بار کی نه سي ځایېدلای
 نه کوډلر بار سي تر منزله رسېدلای
 په وطن کي کراري سوه عدالت سو
 له زړو داړه مارانو په راحت سو
 د ځاین قاضي يې وړانه کړله خونه
 اهل کار ته چي يې وسپارل کارونه

دغه راز تقریبا ټول داستانونه یا په یوه او یا څو بیتونو داسې
تتبیجې ته رسېږي چې د سرې یې بیا بیا لوستلو او اورېدلو ته زړه
کېږي. باري جهاني د خپلې شاعرۍ په اوږدو کې کرار کرار او سوکه له
ذهني ښکلا نه ټولنیزې، ژبنۍ او جلیزي ښکلا ته، هغې ښکلا ته چې
کله نا کله د لویو ارمانونو انځورونه باسي، وروان دی او کولای شو
ووايو چې ورسېدلی دی.

دده د داستاني شعر بهیر په څو ګودرونو وپشلاى شو.
د پښتو په شاعرۍ کې د لاسي یا آگاهانه ښکلا ییزي چاري لپاره هڅه،
ملي معنی، ملي غوښتنو ته، پراخ او ښتون ته او ملي وینبیتیا ته لاره
پرانستل د ټولو په وړاندې درېدل د ده په شعر کې ما دغه خوځون
مخکې د عصیان په نامه نومولی دی.

بله خبره دده د شعر ښکلې ژبه ده. خبره په دې کې ده چې دی آن
غندني، ښکنځلي او د نادودو یادونه په ډېر ښکلي انداز سره بیانوي.
که د سلیمان لایق شعر د مست، یاغي او نه اېلېدونکي سمندر ښکلو
خپو ته ورته دی د باري شعر کولای شو، زرین امیل یا مرغلین امیل ته
ورته کړو. داسې زرین امیل ته چې د ښکلیو د غاړې هار او د غاصب او
مکار زاهد او د دوکه مار مجاهد د غاړې د لعنتونو کړۍ جوړوي. دی
د چا، د کومي ډلي، د کومي لاري ترېورنه دی. دی د تیارو، دی د
شرارت، د شیطاني ارواحو او شیطاني کړو ترېور او د ښمن دی. هغه
خو په دې برخه کې کله نا کله ان د هستۍ بښونکي په وړاندې هم خپله
ترېگني نه پټوي. شاعر باید لوی روح ولري، شاعر باید د لوی روان
درلودونکی او د پراخ زړه خاوند وي. شاعر باید د بې پایه تفکر، د نه
ماتېدونکي ارادې، نه اېلېدونکي تکل، د سمندر سمندر ذوق، د پای
ته نه رسېدونکو خیالونو، د ژور درک، د پیاوړې پېژندنې او نه

هېرېدونې ياد خاوند وي. تېر هغه وخت بڼه دی چې د هغه له پېژندنې او تجربې نه نننۍ شخړې او اري کړای شو او فوکلور د تېر ميراث ژوند کول دي. د فوکلور تر ټولو غوره معنی په ولسی هنر، په تېره بيا ادب کې د ژوند د بهر موندل دي. په فوکلور کې افسانې، متلونه، کيسې، نکلونه او ان اپلتي هم را تلای شي. د فوکلور تر ټولو نه يوه غوره ځانگړتيا په هغه کې د يادونو ژوند دی. ټولو ته به څرگنده وي او کنه چې باري يو مورخ دی، يو ملي مورخ، يو بامسوليتته مورخ او يو د رازونو د راڅرگندولو په تېره بيا په پښتو فوکلور کې د تاريخی پېښو د پلټلو مورخ دی. هغه د هگل خبره د ټولنيز ژوند نه د پردې د پورته کولو مورخ دی. بڼه شاعر همدا سي وي چې د خپلې ژبې، د هغې له روحي توان نه د هغه د تخيل، عاطفې او ملي اندېښنو له بڼکلاييزو اندازو نه هغه پرده لري کوي چې د انځورولو مخه يې نيولې ده.

د هغه شعر بڼکلاوي، نابڼکلاوي، تور او سپين او ډېر څه او څوک شعر ته ولېږدوي. هغه ارمانونه، هغه وپرونه، هغه خوبنۍ، هغه مينه، هغه کرکه، هغه په شاعرانه نه بيانېدونکي بيان سره، هر هر څه چې نوريې لاپه خبرو کې د ويلو توان نه لري، دی يې شعر ته ور لېږدوي.

که څه هم هغه پخپله هيڅکله د متعهد شاعر دعوانه ده کړې، خو هغه تر زياتو متعهدو شاعرانو نه متعهد شاعر پاته شوی دی خو توپير يې له دې نورو متعهدو شاعرانو نه په دې کې دی چې باري د ملت، د خپلې ژبې، د خپل تاريخ او د خپل دوران په وړاندې متعهد پاته شوی دی. دی د رڼا د ساتنې او پالنې، دی د ژبې او د هغې د ابياتو په وړاندې پورورپی او متعهد دی. دده د دې ډول شعرونو يوه بله ځانگړتيا داده چې دی دلته تصويرونه داسې جوړوي چې هلته معنی او

مفهوم د تصویرونو په مرسته په ژوند بڼونکو او لمسونکو انځورونو بدلېږي.

باري پخپلو داستاني يا اسطوره ای شعرونو کي ځيني داسي سپېڅلي اساطير چي پېړۍ پېړۍ پټي پاتي شوي دي راسپړي او څېړي. د نکل يا داستان ويل له ولس سره، له ډېرکي ولس سره، د اړېکو، د خبرو او د مخامخ کېدلو تر ټولو غوره لاره او چاره ده. هغه ولس چي پخپله د همدې کيسو، د همدې نکلونو او د همدې روايتونو اصلي سرچينه او زيربنده دی. ښه شاعر هغه يادونه، هغه خاطرې او هغه ټوله مروړي هستی د نظم په بڼه، د شعر په بڼه اميل کوی، هغه په ښکلايي انداز، په ښکلاييزه ادا او د عاطفې او تخيل په زياتوالي سره خلگو ته وريادوي، باري هم د خپلي ژبي تاريخي بهير، د هغې د ويونکو روحي خوځون لويو ابدي اساطيرو په ويناوو، د هغو د اتلانو په خبرو د هغو په تاريخي پېر او د هغو په غم او خوشحالي کي لټوي او په خوږه شاعرانه ژبه يې نني کوي.

د نورو ځانگړتياوو تر څنگ کولای شو ووايو چي باري ډېر هغه څه چي شاعرانه نه دي، شاعرانه کوي. عنعنه ماتول، صراحت، طبعی وزن او په هغو کي د مکار غندنه د ده په شعر کي بل نوبت دی. هغه په دې افسانو کي مودته را په زړه کوي چي څوک يو؟ چيرته تلای شو؟ او څه کولای شو؟ په دې توگه ويلای شو چي هغه دلته هم خپل ياغيتوب ساتلی دی. هغه دلته هم له دوکې ياغي، له دروغو ياغي، له مکاره ياغي او له ریا ياغي پاته شوی دی. د ده همژبي بايد زمور د څو نورو گوتو په شمار شاگرانو د شعرونو په شان د ده شعر هم د پښتو د وينبټيا نوې الفبې وگڼی. هر يو يې په ډېرې مينی او تلوسې سره د هغه زده

کړي ته پلټۍ ووهي او کنه دوی به د خپل ملی ژوند پېژندنه کي
همداسي نالوستي پاتي وي .

په مینه
ډاکټر عبداللطيف بهاند
ماسکو

جهاني ته

سباوون په تمه ناست تورو تيارو کي
زنګېدلی د غمونو په ټالو کي
داد ميني د دنيا خوږ انسُورگر ته
چي يې ځاله د عشق جوړه ده مغزو کي
دازمور د وخت هونبنياره لېوني ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

د حمید او د خوشال د پگری گل ته
د الفت او د رنستین د بن بلبل ته
د مکتب غوره شاگرد د پیر محمد ته
چي یې تاج په سر کي ایښی دی غزل ته
د کروړ د میخانې بنکلي ساقی ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

قلندر عبدالرحمن د کور ډپوې ته
د حمزه بابا په سر جگي شملې ته
د میرویس نیکه د باغ خورې مېوې ته
د پښتو ادب دې بنکلی ترانې ته
د احمد بابا د ستر کهول لمسي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته
چي پانوس یې سوخیدو سره اشنا دی
چي پتني یې د لمبو سره اشنا دی
چي یې خیال څه د فلک په رحم نشته
چي یې کور له سوخیدو سره اشنا دی
میراث خور د پڼوا او د غني ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

دا ساقی چي د جامو سره لوبېږي
دا خمار چی په نیشو کي نه مستیږي
چي کري ځانته پخپل لاس د ورځونه

دا زردشت چي بل اور سره خونبيري
دا په سوي مذهب پوه مست دوزخي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي اورونه يې په كورد پلار ژرلي
لپي لپي يې په هر مزار ژرلي
چي يې ټانگ د يرغلگر په سوک و هلي
ويني ويني يې په هر پرهار ژرلي
د افغان درد او غم په اور ستي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي خيبر او چي ميوند يې ترانه ده
پاني پټ يې د پلرونو حماسه ده
چي پامير او هندو کش يې د خيالونو
هم شمله ده هم كعبه ده ميخانه ده
د كابل د پټ او ننگ ساده سپاهي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي بنكلا يې شور په سر كي لگولي
چي خالونو د صنم په زړه خوړلي
چي سينه يې د غاټول سره سيالي كړي
د وزخي سره په اور كي سوزېدلي
دا په تلليو كي زموره او سني ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي تر هر چا په گناه باندي پوهېږي
چي له شيخ او له زاهده نه وپېږي
له چرو او له رسويي پروا نسته
چي د دار حلقې ته خپله روانيږي
دا زموږ د عصر بې کچه ياغي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

د الوی بحر چي ويالو کی نه ځايېږي
لامبوزن چي په څپو کي نه ډوبېږي

د قلم توره يې تل د لاس زېورده
چي د ظلم د بنامار سره جنگېږي
د لایق او د اجمل داسکني ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي په نرخ او خريدار د زړه پوهېږي
پېرېدل چي په بازار د زړه پوهېږي
چي فرياد يې د خوږمنو زرو او ازدي
چي په جوړ او په بيمار د زړه پوهېږي
دې نيالگي زموږ رشاد لوی حبيبي ته
جهاني ته جهاني ته جهاني ته

چي سبزي کوبي د مستو پسرلو کي

چي ساقی سره هم غاري دی پیالو کي
چي شور دی د سینی په خلوتگاه کي
چي احساس یې توپانی دی په شعرو کي
پخې نینی د پژواک او خلیلی ته
جهانی ته جهانی ته جهانی ته

چي د وښ په اجارو له فلک غواړي
منصوري نشې اخیستی دی دار غواړي
د خیام کوڅو ته ځي په بد مستی کي
د گلاب مینه په کور کي د خار غواړي

دا خپلوان د شمس الدین او د داوي ته
جهانی ته جهانی ته جهانی ته

چي ټاکلي یې خپل ځانته هدیږي دي
د منصور او د فرهاد سره یې شپې دي
دا سرکینه د جنون پر بستر پروت دی
ماتي کړي یې د عقل زولني دي
زر سلامه د کمال عبدالباری ته
جهانی ته جهانی ته جهانی ته

+++

تاسويي پېژنی دا څوک دی؟

کله ولاړ سي په خيالونو سردرو ته پورته کېږي
کله کښته سي درو ته سپين سندرېږي يې يادېږي
کله مل وي دکوچيانو په کېږديو کې اوسېږي
کله ځان خپل زنداني کړي زولنې ورته شرنګېږي

بيا په مينه د جانان کې يادوي اغزن خوبونه
بيا وطن شهيد شهيد وي يادوي ستړی مزلونه
بيا له قهره او له جوشه په سوکو وهي ټانکونه
ها زړي خاطرې ورشې وېښوي وېده مغزونه

کله ځي تر کندهاره يادوي کاره تـگـونه
کله ستايي کونړونه په حجرو کي چنگ برېتونه
کله پورته بدخشان کي لټوی بـکـلی لعلونه
يا په دښتو د پروان کي دلاله وو سره گلونه

بيا په خيال کي يو ځل ورشی د غازيانو وټولی. ته
بيا په اوښکو ورته ناست وي د وطن بوري مورکی. ته
بيا په سرو او ښکو ژرېږي د شهيد ورور و خورکی. ته
بيا ورليکی سلامونه د کوچني غازی سلگی. ته

کله ستايي په وطن کي د غازيانو مورچلونه
کله غندي د بيدردو او نامردو چپاوونه
کله ستايي د باتورو جنگياليانو سنگرونه
کله غندي په کوڅو کي بېگانه او پردي پلونه

بيا خيام وي بيا باران وي بيا پيالې وي
مېله وال له بناره ووځي د بابا صاحب مېلې وي
د يارانو په ټولی کي هم سندرې هم نغمې وي
وريادېږي يي جونگره روڼ کړې خپلي شپې وي

بيا زاهد او معتصب ته رياگاني ورپېغور کړي
بيا په شعر او په خيال راته سينگار د بابا کور کړي
بيا ورځي تر خپل جانانه بهانه د ابا گور کړي
چي بيا وروسته رقيباني په محفل کي ورپېغور کړي

بیا په خپلو سترگو ویني د پېغلانو گودرونه
د تیارو اجاره دار پکښي کـرلي افتونه
پېغلي نه شی وړای گودرته شنه منگي او امپلونه
په گودر کي د پېغلانو د پردیو مورچـلونه

بیا کابل وي مستي پېغلي يي پښي لوخي وریاد پېري
یتیمان او بیر سـري ماشـومان ورته ژر پېري
کـلاگـاني د بابا يې د پردو په لاس نړ پېري
په ناوړين د زورورو عزتونه خـرابـپـري

بیا خـوانانو د وطن ته په خـوږه ژبه گویا دئ
وايي پر پردئ سـنگـرونه دا وطن مود ابادئ
د مورچـل و خـوان ته وایي چي دا کلی زما او ستادئ
تا د خـورتـکـری پيپلی دا دستور د نا شنادئ

کـله غاړه د هـلمـند کي راته ستايي اتونونه
د هـلمـند نه جـلاله ته وړي شرنگي او امپلونه
کـله خـي د هـند و کش نه یوار گوري خيبرونه
کـله خـي و هـد پـروته را شميري ماشوم قبرونه

بیا پر لـویـه لار روان وي و پښوي ویده خوبونه
بیا د اوبنـکو په زورونو وړانوي کښلي خطونه
بیا بوډی اسـمان ته وائگي نور دي نه وړم فرمانونه
ما یوه سـجـده مـنـلې نور يې نسته محرابونه

بیا په سره غرمه میوند وي بیا ایوب او ملالی وي
بیا بولدک وي بیا لښکري ورسره چي تور پپکی وي
بیا میرویس وي بیا جرگې وي گورگینانو چي سلگی وي
بیا بابا توره ایستلي د غازیانو چي ټولی وي

کله ډاډ وي لاریانو او لار ورکو قافلو ته
چي ها تللي په سپلونو توتکی به پرته راسي
کله مل وي د پردېسو او غمجنو مساپرو
وايي توري شپي تېگریزی دا وطن به زما او ستا سي

کله زېری شي ساقی ته او غوږ کي ورته وایي
د حمید د ترانو او شنو پیالو دور به بیا سي
کله تور چپه کاکل د خپل جانان په خوب کي وپني
په تعبگیر کي د زاغانو پاییکو بونه به رسوا سي

بیا د خیال په ټال یاغي سي تارېخونه وریادېږي
هغه توره د بابایي هرگری مخ ته ځلېږي
وايي ولسي زموږ غازیان له قبرو نه راپورته کېږي
دا ژوندي په مړو حساب دي چي وطن یې لېلا مېږي

تاسو یې پېژنئ دا څوک دی؟
دا ازل ته یاغي سوی
چي جانان یې خپل وطن دی
او وطن یې پردی سوی
چا په غوږ کي راته ووي

"زه ٻي پڙنم غني ديءَ دا زړور دا بېر سړی "
ما وي نه گرانه غلط سوې زموږ د هيلو
"جهاني" دي د جانان په لمبو سوی

& & &

جهانی شوک دی؟

د هیواد خوږ ژبی، نازک خیال او نامتو شاعر او لېکوال او له هېواده هغه مساپر اشنا یادوم، د چا د لمر بنار چي تر وږمۍ نېولی دی او خونه یې د مرگي له ساندو ډکه ده. د هیواد د ځوانانو په لاسو کي یې پردی تېغونه دي او بی سترگو توري چلوي.

د غلیم خیرن لاسونه یې د هیواد والو په سپېڅلو وینو سره دی، کلی او کور یې د کاهو مالت جوړ سوی دی. د ده د ناز وطن ته د اغیارو مرکې رابلل کېږي او پردی یې د خوبونو تعبیرونه کوي.

د پېغلانو په گودرونو یې د پردیو سنگرونه جوړ سوي دي. د گلانو په وطن کي یې اغزیو پېري کرلي دي او د شپې شیطان یې د دیدنونو مابنم تورولی دی. دی چي اغزی اغزی ژوندون تېروي د خیالونو پر اوږو و خپل جانان ته چي د ده گران هیواد دی مسافري سجدی ورلېږي.

شاعر چي د ملالي سرتوري د نامحرمو په ولات کي نه سي زغملای یاغي کېږي، د ازل خزانو نه نه مني او د حق د لېونو لښکر جوړوي د پېړیو طلسم ماتوي او د قدرت زولنې شلوی. کله تانکونه په سوکونو اوبوي او کله خويې د قهر چيغي د غلیم د بنگلې چت را لړزوي. دی فیصله کوی چي دا ولس د اېلېدلونو نه دی او د زاغانو جنازې له خپله باغه باسي، د خپلو رنځورو کنډوالو اسوېلي ته په لپو لپو ژاري او د غازیانو د بگړیو د وېنو شاخکي یې زوروی، نو ځکه دی

د مرگ د قافلو ملگری کپړې خو د ده مغروره ککړۍ تر ځمکې نه ورځی.

دی دا کپړې وړې بگړې راغونډوي او د غلیم په بنگلو کې بل میوند جوړوي، د چنگېز پر کورنا ورین د خپل هغه غیور ولس چي د اورنگ خنجريې پخ کړی دی او د فرنگ توپونه یې خاموش کړيدي مېرانه او سربندنه و غلیمانوته وریادو.

جهاني "شنه اسمان ته د خپلو غرونو زلزلې وریادوی" د ملالي میوندی چيغې په شنه اسمان اوري او د رېدي او تورپېکۍ کیسې په لوړ آواز بیانوي. د فتحي په جشنونو کې هېڅ شک نلري ځکه دی خپل قام یو توپاني قام بولي. د حسین جامې اغوندي او تر خپل جانانه تنها ورځي، د زولنو شرنگهار ته په ورین تندي وروان دی لکه منصور پردار ورته خپڅي او د سکروټو په قلم ورته اشعار لیکي.

عبدالمجید

ډنمارک ۲۰۰۵ع کال

د جهاني د ژوند ليک په اړه

خوښ يم چي د هيواد د شعر او شاعري په هسک کښي د يوه
ځلېدونکي ستوري بناغلي عبدالباري جهاني د ژوند ليک په اړه څه
ليکم، بناغلي جهاني که په خپل هيواد او هيوادوالو کښي منلی او د
اوسمهال د پياوړو، غښتلو او سرواله شاعرانو او ليکوالانو څخه گڼل
کيږي، د هيواد د پولو څخه په هغه خوا هم د ښه نامه څښتن دی، دغه
ليکنه کندهارته د ۱۳۸۴ ل کال کي د دوی د راتلو پر مهال د غوايي د
مياشتي پر (۱۴مه) نېټه په تېرو درو کالو کښي په پرله پسې توگه د
درېيم ځل له پاره د اطلاعاتو او کلتور رياست له لوري د دوی په وياړ د
يوې درنې او لويې شعرغونډې د پيلېدونکي وينا په توگه ما
عبدالمجيد بابي واورول، دا چي په هغې کښي د بناغلي جهاني د
ژوندانه په اړه څو ټکي څرگند سوي وه له همدې امله کله چي نارنج
خپرنديو په ټولني ته د دوی همدا نوې راغونډه سوې شعري ټولگه (کوه
طور) د چاپ له پاره سپارل سوې وه نو دا خبره هم ياده سوې وه چي
همدا ليکنه دي د همدې ټولگي په سرپاڼو کښي ځای ولري، که څه هم
په هغه شعرغونډه کښي هم ما يادونه کړې وه چي زموږ دغه نوموتی او
پېژندل سوی شاعر د چاله لوري پېژندنې ته اړتيا نه لري او ټول يې
پېژني خو د دغسي مېرنيانو د ژوندانه د بېلابيلو اړخونو بيا يادونه
هم دنن او هم د سباله پاره د ارزښتونو څخه خالي نه وي، د دوی د
پېژندنې په اړه چي ما څه راغونډ کړي هغه ستاسو په وړاندي په لاندي
توگه ايردم:

بناغلی عبدالباري جهاني د نن څخه ۵۷ کاله دمخه په ۱۳۲۷ لمريز کال د کندهار ښار کابل دروازي ته نژدې د باميزو د کوچي په ختيځه څنډه کښي د خپل سوداگراو شتمن پلار ارواښاد عبدالاحمد خان په کور کښي زېږېدلی دی. بناغلی جهاني د پلار لومړی زوی او پلاريې د خلکو او دوستانو په منځ کښي د ښه نوم، پستي گذاري او ښه چلند څښتن و.

د بناغلي محمد معصوم هوتک په وينا جهاني لومړنی دوديزه زده کړي د ملا نور محمد څخه ترلاسه کړي دي. کله چي د هغوی د ژوندانه گړي د رسمي ليک لوست ترپولي رسېدلي نو يې په کندهار کښي ميرويس نيکه لېسې ته مخه کړې او تر دوولسم ټولگي پوري يې همدلته د لوست او زده کړي د پراوونو يو ټاکلی پراو بشپړ کړ. وروسته يې د کابل پوهنتون د ادبياتو او بشري علومو په پوهنځي کښي د تاريخ او جغرافيا په برخه کښي تر ۱۳۵۱ ل کال پوري لوړي زده کړي وکړې.

بناغلي جهاني د پوهنځي په ټوله موده کښي د شعر و لوري ته په پراخه کچه مخه وکړه، شعريې ښه وپاله او د هغه روزني ته يې ټينگه ملا وتړل څو نن دا وياړ لري چي په هيواد او د هيواد څخه دباندې په فرهنگي او ادبي سړيو او کړيو کښي د يوه وتلي او منلي شاعر په توگه ځلېدلی دی. دا چي نن د هغوی شعر ښکلی، منلی او د پختيا ترپولي رسېدلی دی دا د هغوی مينه ده چي د شعر سره يې د همغه مهاله چي لا زېږکی واپاللي او روزلي ده. کله چي په ميرويس نکيه ښوونځي کښي په لوست بوخت واد پښتو د نوموتو شاعرانو شعرونه دده د فکر او ذکر مشغولا وه. په دغو مشغولاوو او بوختياوو کښي جهاني د لوړ تخيل ترهغي کچي ځان ورساوه چي له ځانه يې جهان ته لاس وغځاوه، دده

بنکلي شعرونه د خپرونو بنکلا سوه او د ډيرو لويانو، مشرانو او ځوانانو د پاملرني، کتنې او اورېدنې وړ وگرځېده او په دې توگه لا تر اوسه که د ځان و نور د جهان سو او کله چي بيا د دغه جهان و جهان ته د بل جهان څخه سره په رابهدو سوه او زموږ جهان يې سره تبي وگرځوله د مليونونو پښتنو او افغانانو سره د دې جهان جهاني هم کډه وکړه د خپلو خلکو د کړاوونو او ستونزو څخه د ډکو او ترټلو ورځو ليدو تر دې پولي وکړ او په چي ځان ځني هېر او خپل بېوزلي ولس ته يې په بېوزلي کښي داسي د تسلي مرغلري راغونډي کړې چي د ورکو د (ورکي مېني) په ورکو او اشلو پشلو پاڼو کښي د ورکو زړونو درناوي او سلامي زموږ دغه ورک ورو هلته هم جهاني کړ، داسي جهاني چي اوس يې خپل او پردي ټول د يوه پاخه، وتلي او منلي شاعر په توگه پېژني، هغوی د شعر په نړۍ کښي د يوه نوبتگر او نوميالي شاعر څېره د ځان کړې، داسي شاعر چي د شعر منځپانگه او ورسره هنر او بنکلا يې هم بناغلي او غښتلي ده چي د هيواد د اوسمهال د پښتو شعر برخه ورباندي وياړي.

که رښتيني پرېکړه وسي دوی ته د دوی همدغو غښتلي او بناغلو شعرونو د اوسنيو پښتو شاعرانو په شاعرانه يون کښي د گوته په شمېرو مخکښانو تر څنگ د مخکښۍ لنگوټه ورپر سر کړېده او که دغه ټوله خبري په خو لنډو ټکو کي راوغاړو نو بايد وويل سي : جهاني يو استعداد دی او شعرونه يې په پښتو ادب کښي د څرنگوالي، ډول او بڼې او هم د بڼه او شعري موازينو په گڼه پسرولل سوې زېرمه گڼلای سو .

د دوی په برخه کي دا پرېکړه نه زما ده او نه د هغه او دغه چا ده .
دا پرېکړه د ولس پرېکړه ده، دا د ادب پوهانو او لويانو پرېکړه ده او دا د

شعر د خوښوونکو او مینانو پرېکړه ده او پردغو ټولو باندي د منلو او
 مهر لگولو په توگه دا د هیواد د وتلي او منلي لیکوال، څپر ونکي،
 ژبپوه، شاعر او تاریخ لیکونکي ارواښاد علامه رشاد بابا پرېکړه ده.
 چي دا پرېکړه د ټولو پرېکړو او د دوی په برخه کښي د ښو
 اندونو د څښتنانو د نظرونو د قبلوني له پاره ډېر ښه لاسوند گڼلای سو.
 هغوی فرمایي: "ښاغلی عبدالباري جهاني ځوان پښتون
 شاعر دی، زما په خیال ابتکار او سلاست د ده د شعر ځانگړتیاوي
 دي...

د ده پر نغمو مستي ناڅڅي، او د ده ترانو ته شاپیری اتښ
 اچوي... د جمال جلوي له ده څخه ځان او جهان هېروي. په دغه جذب
 کي نه دی ځاني دی نه جهاني، د احتساب پېره یې له زړه وتلې وي، د
 مغانو پر دوکانونو په ډېره زړه ورتیا گرځي، په خورا بې احتیاطي د
 میخانو ترلې دروازي ورټکوي، د حسن پر کعبو طوافونه کوي. د میني
 د بت پر پښو تندي مورې، ځکه نوزه دی یاغي شاعر بولم. د ښاغلي
 جهاني د فکر شهباز د نوو معناوو په ښکار پسي ډیري هسکي الوتني
 کوي او بې ښکاره نه راستنیري ځکه نوزه دی مبتکر شاعر بولم...
 دا ځوان شاعر زیار باسي د گران وطن پر شمه باندي
 سرښندونکي پتښان د ستی کېدلو له پاره راوبولي. د ده شعر بې
 مبالغې د افغان ولس د وینتیا له پاره هغه سوي چغې دي چي ښځې په
 اورېدلو کي د غور او په لوستلو کي د سترگو له لاري بڅرکي پاشي.
 رنځېدلی او کرېدلی افغان ولس ملي وحدت ته هڅوي. د ده استعارې
 هغه تارونه او کنایې هغه ستنې دي چي زړونه سره گنډي...
 د دې اسکېرلي ولس د سوځېدلي او لولپه هیواد په کربلا کي
 جهاني د حق پر شهیدانو ساندي وایي او کله د یزیدانو په لټون د

ماغزو په غور و مشالونه لگوي. زه ده د طبي په سینا کي هغه
روڼاوي وينم چي د ډيرو به د هغو ديدار نه وي په نصيب سوی...".
درنو لوستونکو!

د بناغلي جهاني په اړه به ډېر، ډېر څه ووايي، خو ډېر به د لوی
ښوواند علامه رشاد بابا سره د دوی د همدغو لورینو په برخه کښي
همرغه وي. نوزه هم د ډيرو سره هملاړی کېږم او د جهاني په برخه کښي
د علامه بابا همدا پېرزوني د خپلي ليکنې له پاره بسندويه گڼم.

په درنښت

عبدالمجيد بابی

د کندهار د اطلاعاتو، کلتور او ګرځندوی رئیس

غزلي

مناجات

د جانان د بلا مخ ته خدايه زر خله مي سپر كې
لكه غشى پر سينه مي د رقيب وړ برابر كې

چې پرونيې وړپه ياد سي د د بنمن د بورو وړارو
يوه چيغه مي لا پورته پر شمشاد او پر خيبر كې
بيا شرنكي د سپينو تورو بيا محمود وي بيا اشرف وي
پر لښكر د غليمانو د مرگي د پوځ گذر كې
بيا ميدان د پاني پت وي بيا گلگوني توري راسي
پر لښكر د مرپتي مي د احمد لاسونه بر كې
چې مرژواندي ورنه تنبتي افسران د پرنگيانو
په كابل كي مي آسمانه بيا پيدا وزير اكبر كې

بيا ملاله په ميوند كي بيا ايوب در خخه غواړم
بيا مي لاندي تر اسونو د د بنمن خوني لښكر كې
له اموت تر ارغسانه له كنړ تر هريروده
د لستوني بنا ماران مي يو په يوزېر او زېر كې

يوار بيا راته تاوده کي زما د قام ساپه رگونه
بيده بخت راته وينس کي را پخلا مي مرور کي
بيا جشنونه په بناړو کي اتيونه په دښتو کي
بيا پغلوتی په خېمو کي بيا مي کور په کور اختر کي
له پامير تر کندهاره له هلمنده تر مزاره
اولسونه مي په چيغور به يو په يو خبر کي
چي يوروح سي بل يې تن سي يو يې سر بل يې بدن سي
چي جار پړي يو تر بله يو ميرابل قلندر کي
له کنړه تر ارغنده له پنجشېره تر ميونده
هر يو بوتی مي سوما کي هر يو خاڅکی يې کوثر کي
چي دالمروي دا اسمان وي د پښتون قام دي ودان وي
د دښمن عمري يې خدايه لنډ د ژمی مازيگر کي

چي ړندې کي غبرگي سترگي د فرنگ د ميراث خورو
د مرگي له خوبه وينس مي د افغان بيده تېر کي
هم يې وينس کي له خوبونو هم الفت ورکي د زړونو
هم يې تن جوړ کي له زغرو هم رڼا د عقل ورکي

چي جهان ورته حيران وي چي خجل ورته سيالان وي
زما د هروگړي سترگي آيينه د سکندر کي

جهاني چي پڪبني ليکي د زمري اولس نظموه
هر آوازيي د بلال کي هره لوپشت ورته منبر کي

۸/۱۲/۲۰۰۱

ويرجينيا

+

خدايه كوم لوري ته ځمه نه د ځان نه د جانان يم
نه له بشكليو ياغي سوي نه د زلفو بند پوان يم

زړه مي ځي د ساقې کور ته آيينه مي بولي گور ته
ما د مني رنگ اخیستی نیم بوډا يمه نیم ځوان يم
نه مي بڼغ چاته اشنادی نه سندري مي څوک
اوري

له منزله ناخبره کنبپوتلی په کاروان يم
له رحمانه مي زده کړې متانت د درو پشانو
په بهار او په خزان کي مستقيم په خپل مکان يم
دا يوه شېبه هستي مي د نېستی په نوم راوړې
لکه او بڼکه درته راغلم په بهو کي او بزبان يم
نه راتلل مي په اختيار وه نه په تلو مي خبر يم
د شبنم په دود راغلی د شبنم په دود روان يم
نه سندره سوم د ميني نه کيسه د نيمو شپو يم
نه فرهاد يمه د غرونو نه مجنون د بيابان يم
نه خليل سوم د اورونو نه خيام د محفلونو

نه منصوريم د دارونونه د کاپوپه نښان يم
سر خريبي دي سوه په برخه څه رهي سه لپوتتوبه
د سکروټو پير سريون دی د خيالونو جاله وان يم
مبارک دي سه خوبونه زلېخا لمن مي نيسه
د يعقوب د اوبنکو پيل يم رسېدلی ترکنعان يم
وزرونه مي راوړي چي تيار هغه ديار دي
نن يې وسوځه پانوسه زه چي خان يم په ياران يم
يو نصيب يو جهاني دی خو سندري داغزيو
تريخ تاراج دی د غوتيو زه همزولی د خزان يم

+

يار چي له اغياره سره مل سو اوس به څه وايو
درد چي له پرهاره سره خپل سو اوس به څه وايو
ولاړود شهيدو سفرونو له كاروان سره
ورک چي موله سيوري سره پل سو اوس به څه وايو
مورځو پسرلي ته د گلونو کجکول ونيوی
اور يې د اوربل پر سينه بل سو اوس به څه وايو
خپل نصيب مي لاره پر سکرو تپو رانښوولې وه
ورک موله منزل سره منزل سو اوس به څه وايو
مورځه قافلو کي غبرگي سترگي پسي يو ورلې
ولاړی د يوسف کسيس بدل سو اوس به څه وايو
ما ترکوه قافه پوري هر قدم شمېرلی و
خپل قسمت په لار کي راته غل سو اوس به څه وايو
مالا جهاني زلمي کلونه ورته ايښي وه
بخمي په کوگل کي د اجل سو اوس به څه وايو
ويرجينيا ۱۵/۸/۲۰۰۴

راځه زه به غزل درته ليکم ته راته گوره
په تورو به دي شونډي مچوم ته راته گوره
د زړه په شيش محفل کي دي تصوير پيوندومه
په خيال کي به دي زلفي لوبوم ته راته گوره
محفل ته مي راوړي نذرانه دي وزرونه
بورارنگه به ځان کبابوم ته راته گوره
پنبېمانه مي تندي دی د ځوانۍ له سرکښيو
محراب ته دي سجدي درپسي وړم ته راته گوره
بوډی لاس به مي نيسي له گلرخ ساقی جامونه
زلمی زلمی پيالې به تشوم ته راته گوره
د عمر له دوړخه مي ځنځير درته راوړی
دانه دانه توبه مي ماتوم ته راته گوره

ازل مي په غوټيو کي نصيب نه و ساتلی
سینه به په اغزيو سولوم ته راته گوره
درځم له لېونيو وينو مست او رنگېدلی
جنون ته به مي کاني ژړوم ته راته گوره
کانه به مي په چيغو کم غوړونه د وختونو

شین چتر د آسمان به لږ زوم ته راته گوره
وعده مي له فرهاده سره نوي کره جانانه
تپشه مي پر تندي باندي در وړم ته راته گوره
نصیب له جهاني سره جوړه یمه راوړی
زخمی سلگی په اوښکو او بوم ته راته گوره

۳۰/۸/۲۰۰۴

واشنگټن ډي سي

+

ولاړل چي پرون يې د قسمت ما بنام ته و خندل
نن په جگه غاړه يې منصور مقام ته و خندل
خنګه به په سرو سترگو د قتل گناه و ژاړي
مورځو د خپل حق د انال حق پيغام ته و خندل
پر پرېده محتسبه د خرقې د دوه رنگۍ جنت
مورځه يورنگي کي د ورځي انجام ته و خندل
چا د انگوري شونډو مستۍ دلته راوړي يو
شرنگ مو د سندرو د کوثر و جام ته و خندل
راسه په رڼا کي د پرهېز جنازه و باسو
شيخ چي د منبر پر څوکه خپل کلام ته و خندل
رنگ د لېوتوب يې ايله نن په سترگو وليدی
خم په وچو شونډو کي چي زموږ خيام ته
و خندل
ولاړی جهاني د خپل نصيب د قافلې سره
کړېنو د تندي يې د ازل مرام ته و خندل
۲۰/۱۲/۲۰۰۲ ویرجینیا

+

راڄي چي پردي لاره پيغامونه به راوڀري
حوالي ته د خيالونو مي گلونه به راوڀري

زاهد مي په سبا سبا زلمي کلونه يوږل
ساقی توبه مي خرڅه کړه جامونه به راوڀري

قسمته له يارانو په توپان کي يم پيل سوی
ساحل درڅخه وړی يم موجونه به راوڀري

پوهېږم چي رانه غله اوس می سترگي
ورلېږم —————
جنونه هونښيارېږم ځنځيرونه به راوڀري

رقيب مي په سکروټو جنازي ته لار نيولي
رويياره تر مزاره سلامونه به راوڀري

غرور مي په تندي کي سوځوم درته راځمه
سجدې ته مي جانانه محرابونه به راوړې

چي سترې دي له ژونده يم محفل ته درغلی
پانوسه وزرونو ته اورونه به راوړې

کنعان ته مي ويلي جهاني ماشوم خوبونه
د ستورو تر ګودره تعبیرونه به راوړې

۴/۹/۲۰۰۴

وير جینیا

+

کله ورک یمه په خان کي کله ستا په تماشا سم
هم تصویر هم آینه سم هم پخپله درته راسم
له محل څخه دروزم بې خبره لکه اوبنکه
لامی پل اخیستی نه وي چي په لار کي نیمه خوا سم
چي پخپله مي دربولې د خټین صنم سجدې ته
بیا په کومو سترگو درسم بیا په بیرته څنگه ستا سم
نه خبر په خپل وجود یم نه اختیار مي دی راوړی
کله شمع د محفل یم کله سوځمه بورا سم
کله زه پر خیال مین یم کله خیال راپسي گرځي
کله چیغه د جنون یم کله حسن د لیلا سم
د نسیم پر اوږو راغلم له شنبم سره مي شپه سوه
د ذرې د کور مېلمه ومزه به څرنګه پیدا سم

خزانه یم د رازونو په دې خپل ذره وجود کي
کله شپول د طوافونو کله کور د کبریا سم
دایوه کیسه د میني بې حسابه شونډي وایي
کله بنکار سم په کنعان کي کله تور د زلیخا سم

په تهاکومي کرل ستري داغزيو د کور غشي
په خلوت کي مي پيدا کړي نور به ذکر د راياسم
له ذري تر کهکشانه قلم يونوم را بنودلی
داغيار په نامه خنگه په گونگی ژبه گوياسم
له خليله تر منصوره هنگامه دنارا ونورده
زه پتني ته مي لمبه يې اوس به خرنکه تنهاسم
له ازله تر ابده يو جرس يوه نغمه ده
د حيرت په قافله کي کله طور کله سيناسم
جهاني ته دي ورکړي له نامه سره تقدیر دی
هر نفس را سره ملي يې يو دم خرنکه بي تاسم

۳۰/۹/۲۰۰۴

ويرجينيا

+

چي دي هجرت ته پيدا شپه دازل يم
وايه څنگه به سوځلی اوږد بل يم

بېله ما منزل ته نه سې رسېدلای
د اوږده سفر په لار کي دي يو پل يم

که هر څه دي په نظر وړو کی بنکارم
ستاد عمر په يوه شپه کي مثل يم

ماته مه راوړه دارو له پارو وگرو
زه د خپل زگېروي په زخم کي درمل يم

بې وزره، بې هدفه مي پروا زدی
له شبنم سره راغلی خپل اجل يم
د پېړۍ له پرهارو مي وینی څاڅي
د نصیب غشيو ویشتلې يم کابل يم

بېگانه به د مرگي پر نیلي سپورځي
پخوانی دي د گورد دیدن غلیم

د زلمی مینې په سترگه راته گوره
جهاني درته راغلی یمه خپلیم

۲۰۰۴/۱۰/۱۹

ویرجینیا

+

ماته د وصال او د هجران کیسه معلومه ده
زړه ته می رویباره د جانان کیسه معلومه ده

هرڅه دي د سرو سترگو په ژبه راته وویل
زما د ارمانونو د خزان کیسه معلومه ده

ماته سرا بونه د امید پر کرنه بڼه بڼه
زما تږي جنون ته د بیابان کیسه معلومه ده

ماته د ازل په گوتو و لیکل رنځور قلم
زخم ته می گرانه د درمان کیسه معلومه ده

څه به له قاتل څخه مهلت په هره شپه غواړو
ماته یې په سترگو کی د ځان کیسه معلومه ده
مه راوړه تندي ته می انکار په انگارونو کی

تاته مي نمروده د ايمان كيسه معلومه ده

خه به مي بوډا نظرته نيسي د حيا پلو
ماته دي پر شونډو د پيزوان كيسه معلومه ده

نوري په خپو كي الاهو سندرې مه بوله
رنگ د زماني كي د توپان كيسه معلومه ده

ولاړل جهاني زاړه ياران بيا به ستانه نه سي
وايي ملاجان د بل جهان كيسه معلومه ده

۲۰۰۴/۱۰/۱۹

+

ستا خیال می په قدم قدم ملگری و درتلم
زر خله دي په لار کي پریوتم پورته کېدم

آذر رنگه می خاتته په تندي کی وې تراشلی
د خپل هنر پر گوتو می سجده غوندي لوېدم

د ازبیری د وصال که د بېلتون و خبر نه یم
چي تالره درتلمه پر خپل خان مینېدم

د شمعي له محفله می پندونه وه اخیستي
په خوله کي لمبه نه وه په سینه کي سوځېدم

اسمانه له زخمونو می فریاد نه دی راوړی
سنگسارته چي ورتلمه پر منزل می ژرېدم
د عقل په ډپوه می اشنا لاري کړلې ورکي
رڼاته وم راغلی په تیارو کي ډوېېدم

چي هر شه د تيارې كوگل ته تلمه پوهيدمه
چی ستا په آيينه کي لکه وړانگه ځلېدم

چي څنگه مي په خپل نامه در برغ کره خبر نه يم
په خپله گناه پوه سوم چي په دار کي زنگېدم

يو خوب مي دی ليدلی جهانې تعبير يې شه
دی؟

درنگ په سمندر کی لکه شاخکی ور کېدم

۲۲/۱۱/۲۰۰۴

ويرجينيا

+

د قلم په ژبه پوه یم چي پرېشان خوبونه وینم
د وصال پر مړوند پروت یم د هجران خوبونه وینم
توره شپه ده سمندر دی سیلی الوزي خپې دي
د ساحل پر پسته غېږه د توپان خوبونه وینم
نه ډو بیېم په خپو کي نه مي لار پر گودر وزي
د نصیب سترگي مي سرې دي د اسمان خوبونه

وینم
د ازل کاني ویشتلې زر توټې لکه هینداره
چي په خیال کي در سره یم د خپل ځان خوبونه وینم
ستا د حسن په سپیدو کي لکه خال داسي څرگند

یم
په محراب کي دي بلال یم د آذان خوبونه وینم
له رحمانه مي راوړې یوه شپه د دروېشانو
په قدم ځمه تر عرشه د جانان خوبونه وینم

د گلونو له مالته د اغزیو بنارته راغلم
د مجنون په قدم ځمه د بیابان خوبونه وینم

ستاد وصل زپری راغی هر قدم راته منزل سو
د جرس په تمه پایم د کاروان خوبونه وینم
شپې د عمر می بوډی سوې لاسبانه رارسپړي
قلندر دي یم په لار کي میراجان خوبونه وینم
سپین وپښته می راته ژاړي مساپر زلمی کلونه
زه هنوز گودرته ځیریم د پیزوان خوبونه وینم
له رباب سره زنگېږم جهاني چی وینس می نه کې
درخانی له نغو شاخي آدم خان خوبونه وینم

۲۲/۱۱/۲۰۰۴

ویرجینیا

+

د رحمان بابا د غزل په اقتفاء

خو جفا قبوله نه کړې د اغيار
وبه نه وينې په سترگو مخ د يار

"خو جفا قبوله نه کړې د اغيار"
له نصيب سره دي نسته نوم د يار

هره لاريې د جنون پروطن وزي
ربا تونه يې کرلي دي په خار

دا وطن د بېلتانه کورد هجران دی
د وصال پر پانوس شپې دي د انگار

ايله نن پر هوبن راغلی يم يارانو
عقل راوړې زولني کرار کرار
چي هر پل مي د ازل په وينو کښلی

زه به خرنگه پر پر دمه هغه لار

لکه شمع په لمبه مي ژوند ترلی
قسمت را کړه په سکروته کي قرار

دا د کومې منصورې چيغې افسون دی
ايينه مي بڼي مخ د خپل نگار

چي کوڅې يې سوې په نوم د غمازانو
راته مه يادوه نوم د هغه بڼار

جهاني نن د رحمان په ليکه راغلم
درته بڼيم په قدم د عرش رفتار

۲۳/۱۲/۲۰۰۴

+

کيسې مي د سوځلي گلستان مه يادوه
په کور کي د بلبلو مي زاغان مه يادوه

پوهېږم چي پردي سومه د ميني په وطن کي
اغيار راته په کور کي د جانان مه يادوه

اسمانه تر لمني دي په سوال نه يم راغلي
نسکور و پيمانو ته مي ياران مه يادوه

تندي مي په څپو کي ځوانيمرگي شپي منلي
د ماتي بېړۍ کور ته مي توپان مه يادوه

د شپي تورو منگولو اور بلونه دي وژلي
زلميو هديرو ته مي پېزوان مه يادوه
له شمعي تېنډلي دي لمبې د محفلونو
پانوس ته په تيارو کي پتنگان مه يادوه

لښکر د ابو جهل دي چنبلي د حق ويني
د زړه شهيد بلال ته مي آذان مه يادوه

د سيوري په گامونو جهاني درسره ځمه
تڼاکو ته اغزي مي په هرآن مه يادوه

۱۸/۸/۲۰۰۴

ويرجينيا

+

زما د زخمي زړه له کوگله يې غوغا وړې ده
د رقيب ضد مي له لمبو څخه ژړا وړې ده

کلونه کيږي نه آوازنه يې نکلونه راځي
چا د مجنون له غلبلو څخه بېديا وړې ده

نن له خلوته څخه رغ د ذکر نه راوړي
شيخ د شرابو په پيالو پسي بوريا وړې ده

اوس يې د غله ديدن له شرمه سترگي نه
تخنې _____ بڼي
شيطان د پېغلو له وطن څخه حيا وړې ده

نور يې د بڼو نه د لمبو له گرمۍ بڼکلي نه دي
چا د کيږديو له ماښام څخه رڼا وړې ده
نه څو ک راځي نه مي رويار پر ژبه زېږي لري
چي لېونۍ ميني مي بيا د چا بڼرا وړې ده

اوس به له لاري څنگه گرځي پښتانه قولونه
د دې تورو نويې په سل ځله سزا وړې ده

جهاني پرېږده د جانان او د وصال خوبونه
ستاله قسمته يې هغه شېبه په غلا وړې ده

+

راځه يوه شپبه مي مل سه زه يوازي يمه
په دې پردې بناړ کي مي خپل سه زه يوازي يمه

زه لکه سيوري د تيارې کفن ته ولوېدمه
پرتورولارو مي مشعل سه زه يوازي يمه

زما په اورغوي کي يې کرښي د بېلتون وهلي
په خوب او خيال کي مي کابل سه زه يوازي يمه

د رقيبانو انگولامي کرلې چيغی ورکي
پرتور لښکر باندي يرغل سه زه يوازي يمه

دلته له چا سره کيسې د بېلتون وژپوم
راته نغمه راته غزل سه زه يوازي يمه
زما د وصال د نصيب لاري دي اغزون نيولي
نن د جانان د کوڅي پل سه زه يوازي يمه

راسه په خيال کي د کيرډيو تصوير ورنگوو
راته لمبه راته اور بل سه زه يوازي يمه

پېغله حيامي جهاني پلوته ودرېده
زما دگودرد ديدن غل سه زه يوازي يمه

۱۱/۸/۲۰۰۴

ويرجينيا

+

د خیال وزرته مي بې وخته لمبې مه راوله
نصیبه نوري راته تشي پيالي مه راوله

زما لا پر عمر باندي پاته دي ياغي پورونه
زلمي تندي ته مي اسمانه سجدې مه راوله

د زلفو تور مي د ازل پر تندي نه دی کنبلی
تر سپینو شپو مي د جنون سلسلې مه راوله

راته په برخه دي قسمته سرابي خوبونه
خيالي ساحل ته مي بېړی او خپې مه راوله

زه تصویرونه د ژوندون پر زنگانه بیدوم
له تیاره خیاله د زندان غلبلې مه راوله
زما بې کرلي په خوبونو کي قاتلي سترگي
راته په ویسبه د جلا د غرغړې مه راوله

ماته په زرځله فالونه پر بېلتون ختلي
د اوبنکو کورته د جانان جنازې مه راوله

ماشومي پانې غولومه د غزل په ليکو
د قلم ستوني ته د وینو کیسې مه راوله

راځه نن هېرکو جهاني ستاد اغزيو سفر
هره شېبه دي د لمبو قافلې مه راوله

۲۳/۷/۲۰۰۴

وير جينيا

+

ماتمه رانبيه لاري د زمان د کړلپچونو
ماتمه شمېره گامونه د پېړۍ د کاروانونو
ماتمه وایه چي ولاړل بیا په بیرته نه ستنېږي
نه ټولۍ راځي د تللیو نه یې شرنگ د آوازونو
د ترخو ورځو ډولۍ به د شېبو لښکري و خوري
راته مه تویوه اوبنکي د یارانو پریادونو
بې حسابو جرسونه پردې لار باندي وتلي
څه مړ ژواندي نښي گوري په کوگل کي د
وختونو
زه لانه یمه خپل سوی د پردو په میکده کي
له خماره مي تورپړی رنگ د نویو شرابونو
جهاني پیاله درنيسه د ازل د خاڅکو وپش دی
نه اشنا یو له محفله نه خپلوي ده له جامونو

۳۰/۴/۲۰۰۴

ویرجینیا

+

زه د مینې قلندریم کچکول نه نیسم اسمان ته
نه د خضر په تلابن یم نه جنون ورمه لقمان ته

نه د ننه په مستی بناد یم نه سبا به چا ته یاد یم
زه ازل سیوری پیدا کړم پل مې نه پرېږدي کاروان ته

نن یې بیاله سترگو اوري دوږخي زقوم په لپو
دا باران د رحم نه دی لمن مه نیسه توپان ته

د بلبلو تر موسمه د زاغانو سپل راغلی
پر شبنم توري پیرې دي بورا نه ځي گلستان ته

داله لیري چي ځلېږي د رقیب د کور ډېږي دي
مورد شپو په بناړ کي اوسو ورځ مونسته شبستان
ت

ماله ستورو دي پپيلي خپل نصیب ته املونه

د تعبیر په حکم ځمه لاري مه نیسه کنعان ته

سپین کالي سره یې لاسونه د منبر سر ته ختلی

ابو جهل دی راغلی د بلال په شپه آذان ته

جهاني زما یې درباندي ستا دي هېر زما دي په یاد

وي

ما یې پل و درنودلی تایې لاس پرېښو گریوان ته

۲۹/۴/۲۰۰۴

ویرجینیا

+

زاهد پرلار د ميخاني سو هيڅ يې ونه ويل
هلته چي برغ د پيماني سو هيڅ يې ونه ويل

ساقې پيالې کړې پررندانو په وېشلو سترې
دلته چي وار زموږ د پيالې سو هيڅ يې ونه ويل

د خسرو ميني د نکلونو شپې شيريني کړلې
چي پکښي ذکر د تېشې سو هيڅ يې ونه ويل

د حق په چيغو يې کانه کړل د باطل غوږونه
چي يې نوبت د غرغړې سو هيڅ يې ونه ويل

چي د يوه اغزي په شوريې وطن سره لمبه کړ
اور چي په کور د پروانې سو هيڅ يې ونه ويل
چي يې سندري د لمبو په منزل نه سرپدې
رنگ چي بدل د زماني سو هيڅ يې ونه ويل

بوڊا اسمان شپې د لیلی په مینه سپیني کړلې
وارد مجنون د افسانې سو هیڅ یې ونه ویل

لایې په خوله کي وه کیسه د جهاني د جنون
کله چي شرنګ د زولني سو هیڅ یې ونه ویل

٨/٦/٢٠٠٤

واشنگټن ډي سي

+

د خلوت پر لوري تلمه ميخانه راغله له كومه
نيت مي تاته د سجدې و بتخانه راغله له كومه
نه خبر دى خوك په شمع نه پانوس ته خوك و رگوري
دې محفل ته د بيدردو پروانه راغله له كومه
تور و پنبته مي پكښي سپين كرل هغه خم هغه ساقي
دى

په قسمت كى مي دا تشه پيمانه راغله له كومه
د آسمان تر چتر لاندې يا جنون دى يا مجنون دى
دا يوازي زما په برخه زولانه راغله له كومه
د نصيب د غشو سپر مي زخم زخم دى راوړى
بنكاري دام ته خه حاجت دى دا دانه راغله له كومه
نه كيسه د يوې شپې ده نه گيله د يوه زخم
توره سره لاس دي رنگين دى بهانه راغله له كومه
كه دي خيال د قفس نه و چى زگېروى مي زولانه كړې
وايه زړه مي در وارى سه دا سينه راغله له كومه
له بگړى تر پلوونو توري ستړي سوي په وينو

تردي لژند مازيگره پښتنه راغله له کومه
د شهيد ي ځوانۍ گورمي له جندي له شناختي هېر
دي

پرپاتامي د خيالونو ترانه راغله له کومه
تورو شپو تياره پېړيو شپړيني د کيسو يو وره
زما ترستوني دي فرهاده افسانه راغله له کومه
نه يې شرنگ و په رباب کي نه يې رنگ و په کتاب
کي

شېخه دا منصورې چيغه مستانه راغله له کومه
جهاني سفر نيمگړی لاري لنډي وې د اوبڼکو
زما گربوان ته يې خالقه اشيا نه راغله له کومه

واشنگټن ډي سي

۱۳/۱۰/۲۰۰۲

+

ساقی هونبیاریمه خو چیغی می د شور پاته دی
زما د نصیب جامونه خرنگه نسکور پاته دی

زاهده مه راوړه محفل ته توبه گاری کیسې
چی می په سپینو کی یو شو وېنسته لا تور پاته دی

تازه زخمونه می د خیال په اوبنکو مه لمبوه
د منصورې قسمت می شو کانی لا نور پاته دی

آیینې ولی می خوبونه د لحد ویسېنوی
نیمگړې عمر ته می ورځی د پېغور پاته دی

شپې د ځوانۍ لکه شپې د وصل وځلېدې
د وروستی منی می یو شو پانی پر کور پاته دی
د زکندن شپو ته می مه نیسه بخیلی سترگی
لا د نمرودی زمانې لمبې د اور پاته دی

ساحله زه د عقل سترگي په خيال نه زنگوم
چي د توپان په زړه کي خو سپلی د زور پاته دي

د جهاني عمر به وروسته نذرانه در وړمه
پرو زرونومي شغلې د پانوس پور پاته دي

وير جينيا

٢٢/١١/٢٠٠٢

+

شبښم رنگه په نيمه شپه تنها راغلی يم
يوه شپه تر غيږي داشنا راغلی يم

غرور که مي تر پښو پوري سجدې ته نه دروزي
قسمته مرور ومه پخلا راغلی يم

په شونډو دي قسم خورمه له ځانه خبر نه يم
ساقې چي په ښکاره يم که په غلا راغلی يم

اغزي غوندي به ښکارم اوس د گلو په کېږي کي
زلمی در څخه تللی وم بوډا راغلی يم

نصیب مي لپوتوب ته کور او گوردی ور ښودلی
پر لاره د خوبونو تر پيدیا راغلی يم
چي زماله سوځولو ډير غره نه سې اسمانه
يو نوم يم په جنون کي تر ليلا راغلی يم

نه شمعي نه جامونونه رندانويم ليدلى
د مينى په وزر كي تر بورا راغلى يم

راځه جهاني خوبه د مرگي سره وعدي ته
د عمر هديرې ته مي پخوا راغلى يم

وير جينيا

۳۰/۴/۲۰۰۴

+

خیال دي پر زړه باندي مېلمه سي چي يوازي سمه
د زړه پانوس لمبه لمبه سي چي يوازي سمه

ستا د يادونو پر شهيدې کربلا راعمه
د توريزيد را باندي شپه سي چي يوازي سمه

له رقيبانو چي دانې د اوبنکو پټي وړمه
روان مي سېل پر گربوانه سي چي يوازي سمه

په آينو كي دي تصوير دي د جمال وهلي
هره شپه مي بتخانه سي چي يوازي سمه

نه دي قولونه نه پلمې غزل ته وړلاي سمه
ورخ پر قلم باندي تياره سي چي يوازي سمه
چي پکښي عکس دي د سرو نازکو شونډو وينم
له ميو تشه مي پيالنه سي چي يوازي سمه

ستاد خيالونو تر لمبې مي وزر نه رسېږي
يوه يوه شمع دي مړه سي چي يوازي سمه

په دې پردېس ربات كي څونه اوبنكي وسولوم
زړه د غمونو قافله سي چي يوازي سمه

لكه غوټې تر غورېدو دمخه ورژېدم
ژوند مي خزان هره شېبه سي چي يوازي سمه

جهاني ما بې لاد وصل خوب ليدلى نه وي
برغ د جانان د بېلتانه سي چي يوازي سمه

وير جينيا

۲۴/۷/۲۰۰۴

+

زړه مي راته وايي لاخواني ده توبې ماتي که
نن د زاهدانو په حرم کي سجدې ماتي که

غم چي د تيارې پر زنگانه خوبونه ووينم
ستړي يم له رنگه دا پانوس او ډېوې ماتي که

زه له دوه رنگيه دې تيارې ته تښتېدلی يم
زړه کي مي جانانه د تصوير آيينې ماتي که

زمايي له شهپره د پرواز نفس ايستلی دی
پرې مي رډه صياده د قفس پنجرې ماتي که

نن مي ډبرين تندي په جنگ د قلم ورغی
راسه لېونتوبه دا نسکوري پيالې ماتي که
خونه د آزر پر قدم پل د سجدې ونيسم
مه گوره خليل ته د ايمان زولني ماتي که

خه چي له آدم خخه تعبير د گناه وپوښتو
پښو ته د غنمو د انگورو کاسې ماتي که

بيامې د خوبونو پر دښتو کېږدی و هلي دي
مسته که شپېلۍ دي د سلگيو نغمې ماتي که

خيال ته دي د وصل جهاني کچکول راوړی دی
خوب ته مي لمن کي خود زلفو حلقې ماتي که

وير جينيا

۱۲/۱۲/۲۰۰۲

+

نوري کيسې دهغه تللي اشنانه يادوو
يوه شېبه يې لکه پرځه ځلانۀ يادوو

لا به ترڅو د خيال په زلفو زنگو و خوبونه
ژوند به له تورو زولنو سره بيانۀ يادوو

شپه ده سپلۍ دي د مرگي چپو اخیستې بېرې
په توپانو کي به ساحل د پخوانۀ يادوو

خوبه لا او بڼکي تويوو د رب اتو پر لمن
له هر قدم سره سفر نیمه خوانۀ يادوو

له افسانو سره مو بڼخي کړې اغزني شپې
هرې تناکي ته دردونه جلانۀ يادوو
هسي مو ستا په نامه شپې کړې په محراب کي ستري
نوم دي جانانۀ په سجده کي تنهانۀ يادوو

زمورې دي مرگي ستا دي روزي سي د خسرو قسرونه
هري تېشې ته به تندي په ژرانه يادوو

ويرجينيا

۹/۵/۲۰۰۳

+

جانانه په سجدو درته راغلی یمه ځم
خو ورځي دي په غېږ کي اوسېدلی یمه ځم

د اوبنکو په ګامونو اسوېلو درڅخه ولاړم
له سترگو تر باهو را رسېدلی یمه ځم

تراوسه مي باقي دي پر کوڅو د پلونو نښي
يو عمر پردې لارو ژرېدلی یمه ځم

پېغور چي د سيالی مي د رقيب را پاته نه سي
سل ځله دي سکروټو از مېلی یمه ځم

ته ناست وي لاس تر غاړه له رقيب سره همراز
پر شمع د محفل دي کړېدلی یمه ځم
د عقل پر کوڅو مي کاڼو سردی پېژندلی
په ټول د لېونو کي چي بناغلی یمه ځم

له شپو خه دي ولاړم جهانې رنگه په صبر
له شرنگه د نغمې دي پرېوتلی يم هـم

وير جينا

۸/۵/۲۰۰۳

+

نورمي د صبر په لېمو کي ډېوې مه بلوه
د ړندو بنار دى په تيارو کي ډېوې مه بلوه

د رقيب سترگي نظر ماتي سپېلني سه درته
د تورو زلفو په سايو کي ډېوې مه بلوه

زه له مزاره د خوبونو په قدم درخمه
د انتظار په سپينو شپو کي ډېوې مه بلوه

ستا د جلوي په قدر کله پوهېدلي دي څوک
د غمازانو په څمو کي ډېوې مه بلوه

کلونه کېږي قافلې باندي راغلي نه دي
په هېرو سويو رباتو کي ډېوې مه بلوه
چي پسله مرگه دي لا سيورى باندي نه اورېږي
د چا د هيلو په سينو کي ډېوې مه بلوه

د جهاني نوم دی د کلي له کيسو وتلی
نور دي د خيال په افسانو کي ډپوي مه بلوه

وير جينيا

۵/۹/۲۰۰۳

+

هم له خسرو هم له فرهاده زمانه پاتېږي
له چاد قصر کنگرې له چا تېشه پاتېږي

د زمانې اژدها ډېرې افسانې خورلي
د شپو په کلي کې يوه نيمه کيسه پاتېږي

څه بڼه وختونه وه حالي ته تلې راتلې مرغۍ
اوس نه مرغۍ نه يې نغمې نه اشيا نه پاتېږي

دلته د ستور په حساب دي راوتلي سترگي
له غمازانو به بېغمه څنگه شپه پاتېږي

دا زندانونه د بلا په اجاره ختلي
چي بندېوان د شپې ورکېږي زولانه پاتېږي
لامې د عمر له کاتب سره حساب لرمه
ورکي شپې مي د خوانۍ دانه دانه پاتېږي

خه سوې د وخت په تاريخو کي رغېدلي اوبنکي
چي خاطرې يې د زمان پر گرېوانه پاتېږي

د جهاني د غزل شرنګ لاختم سوي نه دی
پر پور ورو ترانويې نذرانه پاتېږي

وير جينا

۱۶/۳/۲۰۰۴

+

اوبنکي مي د عمر پر گروان دانه دانه راځي
شپو ته مي خوبونه لکه زلفی زولانه راځي

څه وايي د ژوند د مساپرو د قدم نښي
څوک چي پردې توره لاره تللي دي بيا نه راځي

سترگي د سپين بيري نکلچي له اوبنکو ډکي دي
شپې ته د پردیسو اسويلیو افسانه راځي

هيږي د سوځلو وزرونو يې کيسې کړلې
نوی ترپانوس پوري لښکر د پروانه راځي

ځي د شيطانانو پراوږو د محتسب کلې
نن له خرابا ته څخه چيغې رنډانه راځي
فال مي لکه غشي د تيارې پر زرگي ورغی
برغ مي له دښتونو د شپېلی او د شپانه راځي

شه به د زلميو هوسونو خاطر و ته خو
شرنگ ته د پيالويي بله ډله مستانه راځي

خو به جهاني لکه پردي له دې محفل څخه
گوره چي لا خو به تر دې کوره ميلمانه راځي

ويرجينيا

۱۹/۲/۲۰۰۴

+

زه به د روییاره سره درسم که دی زړه غواړي
سل ځله به ستا د بلا سپر سم که دی زړه غواړي

تا ته به لېمه د انتظار په اوبنکو سپین کړمه
سم به دی په لار کې قلندر سم که دی زړه غواړي

ته چې تصویرونه د پېزوان پر نخولای سې
تا ته به زه هر قدم گودر سم که دی زړه غواړي

نور به دی پانوس ته پروانه رنگه درتللای سې
زه به لکه شمع اور پر سر سم که دی زړه غواړي

ستلاري یې ماته په لمبو کې اړولي دي
نور به د رقیب د زړه خنجر سم که دی زړه غواړي
نوم به دی جانانه افسانه د لېونو کړمه
چيغې د منصور ته به محشر سم که دی زړه غواړي

ماد جهاني د وينورنگ پکبني ليدلی دی
غشيو د بپو ته به سنگر سم که دي زړه غواړي

وير جينيا
۲۰/۳/۲۰۰۴

+

سايي راسره تلي راخخه پلونه پاتپدل
دهر قدم پر کربنومي يادونه پاتپدل

کيسي به مي تيارې رنگه د شپې پر سترگو گرځي
ترتا پوري درتلم چي مي نکلونه پاتپدل

زماخه دي له قلم سره اشنا نوري خبري
د ژوند پر هره پانه مي رنگونه پاتپدل

وېشونه قسمتي وه که مي ورکي کرلې لاري
جنون راسره مل و ځنځيرونه پاتپدل

د ژوند له قافلې سره په لارکي مي يادېږي
اغزيو پېژندلی وم گلونه پاتپدل
پوهنه سوم چي تردې منزله چايمه راوړی؟
خوبونه مي ليدله تعبيرونه پاتپدل

ژوندی به جهانی وی لا شو ورځی په سندرو
چي تللم له مطرب سره بیتونه پاتېدل

ویرجینیا

۱۷/۳/۲۰۰۴

+

زړگيه بس که نور دي تللي ياران پاته نه دي
هغه محفل هغه مستي او زندان پاته نه دي

پر هره لوبشت يې د رقيب سترگو پيري و هلي
هغه و عدې هغه کوڅې د جانان پاته نه دي

اوس به له چا سره سيالی ته د نصيب راوړو
منصوري چيغې غرغړې د ميدان پاته نه دي

دلته راغلي وه د کانوپه حساب سرونه
جنون هغه دی زولني د زندان پاته نه دي

که له گربوانه يې سکروټي اورولي نه دي
نوري په زړه کي خرڅبنې د اسمان پاته نه دي
زه د خوني فلک په سترگو کي اورونه وينم
پاس له نصيب سره ځولی د توپان پاته نه دي

د چا تناکو ته اغزي په لار کي نه سپرېږي
په رباتونو کي کيسې د کاروان پاته نه دي

د شپې پر سترگو جهاني افسانې مه اوروه
د شاپېريو په وطن کي دېوان پاته نه دی

وير جينيا

۱۸/۳/۲۰۰۴

+

بیا د سیند پر غاړه ناست یم تصویرونه جوړومه
ستا د زلفو د خیالونو ځنځیرونه جوړومه
بیا د خپل ازل په اوبنکو بیا د خپل تقدیر په ساندو
د نسکوري پیالی خوب ته تعبیرونه جوړومه
د خپل زړه د عرش په کور کې کرشمې د جانان گورم
د یاغی تندي سجدې ته محرابونه جوړومه
د رقیب نصیب له لاسه دهستی محکمه اغزی سوه
د خالق پر لمن ځاتته خپل ملکونه جوړومه
د توبې پر کور پیړه وې د زاهد مکاری سترگی
د خلوت زهني یې سوځم گناهونه جوړومه
چېرته زه چېرته جانان دی چېرته لاری دي د وصل
زه د خپل جنون په کور کې منزلونه جوړومه
زما په وینس قسمت کې نسته جهاني د دیدن سترگی
د خیالونو په محفل کې خپل خوبونه جوړومه

۳۱/۸/۲۰۰۳

+

په پسرلي کي مي ماتم د خزان مه يادوه
راته پر خانگو رښيدلي گلان مه يادوه
اوس چي د شمعی له هيبته تيارې وتښتېدې
پرتورو لاروراته تللي ياران مه يادوه
لازنگېدلو ته لرمه مساپر خوبونه
بيده ساحل ته مي څپې د توپان مه يادوه
زه چي د خيال په وزرونو کوه قاف ته ځمه
راته په وينه زولني او زندان مه يادوه
تر دې رباته مي راوړي دي نيمگري شپې
اغزني تندي د سبا د يابان مه يادوه
مايې د ستورو پر اورغوي باندي فال کتلی
د زړه يوسف ته مي کوهي د کنعان مه يادوه
يو څو نغمې لاجهاني را پارولای سمه
د اوبنکو کورته مي کوڅې د گربوان مه يادوه

ويرجينيا

۲۳/۳/۲۰۰۴

+

زه د زلميو شپو نشه يم چي مي هېره نه كې
ستا د خماري شپې پيال له يم چي مي هېره نه كې

د وزرونو په نصيب دي يم ازل ليكلي
ژوندي پانوس كي دي لمبه يم چي مي هېره نه كې

تر دې منزله د پېرپو پراوږو راغلمه
زه د زاړه نكل كيسه يم چي مي هېره نه كې

زه دي د عمر له تنه كو ټوكېدلې يم
ستا د خيالونو آيينه يم چي مي هېره نه كې

ستا د جنون له كاهو اوس هم لمن ډكه وړمه
زه د آشنا سنگسار كوڅه يم چي مي هېره نه كې
د عقل دام ته چاپه غلارار رسولې يم
د لېوتوب يوه شېبه يم چي مي هېره نه كې

په پسرلي کي نسيم نه کړمه له خوبه وينبه
نن د خزان د غږ، غونچه يم چي مي هېره نه کي

د بنکليو بناړ کي دي گمراه د حواني ورځي نه سي
ستا د خوبونو بنايسته يم چي مي هېره نه کي

تا چي مغروره ککړي، صنم ته نه ټيټول
ياغي تندي ته دي سجده يم چي مي هېره نه کي

جهاني خيال مي د بودي په تال کي وزنگوه
هم دي غزل هم قصيده يم چي مي هېره نه کي

+

داسي نسيم تازه گلونه کله کله راځي
خواره ياران ترخه جامونه کله کله راځي

موربي عمرونه زنگولي دي له زلفو سره
دې زولنو ته تعبيرونه کله کله راځي

راته ازل په خپل قلم پر تندي رنگ وهلی
شيخه توبې ته خلوتونه کله کله راځي

نصیب راوړې د جنون له کاپو ډکه لمن
تردې سنگسار پوري سرونه کله کله راځي

مايې ليدلي د پېړيو پر ساحل خوبونه
دې سمندر ته توپانونه کله کله راځي
چي له پيغام څخه يې وتورېږي شپې د هجر
رويباره داسي سلامونه کله کله راځي

اوس مرغلري د بنو پر گودر نه تمپېږي
د اوبنکو سپل ته گړپوانونه کله کله راځي

د ايوه شپه به له زلميو شپبو و تښتو و
سپيني سپوږمۍ ته ديدنونه کله کله راځي

زاهده نن به په خلوت کي توبې ونخوې
زموږ تر ما بنامه شهبازونه کله کله راځي

پانوسه پر پرېده جهاني چي لمبې ولوبوي
ستاتر درشله وزرونه کله کله راځي

وير جينيا

۱۱/۸/۲۰۰۴

+

چي سر پر سر مي پيالې ډکي له جانانه راځي
خدايه توبه مي پر توبه باندي پښيमानه راځي

رنځور نظرته آيينې د سکندر مه راوله
د قدم خاوري يې د صبر تر کنعانه راځي

زه يې د زلفو له خيالونو سره شپې سپينوم
د هيلو گورته مي ډپوې له شبستانه راځي

تري جنون مي د پېړيو په وعدو بيدوم
چي مي نصيب ته سرا بونه له اسمانه راځي

د بې هنرو پاچهي ده هنر مه ځلوي
چي له نښان سره پيدا وه بې نښانه راځي
لا د بدر يو د وطن جنازې ختمي نه دي
دي کوه قاف ته لالښکر له ترابانه راځي

د نن سکون به د سباد توپانو نخبه وي
زمور د بېړۍ د امن زېږی له توپانه راځي

نور د خلوت په الاهو کي ريامه زنگوه
زاهده نن دي د خرقي بوی له مغانه راځي

شيخه دا ستاله تنگ جهانه جهاني غوندي عم
يوه شپه مي د جنون له لامكانه راځي

ويرجينيا

۹/۵/۲۰۰۳

نوي او آزاد نظمونه

ژوند او مرگ

چي دي شاته وي پرې ايښي د زلمو کلنو ورځي
چي دي نه اوري پر خانگو د ځوانۍ د سپرلي وريځي
چي پر مخ دي گونجي کړښي د مرگي شاهد ښکاريږي
چي نظر دي د هينداري له تصوير څخه توريږي
چي دي هره شپه له سترگو د لحد خوبونه پاڅي
چي دي هره ورځ په مخ کي د مرگي يادونه ناڅي
چي د خيال په سوراو تال کي دي نغمه نغمه گونگۍ سي
د ځوانۍ له شيش محله دي زلمۍ مستي پردي سي
د هينداري په سپين مخ کي در ښکاره ځواني بوډۍ سي
او له شپو دي مسافري د ساقۍ پيالې زلمۍ سي
نه زنگېږي دي پر سترگو د ځوانۍ درانه خوبونه
نه دي خوب کي هره شپه وي نوي نوي تصويرونه
نه په خيال کي دي زاهد وي نه ريانه خلوتونه
نه ياران وي درته پاته نه رندي نه محفلونه
نه دي هيلۍ کړي در مستي د پرون زاړه يادونه
نه په نوم د سباوون دي را ويښېږي مړه رگونه
نه په زړه کي دي د شونډو سور تصوير لمبه لمبه سي

نه د بنکلیو له یادونو دي زرگی تغمه تغمه سي
 نه دي مینه پر چا راسي نه مین وي څوک درباندي
 نه د نه راتلو له زوره په اور سوځي لاندي باندي
 وایه څنگه به تېرېږي نا کراري ورځي توري
 وایه څنگه سبا کېږي دا په شپو پسي شپې نوري
 تر غوږونو به دي گرځي هره ورځ د کوچ ږغونه
 هره شپه به دریا ږي د لحد زیمنا که خونه
 ژوند به نه سي در کولای څرک د نويو اشنایانو
 کال په کال به جنازې وي د خوږو زړو یارانو
 نه په درد دي څوک خبر وي نه په زخم دي پوهېږي
 نه زگېږوی دي تر غوږونو د خوا خوږو ورر سپېږي
 د دې عمر به څه خوند وي له دې ژونده څه جوړېږي
 له دردونو سره شپې دي چي اوږدېږي لا غمېږي
 مگر ژونده زړه مي غواړي چي دا شپې مي نذار نه کړم
 دهستی په مستو پنبو کي دا یو هار دانه دانه کړم
 دا یو ږغ له ستوني پورته دا یوه نغمه لاسره کړم
 د شهباز له ژوندی ژبي یوه پورته ترانه کړم
 پرون هېر کړم له یادونو لکه زر کلونه شاته
 نن د مرگ جنازه واخلم پراوږويې کړم سباته
 چي له مرگه سره سیال دی هغه قبر د پرون دی

چي د ژونده سره بنایي هغه نوم د سباوون دی
زرپېری دي بنخي سوي زرپه مخ کي دي يارانو
خه دي خپله راسره وي خه يادونه د دوستانو
نه ژوندون په آيينو کي د تصوير ترجماني ده
نه له بنکليو سره مينه نه مستي ده نه خواني ده
يو قدم دی په کاروان کي د بي حدو سفرونو
د پېړيو په کوگل کي دوي شپې دي د کلونو
نه هستي په ژوند خبرېږي نه نيستي په مرگ مېږي
له تيارې خخه تيارې ته د رها کله بارېږي

ويرجينيا

۲۴/۴/۲۰۰۴

زمان

دا زمان لکه برېښنا ځي او که موږ څو پیه تلوار
لېونی سومه خالقه راته ووايه اسرار
نه جنت دی چا لیدلی نه د وږخ څوک سوځولی
نه کوثر د چا تر شونډو نه څوک و سوپه انگار
ورک داستاڼ پته کیسه ده نا پایانه افسانه ده
زرد ژمي شپې سوې تېری زر کلونه د بهار
هغه لمر هغه سپوږمۍ ده هغه ورځي هغه شپې دي
له هغه ستورو بنایسته ده د اسمان سینه سینگار
نه یې سر چاته معلوم دی نه په سوریې څوک
پوهېږي

بنوروي ورته سرونه په هر موږ کي صد هزار
له آدمه تر دي دمه سر پر سر پيالې تشپېږي
دا خمار له نشې زېږي که نشه ده له خمار
چي د مینې نوم راغلی د بېلتون زېږي کرلي
نه هجران له شپو وتلی نه څوک وصل سو د یار
نه په کلي د جانان کي د اغیار قدم سو ستری
نه د گلو له بستره زخم ووتی د خار

نه لمبې د شمعي مړې سوې نه پانوس ووت له بزمه
نه پتن په لمبو سوړ سو نه محفل خپور سو د يار
دا کاروان به لا تر کومه سر پر سر وهي منزلونه
پای ته کله به رسېږي په اغزيو پته لار
خبر نه دی چا راوړی د کاروان له سرمنزله
ملا جانه راته وايه خلگ تا بولي هوښيار

ويرجينيا

۲۰۰۴/۴/۲۳

زه پخپله

زه لکه گل زه لکه خار زه لکه پرڅه اشنا
خلگ مي ويني زه په خپل وجود خبر نه يم

پر پرده زره وجود مي ولاړ سي د تور تم ستوني ته
بڼه چي د باز په وزرونو کي شهپر نه يم

هر څه وړو کي چي مي ويني زه پخپله يم
د هر جوگي د منترونو قلندر نه يم

جام به مي تش وي لاس مي تش دی ستونی وچ دی
م
بڼه دی ملگرو په سراب کي چي کوثر نه يم

زه لکه شمع د محفل په ژبه پوه نه سومه
پر تورو شپو باندي خبر په خپل اثر نه يم
لکه قدم پر ورکه لار د منزل نښي ليکم
په ړندو سترگو کاروانونو ته رهبر نه يم

زه لکه زخم له رنخونو سره شپې کپوم
زه لکه درد هسي له زړه څخه بهر نه يم

نه لکه سيوري کله لوی کله وړوکی سمه
زه خپل وجود يم د لمرد نور نظر نه يم

ويرجيا

۱/۵/۲۰۰۲

زه په خپله لمبه پاييم

زه د غم په شپه پيدا يم خدايه مه وژني غمونه
زه د عمر بندېوان يم ته مي لنډه كې دا كلونه
چي دنيا ته يم راغلي په هيڅ نه يم پوهېدلي
لكه خوب د سرگردان يم رانه ورك دي تعبيرونه
نه سفر مي په اختيار دي نه منزل را معلومېږي
كسبوتلي په كاروان يم نابلده رباتونه
نه د ورځي څرك لگېږي نه ساحل راته بنكارېږي
را تېر سوي تر توپان يم لاپه مخ كي مي موجه
نه په ژبه يې پوهېږم نه په لار د همسفر و
سره څو پريوه لوري سره پېل مو هدفونه
له محفل سره خنډېږم په زړه لپي لپي ويني
د غاټول په مذهب را غلم پر سينه باندي داغونه
زه نه ياريم نه اغياريم نه د چا سره پرلاريم
نه خبر په خپل رفتاريم زما تر شا پاتېږي پلونه
زه په خپله لمبه پاييم لكه شمع په پانوس كي
كه مي غواړي په محفل كي چي مي مړه نه كې اورونه
له بناديه غم پيدا دي كه له غمه بنادي زيږي

سرگردان پکښي لقمان دی له ما مه غواړه رازونه
چي يې بڼغ نغمه نغمه و په ټولۍ کي ديارانو
نن په ساندو کي يادېږي په نازېږي لحدونه
نه پرون بېرته ستنېږي نه سبا چاته ښکارېږي
نه له نن سره جوړېږي اميدونه هوسونه
له ازله تر ابدې زولنې شرنگوي سيوري
ناشنايي دي گامونه نا پيدا يې ځنځيرونه
جهاني څوک به پوښتمه د قلم له گونگۍ ژبي
پيدا کړي يې باغوان يم نه اغزي سته نه گلونه

وير جينيا
۱۴/۳/۲۰۰۴

زه اوزما

چي سو فارغه له كارو د جهان
خداي د ملكي په څېر جوړ كړ انسان
وروسته يې خپله څېره وركړه ورته
اولايې خپل روح پكښي پوه كړيزدان
دهغه روح په درناوي ملكي
سرپر سجده سولې پر مخكه آسمان
آدم يې نوم ورباندي كښېښود خالق
د جنتونو نعمتونو سلطان
چي دى رهي سو خالق و مسپدى
چي څومره ښكلى دى پرلاري روان
ويل د مخكي او د عرش ملكو
ترې اخیستلای سئ اوس خپل امتحان
چي په اسمان كي لمر له سترگو سو پټ
تياري له ستوني كړله تېره نړۍ
د آدم سترگي سوې له خوبه درنې
شيطان را واخیستلې خپلي كړې
د زه اوزما په نوم يې جوړي كړلې

خود لمبو شه د سکر و تپو پېری،
زړونو ارواح ته یې ورواچولې
له دوده جوړې د تیارو هتکې،

قاييل سباته د شيطان په لمسه
سره کرل لاسونه د خپل ورور په وینو
له هغې ورځې د آدم د بچو
سوردي ټاټوبي رنگ دی کور په وینو
چي لا تر خوبه وي د وینو ويالې
چی لا به خورنگې پې نور په وینو

چي یې وهلی د انسان دی قلم
حق په ازل کي دي ویلي ریشتیا
چي مي اشرف د مخلوقاتو کی جوړ
ترده به ټیټ نه وي پیدا په دنیا
شیطان یې ځاله ده په روح کي کړې
په زړه کي زه پر شونډو ذکر زما
اولا به زور اخلي لمبې د جنون
لا به زلمی د زه او زما وي لیلیا
خنګه به سم سي د ازل بند پوان

چي يې په وینو کي اخیښلې خطا
چي له قلمه غلطي سوي ده
که شیطان لاري کړې بدلي د چا
چي سو ملگری د ازل په سهار
دغه تورمخی د آدم او حوا
اولاترنه هنگامي د جنون
لمبې کرلي پرتیاري اورنېا

ویرجینیا

۲۹/۶/۲۰۰۴

داته يې که خيالونه

داته راته راتلې که دی خيالونه رالېږل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

داته يې په گلونو کي قدم قدم روانه
دورانگو قافلې درسره درومي له اسمانه
مغروه لکه بازي يې بې خبره له جهانه
د زړونو په بنکارونو دي سره کړي دي منگل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

دا بيا د سمندر پر غاړه ناست يولاس تر غاړه
د خيال په خزانو کي پاچهي کوو موږ دواړه
پيالې مو دي په لاس کي د رقيب خونه ويجاړه
را خپور دي پر تندي وي له ورينمو جوړ اوربل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

داته يې په ژړا زه دي ورو ورو پنخلا کومه
ته سترگي کي راپورته زه دي اوبنکي پاکومه

د نازپه سوگندونو دي سلگۍ کرارومه
په سرو سترگو موسکۍ سې درنه هېرسي خه
ویل
پر زړه باندي مي يوپه يويادونه اورېدل

داته يې رالېرلي دي له ليري سلامونه
لانده دي په سرو او بنکو دي د مينی پېغامونه
نېمگړي دي پرې ايښې دي د نيمو شپو نکلونه
هر ليک دي راته وايی چي راخي راپسي بل
پر زړه باندي مي يوپه يويادونه اورېدل

له مخامخ کړکيه رالوېدلي د لمر وړانگي
بيا نوي پسرلی دی غوړېدلي دي گلخانگي
لارونه د گلونو دي په تاندو لښتو زانگي
تنهاراته راپاته دی د تريخ ژوندون منزل
پر زړه باندي مي يوپه يويادونه اورېدل

نه ليک سته نه روييارد چا پېغام راته راوړی
نه هيلي د سبا مي د بېلتون مخ دی تور کړی
پر کړوپه ملا مي وړمه د وصال د وعدې مړی

يانن يابه سبا وي د وروستی شېبې يرغل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

دهغه سيند پر غاړه چي يادونه دي کرلي
زر نوري افسانې دي غورېدلي زمولېدلي
زر ځله دي سپوږميو باندي وړانگي اورولي
څوک ښک و له مستيه چاپه سرو سترگو ژړل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

هر وصل ته بېلتون دی زه به څه گيله کومه
لازه يمه ښکمرغه چي دي نوم پر شونډو وږمه
په زړه کي د خيالونو تاج محل درجوږومه
مرگ داسي پهلوان دی هيڅوک نه پرېږدي اتل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

داته راته راتلې که دي خيالونه رالېدل
پر زړه باندي مي يوپه يو يادونه اورېدل

ويرجينيا

۲۰۰۴/۱۱/۲۳

د اورغوي خطونه

ما په خدای قسم درکړی نجلۍ وایه یار دي څوک دی
ته د چاله مینې سوځې خپل دي څوک اغیار دي څوک
دی

دا پر مخ چي دي را توی سي سپینې اوبنکي مرغلري
د ځوانۍ له مالگي جوړي دا خوږې له شکري
دا چی ژارې په خدا کي چي موسکۍ سې په ژړا کي
د زلمیو وینو زور دی که جنون د وینو تا کي
ستا هم ورځي لېونۍ دي له تا هم تښتي خوبونه
ته هم سره لکه غاټول یې پر زړگي لرې زخمونه
د غوټۍ په څېر نازکي خدای که پوه سم چی د چایې
ته مینه یې که نه یې سرترونو که معمۍ یې
هرگړی می د دردونو د زړگي پر کلي شپه وي
هره شپه د بېلتون وپره د ځوانۍ د خوب نشه وي
تا ته هم کله یاد پړي دا غزو پسر سر خوبونه
لېوتتوب دي مېلمه سوی ورځي شپې میاشتي کلونه
بنکلي دومره خومي پوه که چی مینه پر چانه یې
تش خوبونه خومي خپل دي که په برخه زمانه یې

چي د زړه پر مرمر جوړ کم ستا لوږدلي تصويرونه
چي په وينو مي اوبه کم لږوني تږي خوبونه
چي له خياله دي ژوندي کم تصوير کړي اندامونه
چي سجدې ته ازل راوړم په تندي کي محرابونه
چي دي مينه قواله کم د قسمت په کتابو کي
ستا د اوبنکو تندي راوړم د فالونو په لاسو کي
بيا به نه وايي چي هېر سول د خوبونو تعبيرونه
د مرمر وپراورغوي د ازل کښلي خطونه

ويرجينيا

۱۱/۱۲/۲۰۰۲

د خیالونو باران

لکه باران د شگوفې داسې تازه لگېږې
بنايستي څنگه مې پر سترگو باندي ښه لگېږې

يا خو هينداره درواغ وايي لا ځواني پاته ده
لا د ځوانۍ په زکندن کي زندگي پاته ده
لا مې د بنگو په پيالو کي هوښياري پاته ده
چي پر نظر نظر خماره او نشه لگېږې
بنايستي څنگه مې پر سترگو باندي ښه لگېږې

ښکلي يرغل دي له پخوا زما پر خوبو کړي دي
څه تور جادو دي زما په ورځو زما په شپو کړي
دي

دا څه منتر دي زما د اوښکو په دانو کړي دي
چي مې پر زړه کله مرهم کله لسه لگېږې
بنايستي څنگه مې پر سترگو باندي ښه لگېږې

ښکلي يوازي پر تانه يم پر ښکلا مين يم
قسم په خداي دي که پوهېږم چي پر چا مين يم

کله پخپله پر جنون کله لیلیا مین یم
کله نسیم د سباوون کله لمبه لگېږې
بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږې

کله یوازي ستا ښکلا په ټول جهان کي وينم
کله دي سترگي په هر ستوري د اسمان کي وينم
ذره ذره دي په عالم کي هم په ځان کي وينم
ته لکه غشی د ازل سم پر سينه لگېږې
بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږې

کله دي اورم په کيږدی کي له شپيليو سره
کله دي وينم په سپوږمۍ کي له پاوليو سره
د اسمانو له فرشتو له شاپيرو سره
یوازي ته مي پر تندي لکه سجده لگېږې
بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږې

سم دي له خياله سره بزم د غزلو راځي
رنگ ته دي شور د تصويرونو د ايستلو راځي
زړه ته شكري د تويې د ماتولو راځي
کله صنم کله مغان کله کعبه لگېږې

بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږي

ته لکه شور د مستي زرکي په صحرا کي ښه يې
ته لکه ستوری د صبا شپه د بيديا کي ښه يې
ته د پېړۍ توبه شکنه په مينا کي ښه يې
ته لکه زېری د ژوندون داسي پر زړه لگېږي
بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږي

ته لکه اوښکه تر ښو مي بې گودره راځي
د زړه تر ښاره بې آوازه بې خبره راځي
لکه بنايسته غزل تر خياله د شاعره راځي
د زړه محراب کي مي کافري بتخانه لگېږي
بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږي

په هر کاروان کي له دې سيوری سره پلونه وينم
له افسانو دي زنگېدلي شپې کلونه وينم
له تا بنايسته د جهاني خواږه شعرونه وينم
لکه مستي لکه شراب لکه پيال لگېږي
بنايستي څنگه مي پر سترگو باندي ښه لگېږي

ويرجينيا

۱۲۰

۲۲/۳/۲۰۰۳

د اوبنکو سفر

ما د ځوانۍ ما د مستۍ په بیه
ما د هستۍ په بیه
د ماشومتوب د طلایي ورځو په بیه
اوبنکی واخیستلې
څومره چلبازه سو داگر دی آسمان
زما یې د ژوند خمیر په اوبنکو کاوه
ما ته مې ژوند ما ته ځوانۍ ژړله
زما زلمیتوب ما ته مستۍ ژړله
په هر منزل کې مې هستۍ ژړله
اوده په ویره خوله خندله راته
ویل یې لنډې د خندا ورځې دي
اونا پایانه دی د اوبنکو سفر
ویل یې ژوند مې ابدې درکړی
عمر مې ټوله جنتي درکړی
قدم قدم مې کوټري درکړی
ستا په نیستۍ کې مې هستي وکرل
ستامی په وینو کې مستي وکرل

تاته به لارډ مرغلرو درکم
زه به خرمن د جواهرو درکم
آب حیات به دي ځوانی ته د بڅرو درکم
او ستاد او بنکو له تصویره به هستي څخوم
ستا له آوازه به مستي وینوم
ستا له شپیلو به ځواني پاڅوم
خوته ورځه او بنکي نیمگړي نه کې
زه له ځوانی له ماشومتوب زه له هستيو څخه
د زلمیتوب له بد مستيو څخه
د خوب او خیال پر نیلي سپور تېر سومه
ما ویل ځم په نا پایانه سفر
ما له سپین ږيري سوداگر سره سودا کړېده
پر مایې لارډ مرغلرو دی ارزان پلورلی
پر ما خرمن د جواهرو دی اسمان پلورلی
آب حیات یې یو په سله په تاوان پلورلی
ځم چی بڅري د حیات له اوبو وپاڅوم
خو چي له بناړه د هستی وتلم
چي زه منزل ته د نېستی ورتللم
چي مي په او بنکو د سلگیو سفر ولمباوه
چي مي په وینو د اغزیو گودرورنگاوه

چي ناخبر مي نیلی پر هستی و غلاوه
هغه چلبازه سوداگر په کت کت و خندله
اوزه د اوبنکو په گامونو روان
زه د خیالونو له سفره ستومان
لاپوروی وم خوانی د اسمان
د ژوند وروستی پر او ته ورسېدم
مایې نه لار د مرغلو ولید
نه مي خرمن د جواهرو ولید
او نه مي تنده د حیات په اوبو ماته سوله

کابل اتهرکاتینیتال

۵/۶/۲۰۰۲

د شونډو تصوير

زه د رود پر غاړه تلم را يادېدلې
هغه شونډي چي وعدې به يې کولې
هغه شونډي چي د گل په شاني سرې وې
چي شپړيني د سبا باندي وعدې وې
د گلاب د گل تر پاهو وې نازکي
چي به تل باندي خپرې خوږې پلمې وې
هغه شونډي دي نن هېري له کلونو
پردي سوي له نخرو دي له نازونو
نه وعدې سي نه پلمې پر گرځېدلای
نه غونچې د گلو خاتته سي بللای
نه موسکا يې له سينو سي زړونه کښلای
نه خدا يې نوي هيلي سي سپرلای
هغه شونډي دي له خاورو سره تللي
خاطري يې له سينو څخه وتلي
د زلميو له کيسو دي هېري سوي
لکه نه وي چي دنيا لره راغلي
د مين سره نور نه کوي قولونه

اوس يې نه بنکاري درود پر غاړه پلونه
اوس د سيند پر غاړه نوري بنکلي نجوني
له ساحل سره نژدې د کلي نجوني
زړونه کاري د زلمو په سرو منگولو
په نازونو کرشمو منلي نجوني
د زلميو زړونو نوي افسانې دي
اوس پر نورو شونډو نوي ترانې دي
دا يوزه يم چي مي بنکلې را يادېږي
د بنکالو بڼې غوږونو ته رسېږي
وايم اوس به ژرې پاني کړي پايمالي
لکه لښته پر نړۍ ملا به غبرگېږي
پر نړۍ شونډو به نوي کړي قولونه
رغوي به مي د زړه زاړه زخمونه
خان پخپله په خيالونو غولومه
جوړوم د رود پر غاړه تصويرونه
زه له نورو سورکو شونډو په زړه سوړيم
نويو بنکليو لره جوړنه يم زوړيم

ويرجينيا

۱۶/۳/۲۰۰۴

د ایمان سرحد

زه پوهېدم چې يوه شپه به مې په غېږ کې نيسي
ما دې د دغي شپې خوبونه ليدل
ته به مې شونډې بنکلوې زه به دې نه بنکلوم
ته به مې ځان ته کشوې زه به دې نه کشوم
ته به ياغي يې له گناه او له عالمه څخه
ته به بېغمه يې د ژوند له هره غمه څخه
زه به بندي د خپل ایمان په زولنو کې يم
زه زولانه به د پرهېز په اندېښنو کې يم
زه به لا ورک د خيالي لارو په تيارو کې يم
لاس به مې غاړې ته درتلاي نه سي
سترگي به مخامخ کتلاي نه سي
شونډې به شونډې مچولاي نه سي
خوله گناه به مې ایمان ايسارولاي نه سم
لاس به دې غاړې څخه کښلاي نه سم
له گرمو شونډو به دې شونډې خپلولاي نه سم
نازک زړگي به دې ټوپونه وهي
د زړه په ژبه به پوهېږو سره

کرار کرار به نیژدی کیرو سره
زړه به مي اوري ستا د زړه ږغونه
د گناهونو به سستېږي ملونه
له ټینگ ایمانه به سي مات بندونه
د پرهېزونو مقدس خطونه
ټول به رشتيا سي شیطاني خوبونه
زه به اوبنتی يم په لڅو سترگو
د خپل ایمان له سرحدونو څخه

ويرجينيا

۲۷/۱۲/۲۰۰۲

که ته شهید نه وای

شهیده نجونی دی زیارت ته درځي
شهیده سرته دی جنډی ریږیږي
څوک دی خوبونه په جنت کي گوري
چا ته دی نذر د ځوانی رسپري
بنايستې د کلي چتي پېغلي نجونی
درته گلونه املونه راوري
د کونډو ورارو د سلگيو کوري
ستري بوډی درته نذرونه راوري
لا دی د کلي د زلمو په شپه کي
کيسې د غرونو د جنگونو کيږي
لایې دودونه د باروتو په یاد
لا دی سندري په نامه جوړېږي
نوم دی د کلي د پېغلو ټو سره
کيسې دی توري اوږدې شپې سپینوي
هره لنډی دی له نامه بنايسته ده
هره سندره دی اهن مستوي
نوم دی په کلیو کي پر شونډو گرځي

توده کيسه دي په کيرد يو کي ده
شپانه په د بنته کي ستا نکل کوي
نغمه يې مسته په شپيليو کي ده
وايي رستم وي د ميدان د ورځو
وايي د پړانگ په دود حملې دي کړلې
زړونه دي کنبله د غليم له سينو
وايي د باز په شان غوتې دي کړلې
ستا له سنگره چي گولي خوځېده
هم پر سرونو هم پر زړو لگېده
چي ستا په جنگ به در وتلې ټولې
د عزرائيل ورته پلمه جوړېده
چي پر غليم به د يرغل شپه وه
ته به سردار وي د غازيانو د ټول
په الواتو تر سنگرونو تللې
لکه پاچا وي د بازانو د ټول
خوردې په سرو او بنکو کيسه گلېول
ويل يې ورور مي چا په شپه کي وويشت
په سرو گوليو يې سينه غلبېل وه
هم يې پر سر هم په سينه کي وويشت
جشنونه جوړ کړل د د بنمن عسکرو

ختم سو ستا د يرغلونو داستان
د مړه زمري په خپرېې واکه پروت وې
په وينو لژند د بري په ارمان
خو ورځي وروسته بل زړه ورقومندان
سکني ورور دي د ميدان پهلوان
چي يې له ډزو رپيدله زړونه
چي له غرو مبي يې تبتېدله زمريان
جنگ ته رهي سو له غازيانو سره
ستا د لښکرو د ځوانانو سره
سپه سالار سو ميراثي قهرمان
مخکي رهي سو له زلميانو سره
د غليمانو يې کره مخکته تې.
د خپلو کلي يې لمبه کره الوی.
ماته يې گډه کره په پوځ د د بنمن
پروران وطن يې اوس رپېرې جنډی.
ستا بنايسته کونډه يې ځان ته وکره
خو يې لا نوري په نکاح کرې نجوني
نه يې بگرې، کي شمله پرېښودله
نه پرسرونو سپين او تور پورني
زخمی بناړونه دري وري پراته

چي قوماندان پر تپرسو اور پاته سو
خې بي هدفه لالهانده کډي
تشي جونگري کلي کور پاته سو
چپري چي ولاړې د غازيانو ټولي
هلته يې وکرله سره اورونه
نه يې زلمي نه يې بوډا پرېښودی
نه يې پيغلو ټي د ناموس پر خونه
که ته شهيد نه وای تاخه کوله
ته به هم مل وای د غازيانو سره؟
تا هم راوړلې د سرو وينو ځولي؟
ته به هم تلای د دې خونيانو سره؟
بڼه دی شهیده په لحد کي بڼه يې
چي پر سره قبر دي رپېزي جندي
اوس به له تا سره هم گډي تللای
د دې قاتلو لوټمارانو غدی
ستا له نامه سره به نه راتللای
په شنو د بڼو نو کي نغمې د شپېلی
خو کشکي ورور درخخه نه وای وړې
شهیده ستا د ارمانو نو ډولی
کشکي دي نه وي د غازي په کور کي

د سرو خپرو بنایسته ناوکی

هسته نېستي

زه په شپه کي د تيارې پراوږو راغلم
بې آوازه د خوبونو په گامونو
نه غوږونه مي له برغ سره آشنا سول
نه مي نښي چا ليدلي دي د پلونو
د شبنم په خيږ د لمر سره پناه سوم
له نامه سره مي تن زړې زړې سو
آيينه مي سوه له خانه سره ورکه
له نېستي مي نوم بناغلی د شغلې سو
نه د نور نه د تيارې په مذهب پوه سوم
نه ملگري مي آواز د قافلې سو
لکه او بنکه د باهو پر گودر راغلم
خاڅکي تن مي نيمه خوا شومه د شپې سو
چي منلی نه زمان او نه مکان يم
زه به ولي پوروی د آسمان يم
نه په لوري نه منزل يم پوهيدلی
لکه ژرنده په خپل خان کي سرگردان يم
خه منت راباندی پاته د قلم دی

که ازل یم که اجل یمه د خان یم
گوره چا په دې نامه یم نومولی
کم ازل تردې گره پوان یم را ایستلی
بی اختیاره یې را کړي خو شېبې دي
د قلم جبر په ژوند یمه منلی
لکه نه وم یوه ورځ به داسې نه یم
نه تیارو ته نه شغلو ته به په زړه یم

ویرجینیا

۴/۶/۲۰۰۴

هغه شاعر مړ دی

هغه شاعر چې ستا د دوو سترگو بنایستو مین و
هغه چې هم دي د موسکا هم او بنکو سرو مین و
چې کری ورغ دي لکه سیوری گام په گام ملگری
ستا د وجود ستا د تصویر او د خیالو مین و
زخمي زخمي به ستا تر سر بلا گردان گرځېدی
هم دي پر گل هم دي پر پانه هم اغزو مین و
چې خپل نصیب یې ستا د حسن په قلم وهلی
ستا په اغزنو انډیبنو یې و قسمت لیکلی
هغه چې تېریې تر خپل ځان او ټول جهان بللې
هغه چې توریې ستا د مینې په ازل منلې
نور به یې پل ستا په کوڅو کې څوک لیدلای نه سي
څوک به یې ستا په نامه چیغې اورېدلای نه سي
د غزل سور به یې شهباز را ویښولای نه سي
د نظم رنگ به یې سورونه شرنګولای نه سي
له ګودرونو د کیږدو تر مابنسامه پوری
نغمه نغمه به دي پر شونډو گرځېدلای نه سي
هغه د تل د پاره ستا له څنګه کوچ کړی دی

نور دي خوبونه په پيزوان کي زنگولای نه سي
 هغه شاعر ستاله خيالونو سترگي پتي کړلې
 اوس دي په لاره کي لېمه درته کرلای نه سي
 اوس به دي څوک د زړه په کور کي تصويرونه کړي
 اوس به دي څوک په تصويرونو کي رنگونه کړي
 اوس به دي څوک د محفل شمع په وزر تودوي
 څوک به پتي غوندي پر ځان گونگي داغونه کړي
 څوک به شيرين کي ستا نکلونه د تندي په وينو
 اوس به دي څوک په افسانو کي کلنگونه کړي
 اوس به د چاهنر دراروی نظر د جهان
 اوس به د چاله چيغو ولرزيږي مځکه اسمان
 اوس به د چاله سترگو تور و خوري منتر د رقيب
 د چالېمه به کي خطا د سپېلنيو ايمان
 هغه شاعر ستاله محفله وچي شوندي ستون سو
 نوريې د خضر تر کوشه اثر نه رسېږي
 د بوډي، تال ته دي يو رنگ ور خپړولای نه سي
 ستا په تابلو کي يې بې رنگه جادونه چلېږي
 اوس يې گونگي ده تر قيامته د زخمونو ژبه
 د فريادونو له پايکو به يې څوک نه بېرېږي
 هغه شاعر په زکندن کي اوبنکي وگنډلې

ته یی د مینی د خالق پر لمن و سپار لی
د حال په ژبه یی شو حله دا پوښتنه و کړه
څنگه یی توری ورځی خپل پرازل و منلی؟

ویرجینیا

۱۵/۱۱/۲۰۰۲

ارغوان

دارغوان له سرو گلونو سره مينه لرم
زه چي سره گل دارغوان ته گورم
په هره پاڼه کي يې ځان وينمه
لکه بناخلي چي يې زما وينه لري
لا ارغوان چي زما په وينو کي وي
زما په رگو کي ارغوان بهيږي
لکه چي زړه مي وي له ده سره پيوند وهلی
لکه نفس چي مي له ده سره وي ژوند منلی
دی زما په ساه ژوندی دی
دی زما په وينه پايي
ده له پاڼو سره
دا زما رگونه بنايي
روح مي ده له ميني
ناڅي سندرې وايي
چي ارغوان ته گورم
په هره پاڼه کي يې ځان وينمه
کله مي ځان کله جانان وينمه

غونچه غونچه وينم گږپږي راته
بناخله بناخله گورم نخږپږي راته
د ارغوان د سرو گلونو سره مينه لرم
د ارغوان په سرو گلونو کي مې وينه لرم
زه پر سره گل د ارغوان مين يم
مايې د سرو پاڼو ترسيوري لاندي
د سرو شرابو له جامونو سره
له ډکو ډکو گيلاسونو سره
نيم له يارانو نيم له خپلو غزلونو سره
پر محتسب او پر زاهد خندلي
وچي رېښې مې د تقوا سوځلي
شونډي مې غبرگي د توبې گندلي
هيلي مې ټولي د کوثر وژلي
اوس مې شېبه شېبه ياد پږي راته
اوس د ځوانيو شپې ژر پږي راته
مايې د سرو پاڼو ترسيور لاندي
د سرو شرابو په مستي کي ځواني ورکه کړله
اوس مې په ورکه پسي
د لالهاندو مرغکيو په څېر
کله بناخلې کله ريښې د ارغوان لټوم

۱۴۰

ويرجينيا
۴/۳/۲۰۰۴

د ازل بندپوان

د پسرلي يوه بنايسته سهار کي
له شنه آسمانه پلوشي را اوري
زه په کوټه کي يم فکرونو وړی
پر کتابونو د لمر وړانگي بنوري
د کړکی شاته مي له ونو څخه
د مرغکيو آوازونه راځي
راته د تېر پسرلي ياد راوړي
راته د تېر عمر خيالونه راځي
پر خپلو سپينو وينتو لاس تېروم
زړه ته يو يو زلمي کلونه راځي
نامرادي ورځي مي پر زړه را اوري
لکه تياره کي چي بڼغونه راځي
گوره چي خو پسرلي مخکي دلته
پر شنو بناخونو مرغکی ناسته وه
لکه له قافه راوتلې پري
په ځان غره لکه بدری ناسته وه
د فرشتو د نور له گوتو جوړه

په رنگ رنگينه ناوکی ناسته وه
پر شنو بناخلو یې ترانې اوډلې
پر سرو گلو نو یې نغمې شیندلې
د حال په ژبه یې د لاري کیسې
دانه دانه راته په خوله پپیلې
خه د زړې خالگی نکل په خوله
خه یې د نوي کور کیسې کولې
زه په هغه توره کوټه کې ناست یم
زه له هغې کرکې برگونه وینم
هغه د سرو گلو نو تاندي لښتي
هغه د گلو امپلونه وینم
د کرکې شاته پسرلی تپریږي
د مرغکیو کاروانونه وینم
په هر کاروان کې د مرګي هنگامه
د خزانو نو یرغلونه وینم
هغه مرغی چي یې نغمې کرلې
چي ترانې چي یې کیسي پپیلې
ورک به یې چپری وي وروستي ږغونه
پر کوم ولات به وي خزان وهلې
بل پسرلي به وي هم خای ورکړی

نوي خالی ته به وي هم راغلي
که به منگولو د خزان نيولي
يا به ژلی د پسرلي وژلي
اوس له هغې نغمې کلونه تېر دي
اوس پر هغې شپې عمر و نه تېر دي
پسرلي بنځ سول د خزان پر لمن
پر لحدونويې وختونه تېر دي
زما د کړکۍ شاته تېرېږي زمان؟
که زه هم مل يم د همدغه کاروان
نه مي خپل سيوري نه مي پل وليدي
نه په دې لار کي چا ليدلی روان
چا به د عمر قافله بللي
نه يې هي هي نه يې بنکارېږي ساروان
چي لا به خونه برېښنا و پر کېږي
چي لا به خونه وغړو مېږي آسمان
خومره گلونه به لا و وينمه
خونه به وينم لا د پرخي باران
خونه به واورمه اشنا رغونه
خونه به و ناخي بلبل ته گلان
خومره به ياد کم له زلميو سره

د ځوانۍ خوب د مستۍ تللی داستان
چي لا به څو نه پسرلي و شمېرم
لاڅه بادونه به راځي د خزان
لکه چي ماته را یاد پرې تللي
ما به هم یاد کي پاته سوي یاران
خو دغه سر به راته نه سي معلوم
دا حقیقت به راته نه سي عیان
چي په لحد کي به بندي او سپرم
که په ژوندون یم د ازل بند پوان
راته بنکار پرې چي بندي پیدا دی
د مور له غېرې تر قیامتہ انسان

ویرجینیا - ۱۰/۵/۲۰۰۴

وراني جنڊى

خو کلونه دي تپرسوي ختم سوي دي جنگونه
اوس نه بوى سته د باروتونه غرومبېري لوي توپونه

نه سکروټي را اورپېري نه په قاردي آسمانونه
نه گولۍ اوري پر کليو نه ترهسکه ځي دودونه

نه د ټانگ له پنبو لږزېږي سرکونه او کورونه
نه د توپ تر خولې راوزي سره د اوسپني اورونه

نه ماشومي سترگي ژاړي نه ورک سوي دي پلرونه
نه په کليو کي سپين بيري بنخوي زلمي سرونه

نه لمبې پر پولو گرځي نه بمونو سوځولي
نه پلټني د ماشومو سرو مرميو ډارولي
نه د ورارونه د کونډو تر اسمانه ځي چيغاري
نه ملکي په سرو سترگو رالېږي ورته کوکاري

نه ناوياني ځي سر توري نه بنايستي له بامو غورځي
نه توپک سته په اوږو کي نه قاتلي سترگي گرځي

نه په غلا دي څوک راغلي پر اوږو د سرو لښکرو
نه بنايسته کابل دوږخ دی له وسلو د زورورو

اوس د جنگ له کلو پاته لويي لويي هديرې دي
ځيني جوړي پر غونډيو څه هوارو کي پرته دي

پر چا سرې جنډې رپيږي پر چا توري دي ولاړي
نه کيسې يې چاته ياد دي نه په وياړي نه پر ژاړي

نه په زړه يې چاته قبر نه يې نوم چاته يادېږي
په دعا يې وي لاس پورته مساپر چي ترې تېرېږي

تر دې هري جنډې لاندي سل او زرنڅ دي خوبونه
هر يوه ورسره وړي په زرگونو ارمانونه

له چا پاته سولې کونډي پر چا بوري سولې ميندي
چا پرې ايښي يتيمان دي پر چا وکړېدي خوندي

پر قبرونو ویې جوړېږي کله کله اتڼونه
هم زلمي ورته راوړي هم سرناوي هم ډولونه

جنرالان پکښې تېرېږي ورسره وي مست آسونه
ترانې د آزادۍ وي جوړوي پکښې جشنونه

دا د دوی د وینو زور دی ډک جامونه چې تشېږي
دا د دوی د مستۍ شور دی اتڼونه چې مستېږي

دا د دوی په نوم جوړېږي لوی نومونه منصبونه
آيينې يې خلگو غلا کړې پکښې بنیې خپل مخونه

دا د ورانې جنډۍ زور دی چې ترې جوړ قهرمانان دي
شخ برېتونه غوړ مخونه هم شهید او هم غازیان دي

څوک خبر په هغې مور دي چی دا غونه یې خوړلي؟
چا لښکري د ماشومو یتیمانو دي لیدلي؟

څوک خبر سوله چې څه سوې هغه کونډې هغه ښکلي؟

ها په سرو خپرو پاته په سالو کي نازولي؟

هاله وهمه د مرميو تر هېدلي تورېدلي
چاله ملکه تښتولي چا پر بل باندي پلورلي

هغه لوت چي يې پلو سوله لښکره د غازيانو
هغه داغ چي يې لمن سوه د جهاد له افسرانو

خه پرديو ته به وايو خپل داستان د لوتماريو
خو به وسپرو زرگوني افساني د برباديو

خوک به يوسي احوالونه تر قبرو د شهيدانو؟
چي يې خه وکړل ملگرو په ناموس په يتيمانو؟

له ازله تر ابده يو داستان دی تکرار يې
هونبنياران يې ثمره خوري ساده گان قرباني کيېري

ويرجينيا

۲۸/۱۰/۲۰۰۴

پښېمانه غرور

ما د خپل عمر د ازل پر تندي
پر هغه سپينه پاڼه
چي لا رنگونه د زمان ور رسېدلي نه وه
چي لا بادونه د آسمان پر غوړېدلي نه وه
چي لا گردونه د جهان ورته ختلي نه وه
په خپلو گوتو خپل قسمت وليکي
ما د تقدير د لامکان پر لمن
ما د خالق ما د يزدان پر لمن
په خپلو وينو قسمت ولمباوه
ما له محرابه ياغي سوي بنده
د خپل وجود په شمع
د خپل ژوندون په لمبه
په خپل تندي کي سجده وسوځول
راته ابليس په کت کت وخنډله
راته قسمت په ساندو وژرله
او زما په سرو وينو لړلي گوتي
د خپل جانان پر سپينه پاڼه لمن

۱۵۰

د ځوانيمرگي پښيماڼۍ په لمبه وچي سولې

کابل اترکاتينيتال

۱۶/۶/۲۰۰۲

ستاره

ستاره یوه بنایسته پښتنه شاعره ده، چی عمر یې د اته لسو کالو په شاوخوا کې دی. جگه نری ونه خدای پخپله وربخښلې، توري غټې سترگې یې له هوسی پور کړي او نری بنایسته غاړه یې له بتي تښتولې ده.

د ستارې غوږونه د موسیقۍ له هر سور سره اشنا دي، پر مخکله لکه زرکه داسې گرځي او چي کله یې په نخا کې شرنګ پورته سي نو په محفل کې څوک سترگې بلي خواته ور څخه اړولای نه سي. لږ تر لږه ما په امریکا کې د هیڅ پښتنې نجلۍ دونه بنایسته نخا نه ده لیدلې، او داسې پښتنه نه پېژنم چي په دو مړه کم عمر کې په انگلیسی، اردو او پښتو ژبه دونه پاخه شعرونه ولیکي.

ستاره زموږ مخي ته وږه لویه سوې او ما او زما مېرمنی ته بالکل د لور حیثیت لری. دا هم له ما څخه د پلرني ناز انتظار لري او د یوه مهربان او ضمناً غمشریک مشر په سترگه راته گوری.

کله چی زما سره یوازي کښېنی. ما ته خپل اردو او انگلیسی شعرونه لولي. دا بنایي پوهېږي چي زه یې له زړه راخم او زه پوهېږم چي د هغې هر نظم د زړه خواله ده. د دې په نازک آواز کې د درد اثر نه ښکاري او څوک یې په بنایستو سترگو کې د زړه د زخم څرک نه سی لگولای خو

چي خپل نظم لولي، ته به وايي چې له هر توري څخه يې اوښکي څاشي. يو ماښام زما کتابخانې ته راغله. ما ته مخامخ کښينستله او د خپلو شعرونو په لوستلو يې بنا وکړه. يو شعريې تر لوستلو وروسته زما د ياداشتونو په کتاب کې راته وليکي، او گواکي د خپل پټ درد او زخم تصوير يې راته پرېښود.

ستارې بنايي فکر کړي وي چې هيڅ يې نه دي ويلې. خودا پوه سوې نه وه چې بنايستو او له سرو نازکو رگونو ډکو سترگو يې زما له سترگو سره بشپړه خواله کړپوه. او زما تر زړه پوري يې خپل هر درد جلا جلا را رسولی و، کله چې ستاره زما له کتابخانې څخه ووتله نو ما هغه شعر چې دې زما د ياداشتونو په کتاب کې ليکلی و، بېرته ولوست او دې ته مي يو شعر وليکي. څو شپې وروسته مي کتابخانې ته راوبلله، مخامخ مي راته کښينوله او د خپل شعر په لوستلو مي پيل وکړ. کله چې ما د خپل شعر په لوستلو خوله پوري کړه. د هغې د زړه ټولو زخمونو ته واپه يوه وار خوله وکړه او بنايستو غټو سترگو څخه يې، چې دا گړی يې سپين، سره او بنتی وه، د اوښکو سپل روان سو.

د بنايستې ستارې د سرو اوښکو هر څاڅکی مي پر زړه باندي د غشي په څېر واوريدی. د خپل شعر د لوستلو توان را پکښی پاته نه سو. هر گړی مي دې ته ويل چې مه ژاړه او په دې توگه مي غوښتل چې خپلي اوښکي د هغې له هوبنيار نظره پټي وساتم. خوزه يقين لرم چې د هغې بنايستو ښکاري سترگو به هر څه ليدلي وي. شعر مي تر پايه ورته ونه لوست، او يا مي د لوستلو توان راته پاته نه و. دوې ورځې وروسته مي شعر ليکلی ورته ځکه ورکړ ځکه چې زه پوهېدم چې ستاره بيا پر

هغه مخامخ چوکی راته کښیښي او بیا به نه زه د شعر د لوستلو او نه د اد
اورېدلو توان ولري.

زما بنایستی ستارې

بنایستی نجلۍ په خمارو سترگو کي
د زرگي پټ راته رازونه وایې
چي په نظمونو راته خوله پوري کي
دانه دانه راته دردونه وایې
ته چي موسکی سې زه دي سرو شونډو کي
پټ له زرگي سره حالونه وایم
زه دي پوښتم له غټو سترگو کیسې
زه دي کتونکی داستانونه وایم
څه افسانه ده ستا له نظم سره
چي له بیتونو دي زخمونه اوري
دا څه رازونه دي په وینو کي دي
چي له رگونو دي اوروڼه اوري
بنایستی نجلۍ ستا سره نه بنایېږي
داسي غمجنې گیله مني شونډي
داله بهره له سره رنگه ښکلي

دا په دننه کي خوږمني شونډي
بنايستي نجلۍ په عمر تاندي لښتي
ته لا تراوسه د دردونو نه يې
څه د گلونو سره لوبي کوه
ته د اغزيو د زخمونو نه يې
ته لا د شپو د ژرېدلو نه يې
تالا زلمۍ ورځي خندلي نه دي
ته له ترخو څخه کلونه ليري
تالا د ژوند خواږه څکلي نه دي
څه د گلونو په لمن کي نجلۍ
لکه ماشومه داسي ورغږېږه
لکه د غرونو د دښتونو هوسۍ
وځغله، ودرېږه، وتورېږه
ته چي په نظم راته خوله پوري کي
ته وا پر شونډو دي ترخه پاته دي
سترگي دي هرکله آسمان ته گوري
ستا له آسمانه سره څه پاته دي
پر سورکۍ شونډو دي خندا خپره که
پر پرده د خوب د ناکامۍ خبري
راسه کيسې د شاپېريو وکه

ستا سره نه بنایي بو دی خبري
ورځه خپرې خوښي په ټال کي کښينه
له رنگینيو سره و زنگېږه
د کوه قاف خوبونه و تخنوه
له شاپېريو سره و نخېږه
ورځه د نجونو په ټولۍ گډه سه
چي پيغلتوب در سره ورقصېږي
له پايزبونو داسي شرنگ پورته که
چي له مستۍ دي محکه ولرېږي
در څخه تښتي دا ناخوانه خواني
دا بې وفا عمر وفا نه لري
دا د يوې شېبې ميلمه دی بنایست
لکه برېښنا ځغلي بقا نه لري
بنایستي نجلۍ په عمر تاندي لښتي
ته لا تراوسه د دردونو نه يې
ځه له گلونو سره لوبې و که
ته د اغزيو د زخمونو نه يې

ويرجينيا

۲۶/۱۲/۲۰۰۲

درخه ولاړم

ستا دپاره يې زه نه ليکم نظمو نه
اې په خپل حسن مغروري نازولي
ستا له ياده مي توږلي دي خوبونه
رانه مه تښتوه وه شپې مي غلي غلي
پراشنا لار مي شهيد کړله گامونه
له سينې مي ستا سندري دي شړلي
راته مه يادوه تللي پيمانونه
پر دې لاره داسي ډېر مړي وتلي
زه هونبنياريمه د غرو لېوني نه يم
په تندي کې مي تېشې نه دي ليکلي
چي وفا کوم وفا درخه غواړم
چي جفا کوي له شپو څه دي ولاړم
نه به ځواني شپې لمبه کم ستا دپاره
نه تناکي پر سکرو تودرته ژاړم
نه جنون به افسانه کم ستا د ميني
نه د گور کاني مي ستا په نامه وياړم
ويرجينيا

۱۵۷

۱۲/۱۲/۲۰۰۲

سترگي

پرون می نابیره
پسله کلونو ستا پر لور سترگي درواو بنتلې
او د عینکو شاته
یوازي ستا د خمارو سترگو کیسه پاته وه
نه له او بو ډکي وې
نه له رمزو ډکي وې
نه له نخرو ډکي وې
پکښي مي ونه لیدل
د مستی ډک سره او نري رگونه
نه یې رازونه ویل
نه یې نازونه کول
نه یې باهو پیره دار
نه یې وارونه کول
نه یې ښکارونه کول
نه یې د زړونو امپلونه پپیل
نه یې وعدې د سباوون کولې
نه یې کیسې د مستو شپو نه د پرون کولې

نه يې کاره باهو حملې د شوا خون کولې
نه يې پر زړونو اورول نوی تازه وارونه
نه يې له سترگو تښتوله د ځوانۍ خوبونه

پرون می نابیره

پسله کلونو ستا پر لور سترگي درواوښتلې

درته کتل مي چي بنايستي سترگي دي

هغه د میو پیمانې سترگي دي

له بیخوبیه له مستیه تکی سرې سترگي دي

د غزلونو افسانې سترگي دي

بنگ د ځوانۍ او د مستۍ نه لري

نازد ورېښمني ناوکی نه لري

تمه د عمر د نازونو د پیړۍ نه لري

او له کونجونو څخه غلی غلی

د بلی مستی غنم رنگی نازولي نجلۍ

ها د ښکلا له تارو پوده د اودلي نجلۍ

د غټو بورو سترگو

په ننداره پسي کرار کرار مزلونه وهي

چي خپلي شپې به يې ياد يږي کنه

چي خاطرې به يې پارېږي کنه

پتي له ځان سره ژرېږي کنه

۱۶۰

ويرجينيا
۱۷/۳/۲۰۰۱

وروستی ما بنام

یوه شپه چي شین آسمان له ستورو ډک و
د هر ستوري زما او ستا خوا ته سترگک و
د ډپوې په څېر انگرې کي بلېدلې
د سپرلي نسیم دي څنې نازولې
تا د مینې کیسې یو په یو پیلې
ما دي ډکي د اوبو سترگي کتلې
پر نړۍ غاړه دي لار د مرغلرو
په گرېوان کي دي دانې د جواهرو
تور پیکي به دي پر بنکلي مخ را خپور سو
سپین تندي به دي د تورو زلفو کور سو
نه د مینې د خبرو مړېدلو
نه یو بل ته په کتو سترې کولو
چي د کلي په بر سر کي شور د سپو سو
وروسته زموږ کور ته نژدې چي بڼغ د پنبو سو
چي په زوره مو ځنځیر په شرنگېدو سو
په سینه کي دي زرگی په درېدو سو
هغه تور او بدهیته قوماندان و

زموږ د ميني عزراييل بلاد خان و
چي نفرت يې و په سيمه کي کرلی
د هر چا د سترگو خار پر امير گران و
رغړولي يې سرونه د زلمو وه
په لږزه ورنه وړوکی زور او خوان و
ها بېباکه د لپوه په شان زلخوږی
د لږم په څېر مضر په زړه شيطان و
په زړه تور په کره ظالم لکه نمرود و
په جامه کي هم غازي هم مسلمان و
سل پورني يې د نجونو وه لوتلي
سل زلمی يې وه وژلي پهلوان و
ته يې پرېښودې يوازی زه يې بوتلم
کری شپه له خپل جلا د سره پرېښوتلم
هرگړی پر مخ لوېدم پورته کېدل
لڅي پښې پر تېرو تېزو اغزو تلم
گراني نه سومه خبر گناه مو څه وه
هغه شپه مو د بېلتون د ژوندانه وه
ستا په برخه به ازل وه څه ليکلي
زما په برخه د کلنو زولانه وه
نن دي سرې سترگي د قبر سرته ژاړم

بس په خوب کي دي ديدن له خدايه غواړم
هغه شپه به مي تر مرگه هپره نه سي
ته می پرې بنودې تنها زه درنه ولاړم
چي لوتمار ته د پلو دي وه راغلي
چي پرون وه هسي نن هم دي بناغلي
چي خدای زورد انتقام نه دی راکړی
په نصیب مي مه وای ستا په شاني بنکلې
خدای دي مه وای قلم زما سره وهلی
ما دي توري سترگي هېڅ نه وای لیدلي

خزانه

دایوه لار ده تورو غرو ته پر دښتونو تللې
دښتونه ټول دي په اغزو پوښلي
تش سرا بونه ښکاري
او هر سراب د اغزو ژبه لري
او هر اغزی د لمبو ژبه لري
هره لمبه له دوږخونو راځي
او په لمبو کي د دوږخ لپمان
هغه بدرنگه تور په رنگ د شیطان
هریو بلا د لارویو په ځان
لکه خروړي ځناور پراته دي
د دې دښتونو شاته غرونه غرونه
د غرونو منځ کي دي هوار دښتونه
بیا سرا بونه لپمان پوځونه
د مرگي غشي یې تېره نېښونه
لکه لېوان په ډلو ډلو گرځي
خو څوک پخوا او ډیر پخوا دي تللي
او څوک پخوا او ډیر پخوا راغلي

چايي کيسې د افسانو راوړي
وايي د غرو شاته روښان سيندونه
هغه په رنگ د شنه آسمان سيندونه
له جنتونو را روان سيندونه
پر خپلو څنډو د گلونو امپلونه کړي
پېغلي په څڼو کي رنگونه ټومبي
وني د گلو له گېډيو ډکي
لاري له بنکليو ناو کيو ډکي
ورځي له لمر شپې له سپوږميو ډکي
د شپې کيسې دي له وروړيو ډکي
کوڅې بانډې يې له زلميو ډکي
جنگ او نفرت بولي زامن د شيطان
منگول يې نه ورځي تر زړه د انسان
د ورځي شين په شپه ځلېږي اسمان
مځکي ته نه راځي څپې د توپان
سجدو ته نه بولي د خټو خدايان
خلگ پر گوتو د کلو پر ځای پېړۍ اړوي
عمر په سل په دوه څلورو شمېري
هلته پلرونه زامن نه ښخوي
پېغلي زلمي د اسو پليو له زخمونو سره

د ارمانو په بناړکي نه اوسیري
خو څوک پخوا او ډېر پخوا دي تللي
او څوک پخوا او ډېر پخوا راغلي
مورته کیسې د جنتونو کوي
راته نکلو نه د گلونو کوي
مور د د بښتونو، سرا بونو، د اغزو پر لمن
مور د لمبو پر لمن
د لړمانو په فصلونو کي کلونه لیري
د بښتي، غرمې او سرا بونه لیري
غونډی او غرونه لیري
د زمانې او حوادثو پروانته
حیران ولاړ لکه خوبونو وړي
د کوه قاف د شاپیو کیسې
د بېگانه او د پردیو کیسې
د بل د پېغلو او زلمیو کیسې
دانه دانه خپلو و
او د پېړیو د تاریخ پر تندي
په بې هنرو گوتو
ځان ته کاره واره شکلونه جوړ کو
مور چی زلمی و مور د جم په جام کي

له یزدانی شرابو
له جنتی سیند و نو
له کوثری حوضونو
له حیاتی سو ما خمونه تش کړل
نن که سبا وي د پېړیو پر لار
د لړمانو، د اغزیو په وار
د هغه ښار تر واته ځان رسوو
چي د ازل کاتب ده مور ته خزانه لیکلې
چي د تقسیم امیر ده مور ته پیمانہ لیکلې
خو هغه ورځ به د دښتونو په منزلونو ورځو
د لړمانو په جنگونو ورځو
د سرو لمبو او د اغزو په سفرونو ورځو
چي رغړولي مو وي سیال سرونه
چی د تربور مو وي سوځلې خونه
چي ورور ته پاته نه وي روغ هډونه
بیا به په جنگ د لړمانو ورځو
پر سخته لار به بې سیالانو ورځو
مور ته ازل ده خزانه لیکلې
ز مور بې په برخه زمانه لیکلې
مور ته چی زین نه کی د جنگ آسونه

راته رانه وړی د هنر لاسونه
مورته په کار نه دي پاڅه فکرونه
له موردي ليري گرځي سيال مېرونه
راته ليکلي دي قسمت بنارونه
جلا جلا به جوړوو ملکونه

ويرجينيا
۱۷/۵/۲۰۰۴

سوځلي يادونه

زه خو منکر نه یم پر خپله مینه
ما ته به نوم د وفا نه یادوې
ما مي دا بول دی تر مرگی وهلی
زاړه قولونه به بیا نه یادوې
ما ته د اوبنکو حساب مه غوروه
ما ته نیمگړی کتاب مه غوروه
اوس خو نه وصل نه هجران پاته دی
زړه کیسه د سراب مه غوروه
د هېر ساحل پر غاړه بنځي سولې
زما د څپو ستا د سپوږمۍ خبري
په کوه قاف کي د مزلونو داستان
د لپو تتوب د هوښیاری خبري
نه مي ترخو د انتظار شپبو ته شپه پاته ده
نه مي د چا د اورېدلو افسانه پاته ده
ما چي سکروټو کي مزلونه کول
ستا تر قدمه مي سجدي دروړلې
ما چي دي لاره په بڼو پاکول

ستا په وفا کي می اسرې لرلې
چي ستا بلا ته مي سينه سپرول
ما دي په خپل قسمت کي شپې ليکلې
ما دي په وينو ترانې ليکلې
ما په سکرو ټو قصيدې ليکلې
ما چي تورو نه پر تندي چلول
د خپل ازل خخه پردی خون نه وم
چي ستا په نوم به مي سجده لگول
خه سودايي خه لپونى خون نه وم
چي مي خواني لمبه کوله درته
خه نذرانه خه سپيلنى خون نه وم
ما دي يوازي د خپل خان دپاره شپې غوښتلې
ما پر خوبونو باندى ستا زلفي خورې غوښتلې
پر هغه لار چي مي خواني سوځول
د رقيبانو چپاوونه وينم
شپې دي له تورو سره وتړلې
اوس د مرگي پکښي خوبونه وينم
د شاپيريواتن وتورېدى
د ښار کوڅې سوي د دېوانو شومه
پر خزانو د اغيار سيورى وسو

د نصیب لال د بنا مارانو شومه
چا له بلاله منبر و تنبتاوه
اوس ابو جهل آذانونه کوي
اوس له فرعون سره راغلی جلاد
زموږ د خوبونو تعبیرونه کوي
زما دي د هیلو په ټاټوبي کي اغزي کرلي
زما د خوبونو په قسمت کي دي زخمونه کښلي
ما د خوبونو لاري و تړلې
شپې مي له سترگو تنبتولای نه سې
د پردی مینې په خوږو اسرو مي
ماشو مي هيلې غولولای نه سې
ما له غونچو سره دوستي وکړله
نور د اغزيو د مزلونو نه يم
ما مي له زړه دردونه و شړله
نور د پردیو پرهارونو نه يم
له هغو گوتو نه رنگونه تنبتي
چي ستا د خیال يې تصویرونه ایستل
هغه آذر په خپل گړپوان کي ښخ سو
چي پر تپشه يې معبدونه لیکل
هغه زلمی خبري مه یادوه

ما ويل غرونه په يرغل نړوم
ماله فرهاده تشه و تنبتول
خم د خيالونو تاج محل نړوم
ما مي د خپل زړه په محراب كي سجدې و تراشلي
ستا د يادونو په لمبو مي ډېوې بلي كړلې

ويرجينيا

۱۶/۱۱/۲۰۰۲

ته به يې اوزه به نه يم

دا ته څوک يې چي دي بنا زما د خوبونو
د يادونو پر لښکرو دی نيولی
پل پر پل مي لکه سيوری راسره يې
لکه وهم زما تر زړه دي تيغ ايستلی
کله ډار غوندي د زړه په کليو گډه سې
د سينې په قفسچه کي مي زړه رپردي
آيينې می کړې راماتي په کوگل کي
له زړگي مي ټول زلمي يادونه لپردي
په تيارو کي می روح داسی تلولی سي
وايم اوس به دا د خاورو کورگی پرپردي
کله ليري د بوډی په ټال کي زانگې
لمن ډکه راته راوړې د رنگونو
د شبنم هره دانه دي آيينه سي
پکښي ناڅي دي څپې د تصويرونو
رنگ او بوی دي وي له خيال سره ملگری
په شيبو کي مي کښت وکې د گلونو
لکه سيوری د سپرلي داسي تازه يې

لکه لارېې د زلميو اميدونو
کله خوږ لکه رباب نغمه نغمه سې
کله رغ د عزراييل پر زړه مېلمه سې
کله اوښکه د لېمو پر وطن گرځې
کله ښار د ژوندانه لره پلمه سې
تارو پود مي ستاله خيال سره اوډلی
نه دي نوم نه دي وجود مخ ته راغلی
نه دي ورځ زماله لېمو سره يوه کره
نه مي خوب ستاله ديدنه نازېدلی
زما پر نظم پاچهې کوي بې تخته
د غزل پر هر پيوند می يې اوډلی
دومره پوه يم ته به يې او زه به نه يم
ستال مې به آسماني زه به به ايره يم
ته باقي يې زه شېبه غوندي تېرېم
د بريښنا په څېر پر کېر مې ور کېر
که می زړه ته ستا آواز نه وای لوېدلی
زه به څنگه وای په مينه پوهېدلی
د جنون تر ښاره تايم رسولی
چی پر مېنه د ليلا يمه ښاغلی
ته به پاته يې پر پاڼه د شعرونو

ته به رنگ يې ترقيامته د نظمونو
الهامونه د بنکلا به دي اورپري
له قلمه به دي حسن راتويپري
خوک به پوه نه سي په راز د تصويرونو
له آدمه تر آذره تر عمرونو

واشنگټن ډي سي

۲۰۰۴/۷/۱۹

شعر

منظومي کړنښي دي چي کله په لوستلو ارزي
خو ورکي چيغي دي يو وخت په اورېدلو ارزي
پر باڼو او ښکي دي يو ځلي په ليدلو ارزي
د سترگو لوري ته يې مخ په اړولو ارزي
کله لمن د پسرلي له رنګينيو ډکه
کله شبنم غوندي پر پاڼو د گلونو اوري
کله يې غږ کي وي اخيستي پلوشي د غروب
د زمانې د سترگو نم پر ګرېوانونو اوري
کله پانوس غوندي بلېږي له يارانو سره
خوله له خندا سينه يې ټوله وي له اوره ډکه
کله پتن غوندي پخپله په لمبه کي سوځي
د افسانې هره ورقه يې له شوره ډکه
کله په لار د ګمراهانو کي مشال بلوي
لاپي د عقل يې تر کور د افلاطونه ورځي
کله يې ځای په ځنځيرونو زولنو کي نه وي
چي هره پاڼه يې را اخلي تر جنونه ورځي
شعر جلوه ده، د گلونو له ښکلا سره ځي

یو پټ آواز دی د سازونو له نوا سره ځي
کله نقاش کله تصویر سي کله رنگ د تصویر
کله جنون کله مجنون وي له بېدیا سره ځي
کله موسکی سي سل کلني تويې ونځوي
کله د اوبنکو سره رغړي له ژړا سره ځي
شعر د انسان له خولې راځي د فرشتو ژبه ده
شعر له آدم سره پیدا د اسمانو ژبه ده
د زړه آواز دی له خلیله تر منصوره پوري
شعر له قلم سره پیدا د زونو ژبه ده
هم له کعبې هم کلیسا هم له صنمه راځي
د خدای جلوه د خدای آواز دی او د زړو ژبه ده

ویرجینیا

۲۴/۱۰/۲۰۰۲

پښتني نجلۍ

واه پښتني نجلۍ نظر دي نه کم
په دې جامو کي څومره ښکلې ښکاري
په تورو سرو او زرغونو رنگو کي
څومره ښايسته څومره منلې ښکاري

څه د کېږدو په قدم روانه
څونه ناز که نازولې ښکاري
په دې بتکيو دې پاوليو کي نن
پښتني پېغلي څه ښاغلي ښکاري
لکه زهيره ښايسته مرغۍ
له خپله سيله راوتلې ښکاري

ستاله پاوليو له شرنګي سره مي
خيال ته د خپل وطن د ښتونه راځي
ترپلواندي شرمېدونکي نجوني
له قافلو سره ګامونه راځي

چېرته شيپانه پر شپېلی گوتي ايښي
پاس له کمره يې ږغونه راځي
سپي ورته سروې په خپرو ايښي
ورته زاړه آشنا سورونه راځي

د غره لمنه کي رمې پنډې وي
د سترو وريو آوازونه راځي
د دنگو پېغلو پراوږو منگوتې
د ښکليو نجونو کتارونه راځي
د دښت گلونه په لمنو وهي
لکه بنايستي زرکي سپلونه راځي
پاس له آسمانه پرې شيندلی تخم
چېرته اغزي چېرته گلونه راځي
خيال مي د ناوي په قدم رهي سي
ږغ د سورنا او د ډولونو راځي
غواړم چي يو ځل دي له څنگه سره
د خيال پر دښته کېږدی و دروم
ترپلواندي دي نغمه نغمه سم
درته پردېسه شپېلی وږغوم
درته غزل درته سندرې سمه

سم دي گودرا او پاوالي و شرنگوم
شه د منصور شه د خيام په ژبه
ستاد لنډيو اتن ونخوم

ته درخانی سې زه رباب درولم
چندني او بنکو ته دي وژروم
د کيردي شپې ته دي لمبه لمبه سم
خيالي پېزوان دي پر اور و سولوم

تاته دي خپل ابا کيسه کړېده
تاته بوډی کله نکلونه کړي
زمور د اتن د مستو نجونو کيسې
سري په نکريزو بنايستي خپري
يا ته پخپله تر گودره تللي
يا دي اوږې له منگو تيو سترې
لمبه بلېږی نيکه نکل کوي
نيم کښي سترگي دي خوبونو وږي
چا درته کله د سپرلي له غېږي
د ژړو گلغو غاړگي راوړي

تاته دي خپلی مورکی نکل کړی
چي زموږ کېږد يو کي اورونه نسته
پر گودرونو پاوالي نه شرنگېږي
د منگو ټیو وکتارونه نسته
اوس د شپېلی ستونی سندرې ژاړي
نور له شپانه سره سورونه نسته
اوس به په دښتو کي اورونه اوري
د ژړو گل واملون نه نسته

ته اوس خبره يې چي ستا پردښتو
اوس رمې نه گرځي چمن نه لري
پېغلي له زرکو سره نه گډېږي
غارگی نه لري لمن نه لري
اوس په پرديو کي پلو گرځوي
مېنه يې هېره ده وطن نه لري
اوتري سترگي يې له اوبنکو ستري
ژوندي ته کور مړه ته کفن نه لري
د نيکه ستوني کي نکلونه وچ دي
د لمبې څنگ ته ماخوستن نه لري

زما مرغلري بنايستي پښتني
اوس به له چا سره نکلونه ياد کو
اوس به د چا لمبو ته شپي سپينو و
پر کوم اورغوي به فالونه ياد کو
اوس به له چا سره شپلي رغوو
د چا غوروته به دښتونه ياد کو
چري به سيل د چتو پيغلو راخي
چی موزيې بيا بنکلي گامونه ياد کو
اوس به د کومي درخاني پرمزار
شرنگ د آدم د ربابونو ياد کو

راخه راخه په اوښکونه ده جوړه
لا به ترخو دلته جندي زنگوو
دلته به خوله خيالي بنگو سره
سرد خوبونو په مستي زنگوو
لا به ترخو په ورکو پاڼو پسي
تیاره نکلونه د پيري زنگوو
لا به ترکله پر خيالي دښتونو

ستري خوبونه د کيردي. زنگوو

راځه راووزه چي ميدان ته وزو
راځه راځه چي گربوانونه نيسو
ته ملالی سه زه به توره راوړم
په سره اهار کي ميوندونه نيسو
ته له غيرته راته سره لمبه سه
مور به باروتو ته سرو نه نيسو
لا د نيکه پلونه له ورايه بنکاري
بيا به مغول ته خيرونه نيسو

زما مرغلي بنايستي پښتنې
شرنگ د پايزب دي په کيردي کي
ويـــــــنم
بيا دي د نجونو له سيلونو سره
هم دي په وراهم په ډولۍ کي وينم
چي پر خاتول دي لمن پلنه گرځي
د مينې خيال دي په شپږۍ کي وينم
ما تعبير کړي دي دا خپل خوبونه

بيادي د گلوپه گېډۍ کي وينم

راځه شنوا کړو دا کانه غوږونه
مستانه چيغه پر پامير پورته کو
زموږ پردنبتونو چي اورونه کري
نن يې له کوره بڼغ د وير پورته کو
دا زما او ستاله لپونيو وينو
شور د زندان شرنگ د ځنځير پورته کو
راځه دا خپله ساه به ورکو ورته
رنځور اولس به له سرير پورته کو

ته به راځي له منگو تيو سره
زه به گودرته غزلونه ليکم
ته به بتکی، ته به پاولي شرنگوې
زه به دي حسن ته شعرونه ليکم

ته به لمبو ته د کيردۍ ويده يې
زه به دی خوب ته تعبيرونه ليکم

ويرجينيا

۱۱/۱۱/۲۰۰۱

مینه

درته به خه وایم له مینې چی د چا کیسه ده
د زرو کالو په تورتم کي د رڼا کیسه ده

مینه یو توردی، د مریمی د عصمت پر لمن
مینه صلیب دی، غر غره ده د عیسی کیسه ده

مینه یو راز دی خدای ساتلی د لمبې په زړه
ک
مینه په شپه د کوه طور کي د موسی کیسه ده

مینه تعبیر دی د یعقوب د سرو بوډیو او بنکو
تر زندانونو د یوسف او زلیخا کیسه ده

مینه معشوق ته د ورتلو او دراتلو خبري
په رباتونو کي د خدای او دراییا کیسه ده
مینه جنون دی د محبوب د ورکولارو منزل

هم د کعبې، هم د مغان هم د کریشنا کیسه ده

مینه د عرش په کنگرو کې د خالق زمزمه
مینه په کومې د صنم کې د الله کیسه ده

کله له خال کله له خط کله له جام سره ځي
کله جنون کله سندرو د خیام سره ځي

مینه ازل په قلم کښلې ده ماشومه کیسه
د زمانې په تور بدنامه ده معصومه کیسه

۲۱/۱۱/۲۰۰۲

ماته تيارې راوله

ماته مه وايه چې شپه څو نه اوږده سوه
ماته مه وايه چې كله به سبا سي
وايم شپه دي وي آرام يم په تيارو كي
هسي نه چې دا تياره شپې مورنا سي
نه مي څوك په انتظار نه ورځي شماري
نه د چا سترگي پر لاريم چې به راسي
زه په وينه له ژونديو شپو موريم
زه د ورځي له بنايسته په زړه سوړيم
كه پېرزو دي لا پر ما يو څو شپې دي
ماته جوړي كه تيارې چې زه ويدايم
دهستيو له جهانه بېخبره
د خيالو نو په ټالونو كي زنگېږم
په تياره كي ابدې سكون ته ځمه
زه د شپې غوندي له وړانگو فنا كېږم
زما هستۍ ته وړانگي مه راوله نوري
پر ما جوړي كه د مرگ د وزر سيوري
وير جينيا

۱۸۸

۹/۹/۲۰۰۲

د رنگ برخه

خدايه كشيكي مي د عرش په كنډرو كي
لوړ له ستورو پاس په جگو آسمانو كي
پاس له ټولو جنتونو د وړخونو
ستا د شان ستا د قدرت په آيينو كي
د الهام د فرشتو تر وروزر پورته
د اسرارو د پردو په كړشمو كي
ستا له څنگه ستا له تخت سره مي ځای وای
سترگوراو زورور لكه همای وای
له هغه ځايه مي ټول جهان ليدلای
يو په يو مي د سينو پټي سپرلای
دوه رنگي مي له رنگونو بېلولای
پر بڼو می د تزوير او بڼكي بنودلای
د شيطان له وزرونو مي لښكري
د ريا سپينو جامو كي را ايستلای
چيغې پورته وای د حق له منبرونو
د منصور په نوم خطبه ويل كېدلای
نه خپلوي به له شيطانه وای د سترگو

نه به ژبي په دروغو گړپدلاى
نه به ډكي واى كوڅې له غمازانو
نه لستونو كې ماران به پتپدلاى
پاكول او بېلول مي سپين له توره
خبرول مي ټول وگړي ستاله زوره
يوه ورځ به مي ليداي له آسمانونو
چي سپرې تشي كوڅې دي د بنارونو
نه په خولو كې به گړېږي د چا ژبي
نه به ويني د چا سترگي د سرونو
له تيرو تورو به سرې ويني څخېږي
سره اورونه به وي بل د كساتونو
دا جهان دى تاله رنگه پيدا كړى
هم ژوندى دى هم پايېږي په رنگونو
لېوني دي چى بېرنگه پيدا كېږي
بېرنگي په هېڅ قانون كې نه ځايېږي
ته په عرش كې پاچهي كوه سلطانه
مور له رنگ سره پخلا بڼه يويزدانه
د وگړي ځاى جهان د خداى آسمان دى
رنگ په برخه رسېدلى د انسان دى

ويرجينيا

۱۹۱

۲۵/۴/۲۰۰۳

د امید شمع

ما د شپې په تور گږېوان کي
گوره خو مره بېحسابه او بڼکي توی کړې
ما مي سترگي لکه شمعي
ستا پر لاروې لگولي
او نظر کي لکه شمع
خپلو او بڼکو له تياره مرگي ساتلي
خو د شپې په تور گږېوان کي
ناشنا چي هم له زړه هم له زړه سوي دی
هره شپه تري تم کېږي
په زرگونو بېحسابه روڼې او بڼکي
ما هم دلته د پېړيو په کوگل کي
د زمان د تورو لارو په کوتل کي
د خپل عقل افلاطون وزیندی کړی
په لوی لاس مي د جنون شپې سپینولې
پر سراب مي خپلي سترگي غولولې
روڼي او بڼکي مي دانه دانه شمېرلې
سل سوې زر سوې

په ميليون تر حساب تېري
شپې لاتوري وې
خو تورو پښته مي سپين سول
ته رانه غلې
خوزه اوس هم
د مېژواندي عمر کورته
ورلېږم سلگۍ د اوبنکو
تاته لار د انتظار کي
بلومه داسي شمعي
چي سپليو د زمان ته مخامخ دي

ويرجينيا

۲۴/۹/۲۰۰۳

گونگی مساپر

زه لکه اوبنکه له خپل کور سره آشنا نه سومه
چي د بانو او د گربوان په تکل
په بي اختياره سفر و خوځېدم
زما په شبنم غوندي واره زما په بنسبه وجود کي
زما په لنډي زما په شېبه وجود کي
زما په بي رنگه په ساده وجود کي
د هغه کور ټوله رازونه پت دي
د هغه بناار تياره کونجونه پت دي
چي بي پخپله پېژندلی نه يم
چي بي يوه شېبه خپل کړی نه يم
نه په سفر ورته راغلی ومه
نه مي په خوښه چا منلی ومه
نه په اختيار مي هستېدلی ومه
نه له آوازه له فریاده آشنا
له زرو ژبو سره
د نورو تلليو په څېر ورغېدم
زه لکه اوبنکه په شبنم غوندي واره بدن کي

په خپل بېرنگه په بښنه بدن کي
د هغه کور ټوله رازونه لرم
چي يې يوه شېبه خپل کړی نه يم
لا تر گړيوانه رسېدلی نه وم
لامې لنډې لاره پي کړې نه وه
چي مي بې پښو وجود دانه دانه سو
د سترگورو د هونبنيارو مخته وځلېدم
هم مي په ژبه هم په راز پوهېدل
مگر په سل ژبو گونگي پاته سول
د يوه بل پر لوريې وکتله
يوه شېبه يې پر شونډانو موسکا وغورځېده
او زما شبنم غونډي بې رنگه وجود
له زرو ژبو سره
پر بې اختيارو لارو ورغړېدی
له هري سترگي هري ژبي بېگانه پاته سو
او د نېستۍ په څېر له ياده ووت

پېښور

۱۶/۵/۲۰۰۲

د هجرت څخه لس کاله وروسته په کال ۶۳۲ میلادي کي حضرت رسول اکرم صلي الله عليه وسلم د وروستي ځل دپاره د حج فريضة ادا کړه او د حج د فريضي له ادا کولو څخه وروسته يې خلگو ته په وينا کي وويل چي بنايي زه د ډير وخت دپاره ستاسي په منځ کي پاته نه سم. نو که د دين او دنيا نېکمرغي مو خوښه وي زما وروستيو وصيتونو ته ښه غور ونيسي. د هغه دغه وينا په حجه لوداع مشهوره ده او مایي په شعر کي خلص مفهوم را اخیستی دی.

حجة الوداع

په سره اهار کي د غونډی پر څوکه
چيرته ولاړ و نازولی د خدای
ورته راټول وه بېحسابه خلگ
چی واورې څه وایي بناغلی د خدای
هغه د نورد دریا بونو څښتن
چي ورسره وې آییني د جانان
هغه د سولي او وروروی پیغمبر
هغه د تورو د میدان پهلوان
چي یې تندي یوه سجده منله
چي را نسکور یې کړل د خټو خدایان
چي یې د جهل پر تیارو خپره کړه

رڼا د عقل پلوشه د ايمان
هغه د حق د سپينو تورو ژبي
تندرپه کور کي د باطل او شيطان
سترگي او لاس يې کرل آسمان ته پورته
هغه د عدل او انصاف قهرمان

ويل يې واورئ زه به تل نه يم
ستاسي له منځه بل جهان ته ځمه
ما مي کتاب درکړ د لاري مشال
پر هغه لاره خپل جانان ته ځمه

مقدس وگڼئ د بل مالونه
درته حرام دی مال د هر مسلمان
پام کوئ ويني چي د چا توی نه کئ
چي په غوسه به سي خالق د جهان
د ژوند مالک د آسمانونو څښتن
خرا به نه کړي څوک بناء د يزدان
پکښي پيدا کئ د حق سپيني لاري
درته پرې ايښی مي کتاب دی قران
په امانت کي خيانت ونه کئ

چي شوک آزار نه کي د خدای بندگان

د ابل وصیت مي دي د بنځي په نوم
دا بنایسته رنگین مخلوق د سبحان
بنځه د کور بنځه د ژوند زینت ده
بنځه ناموس دی بنځه مور د انسان
بنځه بنایسته لکه د گلو گپو ی
ور کړی رنگ د جنتونو باغبان
بنځي له غیبي دي تر گور ملگري
د غم بنادی د کور او اور ملگري

د حق مشال ویله خلکو واورئ
د حق په مخ کی انسانان دي یو شان
عرب، عجم که په رنگ تور که سپین دي
په ترازو کي د یزدان دي یو شان
هلته عمل دی د هر چا ملگری
صاحب، غلام او سلطانان دي یو شان
ټوله په امر د سبحان رهي سئ
نه چي پر لاري د شیطان رهي سئ
هغه د بنمن دی د آدم د اولاد

هم به مو دين او هم دنيا کي برباد
که وصيتونه مي د چا وي په ياد
په دواړو کونو به يې زړونه وي بناد

د حق مشال وکړې وروستی خبري
چی لگېدې لکه خوږې شکري
شو ورځي وروسته خپل جانان ته ستون سو
له فاني کوره بل جهان ته ستون سو
سوه دا نړۍ په اجاره د شيطان
زړونو ته ولاړه و سوسه د شيطان
لاري د حق سوي په تيارو کي پټي
پروينو و سوه غلبه د شيطان
د خلگو هپري سوي وروستی خبري
له زړونو ولاړې د ورورۍ خبري
له هغه دمه تر دې دمه پوري
له آسمانو د غضب کاني اوري
د محکي مخ د وينورنگ اخیستی
لایې پخوا دي ورځي سختي نوري

هغه د عدل او انصاف قهرمان

۲۰۰

په وروستی ورځ یو حقیقت کړ بیان
چي زه پر محکمه یم وروستی پیغمبر
بل درته نه راځي د خدایه رهبر
ما درته راوړله آسمانه کتاب
له خپل خالق له خپل جانانه کتاب
پکښي څرگندي د جهان لاري دي
هم د رحمن هم د شیطان لاري دی

ویرجینیا - ۳۱/۱۰/۲۰۰۳

بي بي راييا

بي بي راييا هغه د عرش ملکه
ها نازولي د خالق لا مکان
چي يې له ژونده و شيطان شرلی
چي يې په زړه کي حای نیولی یزدان
چي يې پیوند و د احتیاج شلولی
لارور خرگنده وه د کور د رحمان
چي د دنیا له نعمتونو گوښه
چي په خلوت کي يې جوړ کړی جهان
هم يې کوثر هم يې دلبر و سره
هغه سپر ابه له وصال د جانان
د پسرلي په یوه بنکلي ما بنام
چي د نسیم له نازه مست وه گلان
سپوږمی خیرلی و نقاب د وریخو
خېدل ستوري پر سینه د آسمان
له شاه زلمیو وه رنگین باغونه
په میخانو کي نخېدل مستان
د جام پر شونډو تشېدل خمونه

تر آسمانو تللي ناري د مغان
نغمه، رباب، شهباز، مطرب نڅېدل
په پنځرو کي ژرېدل بلبلان
مينځي ورناري کړل بي بي را ووزه
چي قدر تونه د سبحان ووينې
سپيني سپوږمي سره د ستورو اتني
پر شنه کمبله د آسمان ووينې
د پسرلي له نشې مستي پاني
چي کرشمې د خپل جانان ووينې

بي بي ورنغ کړله دننه راسه
چي په خلوت کي دي يزدان ووينې
په دې تياره کي له جهانې گونښه
پخپله نور د لامکان ووينې
چگي بي گلونو بلبلان ووينې
چي بي له شمعي پتنگان ووينې

بي بي را بيا هغه د عرش ملکه
په خپل خلوت کي لامکان ته تلله
هغې په زړه کي و خپل عرش جو کړی

د سترگورپ کي خپل جانان ته تلله
په قناعت يې بل پيوند شلولی
لکه شغله اووم آسمان ته تلله
د هغې ټول وجود له مينی جوړ وو
خو په سينه کي يې يوه مينه وه
هغې يوازي يو جانان پېژندی
دغه يوه دغه پخه مينه وه
که يې له غيرو وو پيوند شلولی
هغې له زړه و هر نفرت شړلی
لکه لمبه له هره عيبه پا که
زړه کي يې مکر د شيطان وژلی
هغې ويل د لامکان خالقه
د کایناتو او جهان خالقه
چي دي دنيا کي زما نصيب کړی دی
هغه دي ورکړه د بنمنانو لره
خپل جنتونه نعمتونه کوثر
ورکړه پېرزو يې که دوستانو لره
مالره بس جانانه ستا مينه ده
د زړه په کور کي مي تنها مينه ده
بي بي رايا هغې د نور مېرمني

هغي د هر انسان په درد خوږمني
په يوه لاس کي يې ډک جام نيولی
او په بل لاس کي يې وه سره اورو نه
تلله د غرونو او د بښتونو پر لور
لا يې په مخ کي وه ياغي سيندونه
ويل يې او د دودو خونو وژنم
چي نه انگار نه يې لمبې پاته سي
ورځمه او ريې په فردوس گډوم
چي نه کوثر نه يې ويالې پاته سي
چي نه انسان جنت ته و مسپري
چي نه لمبې د دوبرخ وغورپري
چي نه په زړه کي يې د حورو طمع
نه د سقر له خوبه ولپري
غواړم بې طمع بېله ډاره انسان
د زړه په کور کي خای کړي نوم د يزدان
پريوزي سجدې ته د خالق لامکان
په شپه او ورځ يې وي په زړه کي جانان
بي بي راييا هغي د نور مېرمني
هغي د هر انسان په درد خوږمني
د نفرت زني له سينې ايستلي

۲۰۵

ريښي د ميني بي په زړه کي پلني
چي بي سوځلي وي د زړه پر غولي
د عشق له اوره د شيطان خرمني
ځکه بي عرش کړي خلوت کي وځای
اونازولې وه د ميني د خدای

ويرجينيا

۲۰۰۴/۹/۶

داستانونه

د خلگو خولې نه تړل کېږي

يو سپړی و خپله بنځه ورسره وه
دی پیاده بنځه پر خره باندي سپره وه
د مېرپه او د مېرمنې مرکه وه
خه غیبت و خه صفت کیسه توده وه
خه له یونو خه له خوا بنې په گیله وه
خه یې نوري کیسې کرې لاره اوږده وه
پر سپړي باندي مېرمن وه ډېره گرانه
یوه ورځ یې ستړی نه سوله بیانې
چیرته ناسته وه ټولی د بېکارانو
مسافرته یې سوپام د ظالمانو
ویل گورئ دا بې شرمه بې غیرته
دی پیاده ځي پر خره ناسته ده عورته
دا وطن به له بې ننگو خرابېږي
نه له خلگو نه له قوم څخه شرمېږي
نه معلوم دی ورته قدر د مېرونو

نه بېرېري د عالم له پېغورونو
د مېرېه مقام کتاب دی ذکر کړی
خدای پخپله په قران کې پېژندلی
کموي د مړو قدر بې ننگان دي
دا بې قومېه دا بې پلاره ناکسان دي
سړي واوریدې د ډلي سپکي سپوري
لا تر غوړيې سوې يو شو خبري نوري
ويل بنځي ته پياده سه زه سپرېرم
د دې خلگو له پېغور څخه بېرېرم
چي له کلي څخه ووتو د باندي
زه پياده ځم ته سپرېه له ماد وړاندي
چي پياده بنځه روانه سړي سپور سو
په يوه گړي کي جوړ ورته پېغور سو
ويل وگورئ ظالم چي پر خره سپور دی
په مزلويې بنځه مړه کړه مخ يې تور دی
جگه ونه سوريې مخ دی اوږې پلني
په مړانه کي کمزوري تر مېرمني
مورا او پلار دا خپتور دی نازولی
په خواري يې د لمر مخ نه دی ليدلی

داله خدايه نه شرمېږي ظالمان دي
په بيابان كې گيدران د كور زمريان دي
چي په كور كې وي لوى سوي نازولي
دوى سپاره بنځي پياده ورسره ځغلي
همېشه د بل په لاس په نس ماږه دي
نه د جنگ دي نه د ننگ تيار خواره دي
چي سړي خبري واوريدې حيران سو
سمدستي له خره راكښته سوروان سو
خردمخه دوى تر شا وهل مزلونه
ويل گوندي اوس به كم سى پېغورونه
لايې شل قدمه نه وه اخيستلي
لا د كلې منځ ته نه وه رسېدلي
چي تر غوږيې سول د خلكو آوازونه
دهلكانو د لويانو ريشخندونه
داسړي او بنځه دواړه لېونيان دي
خردمخه دوى پياده پسي روان دي
كه پر پښويې دى دا اوږد منزل وهلى
نويې خرد څه دپاره رانيولى
په خندا يوه رارغ كړله ځوانانو

له عالمه بي خبره هلکانو
دغه خريبي هم ملگري هم رهبردی
په دښتو کې لارښوونکی د سفر دی
دوی له خره سره روان ورسره مله دي
که دا خرو سره نه وي دوی رانده دي
هم مېړه هم يې مېرمن پردې سلا سول
له ناکام څخه سپاره د خره پر شا سول
بيا له سره يې شروع خپلي کيسې کرې
ورپه زړه يې تېري تېري خاطرې کرې
ورپه ياد يې کرل د خلگوريشخندونه
پر هر مور باندي ښکښل او پېغورونه
چي ناڅاپه يوې ډلې د ځوانانو
له عالمه بي خبره بي کارانو
ويل وگورئ دا څونه ظالمان دي
پريوه خره سپاره دوه تنه لويان دي
نه زړه سوی لري دا خلگ نه زورېري
نه له خدای نه له عذاب څخه پېريري
نه يې شرم له مخلوقه د دنياسته
نه په زړه کي يې څه ويره د عقبی سته

که هر خویی خان له مور خخه پردی دی
که حیوان دی ژبه نه لری گونگی دی
خود خدای له قهره هم بپره په کار ده
یوه ورخ د ټولو خلگو گورت ته لار ده
پر حیوان باندي چا ایښی دومره بار دی
خدای ته وگورئ یو څه انصاف په کار دی
په قیامت به راژوندی دغه حیوان سی
سمدستی به د خاوند پر لور روان سی
دی به خغلي خربه جگ ورباندي سپور
وي

په اوږو به ساه شپي مخ به یې تورو ی
له مپره له بنځي ورکه سوله لاره
هم له خره هم له سفره سوه بپزاره
مپره بیا پر پښو روان بنځه سپره سوه
بیا له سره هغه نوي ننداره سوه
دروازی د بنار بند پري په قلفونو
څوک تړلای نه سی خولې د عالمونو

ویرجینیا

۲۰۰۲/۳/۱۵

د مورگانو جرگه

د لوی ښار څخه د باندي یو لوی کور و
چي یو وخت د خپل څښتن په زور سمسور و
دېرش، څلوېښت پکښي آبادي لويي خونې
گرځيدې پکښي بنايستي د کار مېرمني
شاوخوا باندي ولاړ جگ د پوالونه
د قلا په شان لرله يې برجونه
شپه او ورځ يې اوسېدونکي په قرار وه
نه د غلونه د رهزنو ورتنه لار وه
څويې سروې په مابين کي وې ولاړي
اوږدې کړي يې له کور څخه وې غاړي
وخت په وخت به پکښي جوړه مهماني وه
د څښتن له برکته پرېماني وه
پکښي جوړه د غنمو گدامونه
ذخيره وې پکښي وريجي خروارونه
چي څښتن له دې دنيا کړی رحلت و

له خپل خان سره يې وړې برکت و
نه هونبنيار پکښې معلوم و نه يې مشر
نه باور مشر ته پاته و په کشر
هر يوه خاتمه ويله چې زه من يم
هر هلک ويل څښتن يمه و اکمن يم
په لږ وخت کې کور ويجاړ له خلگو هېر سو
خوشالي يې کله کله غم يې ډېر سو
چا يې شاوخوا ته مخکې کړلې لاندي
چا زړې دعوي قاضي ته کړلې وړاندي
اخيستو ته يې چم جوړ کړ بډايانو
ورته سترگي کړلې خړې گاونډيانو
د کاله مشر چې ولاړې غم پر کور سو
د هستې سوه ورته شاد نېستې زور سو
نه په کور کې مهماني وه نه خاني وه
نه د هر څه پرېماني وه ارزاني وه
لويي خوني وې ولاړې تشي توري
پرې لوږدلي وه د غم او تيارې سيوري
کارخاني يې وې نيولي مورگانو

د دانو او د غلو د اړه مارانو
هره ورځ به يې پر کور وځي
نوي نوي اتڼونه وځي
ورځ تر بلې ډېر بدل په زړونو بڼه
په نسونو وځي ماره په تن آباد وځي
خو پيشو په دې کاله کي اوسېدله
هره ورځ په هره خونه گرځېدله
پر کاله د مور کاناو لوی ماتم و
د پيشو د لاسه نوی نوی غم و
هره ورځ د مور کاناو جنازې وځي
څوک به کم وځي او د چاپه سترگي سرې وځي
يوه ورځ سره را جمع مور کاناو سول
په جرگه کي سره غونډه هونډه لويان سول
ويل مور توري پيشو يو کړولي
څوک تر مرگه ډارولي څوک وژلي
د پيشو د لاسه مخ د محکي اوردی
هره ورځ مونوی نوی غم پر کور دی
دې غضب ته اساسي چاره په کار ده

غر که هر خونه دی جگ پر سړی لارده
یوه بڼه کړه چې په مور کي جاسوسان دي
له پیشو سره جوړ سوي مورکان دي
په هر ځای کي چې مور جوړ کړو اتڼونه
د پیشو تر غوږو یو سي احوالونه
او چي کله د کندو خواته تېرېږو
نابره پر پیشو باندي پېښېږو
زما يقين دی څوک احوال وروړی پیشو ته
کښنوي يې زموږ په لارو کي حملو ته
بل مورک چي هم خوله ورو هم هونبیارو
هم تر نورو یو څه پوخ د غلا په کارو
ویل داله ناچارۍ بدگوماني ده
بدگومان لره په پای کي پښېماني ده
نه مورک د جاسوسی سي زړه کولای
نه پیشو سي د مورک خبر منلای
زه پېرېزم چي تر منځ به موبدي سي
رانازل به مو غمونه پر بنادي سي
شور به گډ د مورکانو په وطن وي

خپل به وژنوران په پاته به د بنمن وي
بل مورک چی زمانو و از مپیلی
په خو واره له پیشو و تښتبدلی
تر کندو په پتو لارو بڼه خبرو
هم چالا که و تر نورو هم زړه ورو
هغه غاړي کرې تازه وینا ته سم سو
ویل سترې مي سوه خوله زړه می قلم سو
لا تر خوبه د پیشو خخه ډار پېرو
لا تر خوبه په غارونو کي پتېرو
لا تر خوبه د پیشو غوړي چمبې وي
زموږ به بوري میندی ژاړي سترگي سرې وي
دایوه مور په سلگونو مېکان یو
نویا ولي په چاره پوري حیران یو
خې په لته د پیشو په لوري ورسو
دوه یادري د ټول ټبر د بلا سپر سو
که پیشو لري ټبرې ټبرې منگولي
مور هم نه یو خه درنې بلا وهلي
جوړوو چي په کندوانو کي غارونه

د پيشو تر زړه ايستلاى سو غاښونه
"په دنيا كې چې يې نوم لوړ پر آفاق دى
اتفاق دى، اتفاق دى، اتفاق دى"
خو هر گوره موركان ټوله بې زړه وه
د پيشو سره د جنگ پر طرف نه وه
د جگړې او اتفاق خبر سو په پاته
په جرگه كې بل مورك جوړ سو وينا ته
هم خوله ورو هم زړه ورو هم هوښيار و
په تېر كې يې گټلى اعتبار و
دا خو مياشتي د غنمو تحويلدار و
ځكه دى تر هر مورك په غوښو بار و
ويل لوى مصيب ز مور بې خبري ده
ځكه مور ته له پيشو پېښه خواري ده
راسئ ټول پردې يوه خبر سلا سو
هر يو تېر له بېلې بېلې مدعا سو
زنگوله به د پيشو كو وړ په غاړه
په خبر به يو چې راغله او كه ولاړه
په جرگه كې سوې چكچكې آوازونه

چالکياني بنورولي چا غوڙونه
د تحسين ورباندي جوڙ سول بارانونه
تحويلدار ته يې ويل آفرينونه
په دا منع کي يوه ږغ کړله يارانو
زه يو سوال کوم دوستانو موږ کانو
خدای موسم که آخرت او دنيا دواړه
زنگوله به د پيشو څوک کي په غاړه؟
سره وکتل هوښيارو موږ کانو
بنوروله شيخ بریتونه مشرانو
په يوه پوښتنه ختمه هنگامه سوه
د پيشو د زنگولي خبر سره سوه
د غار خوله کي چي پيشو و غوږ نيولی
له خدا يې پښتورگی وو چاودلی

وير جينيا - ۲۰۰۴/۱۰/۱۸

د پاچا نوي کالي

پخوانيو زمانو کي يو سلطان و
ډېر شوقی و د جامو مين پر خان و
هر سهاري يې نوي نوي اغوستلې
د پرون جامې يې لېري غورځولې
په دربار کي ورته جمع خياطان وه
په سکنبتلو په گنډلو هر زمان وه
سوداگرو به جامې ورته راوړلې
چا په چين کي چا په هند کي ور گنډلې
په هر ځاي کي چي به بڼه توکړ پيدا سو
سمدستي به تر لباسه د پاچا سو
په خبر په يوه ملک کي دوه ټنگان سول
د پاچا د قصر خواته ور روان سول
ويل موبړد پاچهانو خياطان يو
په دې کسب کی اووه پښته نسليان يو
را سره د حکمتونو ډک ټوکړان دي

په قیمت کي د طلا په تول دي گران دي
دا یوازې دی لباس د پاچهانو
د دنیا د لویو لویو سلطانانو
مور تر چینه تر ماچینه پوري وړي
پاچهانو پر خانو نو از مپيلي
دي ټوکرانو کي حکمت دی د جوگیانو
په منتري دي راوړي له دېوانو
نه احمق او نه خایق یې سي لیدلای
د جاهل سترگی یې نه سي پیژندلای
چي باچا په هغه ورغ لباس په تن کي
یو په یو به ور معلوم جاهل خاین کي
په وطن کي چي هونبیار او صادقان وي
هغه ټول به وزیران او جنرالان وي
یو خاین به په دربار کي وزیر نه وي
یو جاهل به په وطن کي امیر نه وي
پاچا خوښه کړه سلا د خیاطانو
ویل ژر لباس را جوړ کئ هونبیارانو
چي معلوم په خپل وطن کي خاینان کړم

بر طرفه وزیران او جنرالان کڀم
دوه ٽڳان سول په دربار کي نازولي
هم پاچا هم درباريانو ته منلي
په دربار کي يې شروع کړله کارونه
پاچا ورکړه په قلا کي لويه خونه
حواله يې زر طلاوي خپل قيمت کړ
لايې بار پر درباريانو نور منت کړ
چي پاچا د خداي سايه خدمت يې پوردي
د ټوکر قيمت په سل چنده لاندې
ذخيره يې په زرگونو کړې طلاوي
دوه ٽڳان وه يو تر بل توري بلاوي
له سهاره تر ماښامه به لگيا وه
پر تندي خولي راماتي په غوغا وه
ٽڳان ستري کړي ورځ وه په کارونو
هم شرنگي و د قيچي هم ماشينونو
پاچا و استاوه سردار د وزيرانو
چي معلوم کي ځانته کار د خياطانو
چي کوټي ته ورداخل صدر اعظم سو

له حيرته يې زړگى قلم قلم سو
نه پر مېز باندى لباس و نه ټوکران وه
خو لگيال له کاره سترې خياطان وه
يو خياط سو په ادب ورته را وړاندي
دواړه لاسه يې نيولي لاندي باندي
ويل مړه سولو سرداره له کارونو
شپه او ورځ مويوه کړې پر ځانونو
دې ټوکر پسي مويي کړل وطنونه
له پاچا سره بنسايېري دارنگونه
دازريني ليکي ټولي د طلا دي
سره رنگونه يې ياقوت لکه کيميا دي
هر يورنگ يې دى د بېلو جواهرو
له هر رنگ سره تارونه دي د زرو
چي جامې يو ځلي جوړي د سلطان سي
زموږ کمال ته عالمونه به حيران سي
موږ کانو غوندي پټ به خاينان سي
په غارونو به دننه احمقان سي
چي په ځير صدر اعظم په ننداره سو

خان خاين او هم احمق ورته بنکاره سو
له هيبته يې زرگی اره اره سو
له غيرته يې بدن خوله خوله سو
له ناکامه يې وروړاندي کره لاسونه
د خيالی ټوکړيې وکرل صفتونه
لاس يې جيب ته کی پيسې يې رابهر کړې
خياطانو ته يې سل طلاوی ورکړې
ويل ارزي دا ټوکړپه انعامونو
آفرين دی ستاسي دوو پرهنرونو
پتپه زره کي پر خندله دوو ټگانو
چي پيدا مو کړ وطن د جاهلانو
له سلطان تر وزيرانو احمقان دي
خاينان په دې وطن کي حاکمان دي
له قلاخه بهر صدر اعظم سو
له ژوندونه يې زره مات قلم قلم سو
په دربار چي د سلطان سو وردننه
ويل زما د سر امان دي وي څښتنه
چی وطن ته دي بللي خياطان دي

سل هنره ور بخنبلي پاک سبجان دي
عجایب یی دي رنگونه د ټوکرانو
چي یوازي دي لایق د پاچاهانو
وروسته وار سو د قاضی د وزیرانو
ورپسی د لویو لویو جنرالانو
چي هریو به سو راستون له خیاطانو
په صفت مړېده نه وه د ټوکرانو
یو وزیر به یی مین و پر رنگونو
هغه بل پر جواهر و هنرونو
یوه ورغ نوبت پخپله د سلطان سو
په یوازي خان قلاته ور روان سو
چي کوټې ته سو دننه د ټگانو
توره شپه یی سوله جوړه پر چشمانو
په حیرت حیرت یی وکتل مېزونه
تر نظریی ټپوله ټول کونجونه
نه درک و په میدان کي د ټوکرانو
نه په لاس کي و اثر د خیاطانو
په موسکا او په تعظیم ورته ټگان سول

ترقدمه يې په زر ځله قربان سول
ويل زموږ د سر امان دي وې سلطان
اې د محکمی پر مخ سيوري د يزدانه
ستاسی ذات باندي جامې مو چي گنډلي
پرو جود باندي مونه دی از مپيلي
چي په ځان کي دا جامې د لوی سلطان سي
زموږ يقين دی عالمونه به حيران سي
پاچا و ايستل له ځانه لباسونه
يوپه يويې لوڅېدل له اندامونه
لوڅ لپرو په کوټه کي درېدلی
هر اندام يې دوو ټگانو وليدلی
چي هغوی خيالي ټوکران پرې از مپيله
په حيرت حيرت پاچا ځان ته کتله
چي يقين يې د خپل ځان پر حماقت سو
خپل گروان او خپل وجدان ته ملامت سو
له ناکامه يې ويل پرې تحسینونه
د واه ، واه يې باندي جوړ کړل بارانونه
ده هم ورکړل انعامونه د ټگانو

په خو چنده له قېمته د ټوکرانو
شهادت د حماقت يې پر خپل ځان کړ
پر ټگانو چي يې جوړ طلا باران کړ
لس پنځلس ورځي وروسته وه جشنونه
تېرېدل د سلطان مخي ته پوځونه
د لباس کيسې عالم وې اورېدلي
تر ملکونو تر بنارونو رسيدلي
په زرگونو حاضر سوي وه پوځونه
په لکونو وه راغلي عالمونه
د غرمې پر مهال رغ د نغارو سو
غرومبهاري د ټوپکو د توپو سو
پاچا مخکي ورپسې سل نوکران وه
د پاچا لمن لاسونو کي روان وه
په نارو سول په تحسين سول اولسونه
د پاچايې د جامو کړل صفتونه
عالمونو زنده باد نارې وهلې
پر سلطان باندي دعاوي اورېدلي
خو احمق سلطان جامې نه وې ليدلي

لوخ بدن ته خړي سترگي يې نيولي
تاج پر سر خپلی په پنبو توره تر ملاوه
لوخ لپر پاچا روان لکه اشاوه
ټول عالم ليدل چي لوخ سلطان روان دی
هر سړی پر ځان شکمن سوچی نادان دی
چاله بېري هلته سپون نه سو وهلاي
د احمق نوم يې پر ځان نه سو منلای
چي يو ځل يوه ماشوم ښځه کړه په زوره
ويل پلاره پاچا لوخ روان دی گوره
په يوه گړي کي جوړه هنگامه سوه
د پاچا د لوخ بدن خبره سره سوه
نه په منځ کي خياطان وه نه ټوکران وه
شرمنده ټول وزيران او جنرالان وه
ټگان تللي وه د وخته پر آسونو
اړولي يې پيسې وې تر ملکونو

غلط آدرس

يو غريب سهار له خوبه سو راپورته
مخ يې ونيوی د بنار د کوڅو لورته
بيا پرون غوندي په کار پسې روان سو
بياد بنار په بازارو کي سرگردان سو
بيا به څرنگه ما بنام ورځي تر کوره
بيا به څرنگه نغری ويني بي اوره
ماشومان به بيا له لوري څخه ژاري
يو به گرمه بل به غوره ډوډی غواړي
وره لور به يې په اوښکو سترگي سرې کړي
ماشوم زوی به يې سلگيو کي گيلې کړي
کری ورځ يې سوله تېره په چرتونو
د مېرمنی او د لورېو اولادونو
چي يې دوې ورځي گوله نه ده خوړلې
نه يې وچه نه لنده ډوډی ژوولي
په واټونو گرځېدی چي مازيگر سو
په زړه شين سو نور له کاره لاس په سر سو

لاس د فقري يې هر چاته ونيولى
گرځيدى په دوکانو په زړه تتلى
تر ما بنامه يې پيدا يو خو روپى کړې
چي ايله يې په سودا وچي ډوډى کړې
نه يې اور وليد په کور کي ماشومانو
نه توده بنوروا تر خوله سوه د کوچنيانو
نيمه شپه يوه ماشوم وييل بابکه
سبا شپه مو په توده بنوروا ما په که
شپه کلني به ژر لای تر سهاره
خو خپري يې مور ورکړې سوه کراره
سهار لمړ لا پر آسمان نه وختلى
چي غريب د فقر لاس ورا ايستلى
کرى ورځ يې فقر و غوښتى بازار کي
نه يې پلى نه يې سپور پرېښود په بناړ کي
يوه چا ورته ويل چي بخت دي توردى
درنژدې چي لوى جومات دى د خدای کوردى
د جومات په منځ کي جمع ده ولاړه
هله ورسه له مخلوقه خيرات غواړه

په جومات چي کوي خلگ لمونځونه
همېشه وپشي پر خلگو خيراتونه
هله ورسه په خيرات به دي زړه سوړ کي
جيب او لاس به دي کړي ډک نس به دي موړ
ک
غريب سم د جومات مخ کي پر گونډو سو
په ژړا او په فرياد او غلبو سو
چي مي وږي په کاله کي ماشومان دي
په يوې گولې مړي پوري حيران دي
په شپو شپو راته پراته وږي نهردي
لکه وچ لرگي له مړو برابردي
پر بي وزلو زړونه وسوځي دوستانو
زما اولاد و بولي خپل مسلمانانو
تېرېدل د فقير مخته ډله ډله
چاله کبره دده خواته نه کتله
چا يو خو توري پيسي ورکړلې تېر سول
هم فقير هم يې دده ماشومان هېر سول
پيسي لږ وې تر هيڅ شي نه رسېدلې

نه ډوډۍ او نه بنوړو ته بسپدلې
فقير تش لاس او جيونو ته حيران سو
له ناکامه د خپل کور پر خوا روان سو
فقير غوښتل چې سي ولاړ خپلي کوڅې ته
چې يې لار سوه برابره ميخانې ته
پکښې ناست يو څو ملگري څو زلميان وه
بې خبره له دنيا څخه مستان وه
لاس تر غاړه سره ناست وه نازولي
د هونبنيارو له دنيا دلته راغلي
د فقير لوري ته پام د يوه ځوان سو
هم سرو سترگو هم جامو ته يې حيران سو
له خپل جيب څخه پيسې يې را بهر کړې
په زړه ستړي درويزگر لره يې ورکړې
ميخانه کې ورته پام سو د ځوانانو
له دنيا د بېخبرو بد مستانو
هر يوه پيسې له جيبه را ايستلې
چالس گوني چا شل گوني ورکولې
پر گدا باندي يې جوړ پيسه باران کړ

ورپوره يې د تاوده نغري ارمان كړ
ده لاسونه كړله پورته ويل خدايه Ψ
ته بېشكه مهربان يې رهنمايه
تر هرچايې مهربان په دې جهان كي
شريك نه لري خالق په آسمان كي
ته قادريې ته رازقيې ما منلی
خو ادرس دي چا غلط وړانښودلی

ويرجينيا - ۲۰۰۴/۵/۱۶

دوهم واده

يوه كلي كي نامتو غښتلی ځوان و
هم شته من و هم په مټو پهلوان و
خان به تل و په بنکارو نو پسي تللی
ديارانوله ټولۍ سره وتلی
چي له بنکاره به راستون سو په راحت و
خدای ورکړی داسي کور لکه جنت و
انتظاريې هرگړی بنایسته مېرمن وه
سرترونو که لکه جوړه چی په ستن وه
دوه او درې يې لاپه کور کی ماشومان وه
يو تر بله بنایسته لکه گلان وه
خوپه قام كي دارواج و د خانانو
يوه بنځه وه پېغورد بدایانو
چي په قام كي زورور او یا شتمن و
درې څلوريې وې عورتی ډير زمان و
يوه ورځ د خان د بناړ په منع كي شپه سوه

شپه يې چېرته په بناډي کي مېلمنه سوه
په بناډي کي يې خو نجوني وې ليدلي
زړه يې يو وړيوې بنکلي نازولي
په کتلويې کباب د خان زړگي کړ
په عشو ه يې خوب آرام ورنه پردی کړ
خان مين سود نازونو پر مېرمني
په زړگي يې پوري ووري ولاړې ستنې
خو واده يې کړله ناوې په لکونو
ورته رايې وړل مالونه په بارونو
اوه ورځی اوه شپې جوړوه جشنونه
هم غوايي حلالېدل ه هم پسونه
په خيرات ماړه د کلي مسکينان وه
آن د بناړخه راغلي فقيران وه
اتنونو کي سرناوي رځېدلې
شاه زلميو په ټوپک نښي ويشتلې
د کلا په منع کي نجوني نخيدلې
له بهره د زلمونارې راتللي
په هغه شپه کليواله سوه ارزانه

چي له بناره را واده سوه مسته گرانه
لاپه کلي کي روان وه اتنوننه
چگي دگراني او ارزاني سول جنگونه
په کلا کي لاتمام نه وه جشنونه
چي د خان پر کور نازل سوله غمونه
هره شپه د خان پر خونه باندي غم و
هره ورغ به ورته جوړنوي ماتم و
هره ورغ په کورنوي ننداره وه
د دوو بنو پر هرڅه باندي جگړه وه
له جنگونو څخه خان هسي نالان سو
جنت کور ورته دوږخ گزران يې گران سو
له ناکامه به روان سو په بنکارونو
په مزلونو د دښتونو جگو غرونو
له مېلو څخه کلاته چي به ستون سو
هغه آش هغه کاسه پوخ يې لړمون سو
پر کلا د بناري جوړه پاچهی وه
کليواله لکه مينځه دابي بي وه
ټول دگراني په قسمت سول چي خواږه وه

مخکه سره وه د ارزاني باندي شپه وه
د انار په شان يې زړه له وينو ډک و
زړگي نه و په سينه کي ډک توپک و
خان مين د خپلي گراني پر نخرو و
په منتر کي بند له سر څخه تر پښو و
نه په غم کي د ارزاني د جامو و
نه يې خاي ته ورغلي په مياشتو و
چي به خان راوړل مالونه يا بنکارونه
مخ ته نه سواي وروتلای اولادونه
ماشومان له پيري نه سواي راوتلای
چا د گراني مخ کي سپون نه سواي وهلاي
په کلا کي گراني نوي ژوند تيار کړ
د کلا څخه يې جوړ د بنار بازار کړ
نقابونه يې له مخه کړ له ليري
د پلو پردې يې ټولي کړلې څيري
سينگار کړي پر بامونو گرځېدل له
نه له سيال نه له ناسياله پټېدل له
نه د بني نه د بل پروا يې کړله

په کټ کټ به يې ځوانانو ته خندله
يوه شپه چي خان په لوی سفر و تللی
د غرخه بنکار پسي غرونو ته وتلی
يو بنايسته يو برېتور په ځان غښتلی
د بي بي خوني ته ولاړی غلی غلی
کليوالي سيوری وليد په تياره کي
زړه يې سم په درېدو سو په سينه کي
د سينې پر کور يې اور د غيرت بل سو
زړه يې وريت په هغه اور کي سو جليل سو
په توکل د خوني خواته سوه روانه
ټول وجود يې سره لمبه و زړه لږزانه
چي په خونه ورننه سوه ارزانه
پرپالنگ باندي يې ولېدله گرانه
لڅه پڅه د خپل يار سره پرته ده
لاس تر غاړه له نگار سره پرته ده
د کلونو له دلدار سره پرته ده
په خپل کور کي له اغيار سره پرته ده
چيغه پورته سوه له ستوني د ارزاني

ورته پام سوله پالنگ خخه دگراني
ويل تيره سه به شرمي به پدري
اوس له ده هم راته جوړي که خبري
چي زه يو حل له ده شوقه سم به غمه
خبروم دي په کارونو دوه عالمه
سره تبه به درته مخکه کلی کور کم
تر عالمه به دي مخ په تبه تور کم
زهر جني چي دي زما د عشق شپه کړي
خپلي ورځي دي کړي توري شپه ترخه کړي

وير جينيا

۲۰۰۲/۱۱/۲۵

درې غوايي

درې غوايي يوه ځنگله کي اوسېدله
تل به درې واړه ملگري گرځېدله
په ځنگله کي به يو ځای سره روان وه
يو د بل د بنکر په زور پهلوانان وه
يو يې تور دوهم ابلق دريم يې سپين و
د زمري يې زړه په غونډو پسې شين و
که هر څو زمري پاچا و د لپوانو
زوري يې نه و برابر له درو غويانو
چي زمري به ورته سپين کرله غاښونه
درو غوايانو به ور واپول بنکرونه
له ناکامه به زمري بيرته روان سو
پر زړه پاته د خپل بنکار به يې ارمان سو
يوه ورځ ورته گيدې ويل سلطانه
دا يوه خبره واوره له نادانه
د غوايانو تر منځ او رد نفاق بل که
پريوه يوه جلا جلا يرغل که

بیا به مورهم سو ما ره ستاله خیراته
شپه او ورغ به کړو دعا و خپل پاچاته
زمري وکړې سپین ابلق ته خو خبري
چي پر زړونو لگيدې لکه شکري
د عمرونو ورته يادي يې کيسې کړې
د نسلونو يې وريادي خاطرې کړې
ورته ويې غانده تور په خو خو شانه
سپين ابلق يې تور ته کړله بد گمانه
چي سپره يې ټول وانسه کړل د ځنگلونو
کړی ورغ ده تېرېږي په شخوندونو
دا تور مخی دا کم اصله دا بدرنگه
ولي نه ليري کوی له خپله څنگه
کړی ورغ يې جوړی کړي وي رمباري
که په نس مور وي که وږی يو څه غواړي
بد بنکارېږي په ټولی کي د غوايانو
دا کم اصل ولي بولی له يارانو
زه يې پېژنم په اصل غویي نه دی
داله نسله د يابو دی ياد خره دی

که له ځانه يې جلا نه کړې ملگرو
يوه ورځ به ياست پښېمانه ښکرورو
دا يوه خبره زما واورې زړه ورو
دا قانون دی د اصیلو ځناورو
په ټولۍ کې چې کم اصل يې پيدا سي
د اصیلو ځناورو ورته شاسي
څوک يې نه بولي له ډلي د خپلوانو
په ټولۍ کې حساب نه وي ديارانو
که پر وخت مو تورو نه ايستی له ميانه
بيا سبا به مو گيله وي له خپل ځانه
سپين ابلق ته ويل وروره خوبه ستاده
چي دي هرڅه فيصله کړه زما سلا ده
بيا يې وکتل زمري ته ويل وايه
ستاد تورد ورکولو څه ده رايه؟
زمري داړي کړلې سپينی ويل گورئ
سبا دواړه کړې جلا له توره لوری
زه او تور چي سو تنها زه په پوهېږم
تاسي ولاړ سئ زه له ده سره جوړېږم

چي سبالمر را بنکاره سو په ځنگله کي
توريوازي را روان وپه گوبنه کي
کړی ورغ يې په رمبارو کړ ځان سترې
ديارانويې سو ورک ژوندي او مړې
چي زمري ورته له ورايه بنکاره سر کړ
تور غوايي هم ځان جگړې ته برابر کړ
زمري مخامخ پر تور باندي حمله کړه
په تېره منگول يې غاړه ورپاره کړه
که هر څو به يې ترخوله ختې رمباري
په وجود يې بنخېدې د زمري داړي
له ناکامه يې ناري کړې چی يارانو
زه مو پرې بنو دم د بنمن ته نامردانو
دغه حال چی نن زما سبا پر بل دی
خپل عمل د هر سپړی دلاري مل دی
د ابلق زړه باندي وسو ويل سپينه
زه او ته او تور شريکه لرو وينه
کشکي نه مو وای پرې ايښی دا زوی مړی
د زمري له خولې موييرته وای خلاص کړی

ورته یاده خپله تیره مدعا سوه
ورنژدې د سپین غوایی خواته ورو ورو سو
خه د غرونو خه ځنگلونو په کیسو سو
ورته ویې کړل خواږه خواږه نکلونه
تېرول یې زاړه نوي متلونه
پکښې یاده یې کیسه کړه د غوایانو
د اصیلو او کم اصلو حیوانانو
ویل سپین پوست دي روښان لکه سهار دی
د غوایی د جنس او نسل افتخار دی
راته کړي مي کیسې خپلو نیکونو
سپین غوایی دی د زمریانو له نسلونو
نور غوایی چی قسم قسم په رنگو دي
یاد نسله د اوبسانو یاد خرو دي
زه اوته په دې ځنگله کي ښه ښکارېږو
زه اوته دواړه اصیل سره جوړېږو
دا ابلق هم د تورانو له کاله دی
دا کم اصل د غوایی له نسله نه دی
په اور شو کي د ځنگله ځان شریک بولي

خان بادار ورته بنکار پېري د ټول غولي
يوه ورغ به دا ځنگل ټوله د خان کړي
مړه له لوږي به کوچني لوی حیوانان کړي
دا ابلق چي شپه او ورغ پکښی څر پېري
که ځنگل هر څومره لوی دی خو خلاص پېري
دی را پرېږده زما ورور کیه بنکروړه
د غرور باد به یې وباسم له سره
د زمريانو په وروري که ته رضایې
د ځنگله به زه وزیر ته به پاچایې
سپین غوایي خان له ابلق څخه گوبنه کړ
زمري ورو خان ورنیژدې په یو پلمه کړ
ابلق بنکر نه و سم کړی لا جگړې ته
چي یې داری د زمري ولاړې سینې ته
په یوه حمله پر خټ د غوایي سپور سو
د ابلق تر سترگو ټوله ځنگل تور سو
چي هر څونه یې ر مبارې کړې په زوره
چي کومک ته را رسگړه سپینه وروره
دغه حال پرون پر تور وونن پر ما دی

د خونې زمري يرغل سبا پرتا دی
د ابلق وروستی رمبري سوي کراري
د زمري دارويې بندي کرې بغاري
بيا شو ورځی د زمري مېله تازه وه
د ابلق په پستو غوښويې خوله سره وه
په ځنگله کي سپين بېغمه را روان و
د زمري له ورورگلوۍ غره په ځان وو
خپله وينه يې گېله سوچه اصله
بنکارېدی ورته خپل ځان له بله نسله
د غرور نشې اخیستی سپين غويی و
دی په خپل خيال کي پاچا وزير زمري و
چي ناخپه د بنکاري زمري غومبی سو
مخامخ ورته په لاره کي مرگی سو
چی د خيال نشه يې ووتله سره
په ژړا سو چي زمريه برادره
مادي داروته يوازي غويی تور کر
ستا دپاره بېگانه مي ابلق ورور کر
زما او ستاده په رگو کي يوه وينه

د اصيلو تر مابين په كار ده مينه
هر خدمت ته دي حاضر زه دي چا كريم
په ځنگله كي ته پاچا زه دی نو كريم
ز مري وويل بي عقله بنكروړه
له قانون د ځناوړو پېڅوره
د زمري او د غوايي په منځ كي شه دي
زما خوراك د غوايي غوښي ستا و انبه دي
ستا خدمت به و په كار د دوو غوايانو
چي اوس ډلي په لگيا دي د مېرپيانو
په ژړا سو سپين غويي ويل يې خدايه
په ريشتيا چي زه كم عقل وم له ځايه
په هغه ورځ مي مرگي ته ځان تيار كړ
چي جلا مي تور له ځانه په اختيار كړ
چي ابلق مي د زمري په خوله جلا كړ
هغه ورځ مي ځان له مرگ سره سودا كړ
د غوايي او د زمري پردی دي ويني
د دښمن سره څوك څنگه پالي ميني
چي په اصل او كم اصل تېرو تلم

په لوی لاس مي د مرگي خولې ته ورتللم

ويرجينيا

۲۰۰۳/۴/۲۶

دوکانداری

په کوشو کي صحرايي غرمه روان و
هم دی ستړی هم یې خرستړی ستومان و
کری ورځ یې لڅي پنبې منزل وهلی
په سینه کي یې نفس و سوځیدلی
هم گرمیو ستړی کړی و هم تپړی
هم نهرو له سهاره خخه وږی
لا په منځ کي یې د بنار تنګي کوشې وې
ورته پاته لاسل گوني دروازې وې
چي سړي به کړې پر مال نارې په زوره
خره به هم کړې غرغړې د خپله لوره
د ده بڼغ به په نارو کي د خره ورک سو
هم به ځان او هم به خره لره هک پک سو
چي د خره به غرغړې سوې یو څه غلي
صحرايي به ورته وکړلې بڼکنځلي
چي آرام به صحرايي روان پرلارو
خره به هم مغزی اوږد کړی و کرارو

کله کښته کله پورته لوی غوږونه
ښکارېدی لکه وهي چی لوی چرتونه
بیا به ستونی صحرايي سم کړ نارو ته
خره به هم کړه خوله تیاره غرغړو ته
شپږ اووه ځله چي خره داسي نارو کړه
صحرايي هم ټینگه لښته ورسره کړه
سمدستي يې ترازو کړ وړپه غاړه
ویل تاته د کوڅو ورځ ده ولاړه
ځه رهي سه خرڅو ه دي خپل مالونه
سپکوه دي په واټونو کي بارونه
چي پر مال سې تر ما ښې نارې وهلاي
زما يقين دی چي هر شی سې خرڅولای
چي نارې پر مال وهلاي سې په زوره
خرڅول دي هم په وس پوره دي گوره

ويرجينيا

۲۰۰۴/۵/۲۹

قناعت

پخوانيو زمانو کي ماهيگير و
ډپر غريب و د قسمت د تور اسير و
نه يې بله خواري زده نه په لگيا و
دغه کسب ورتنه پاته له بابا و
همپشه به وي په کار پسي وتلی
يوه ورځ بېغمه نه و کښنستلی
بل به هيڅ دده په رنگ نه و څوک ستړی
خو يوه ورځ په نس نه سو مور زوی مړی
چي د ورځي يې هر څه کبان نيوله
په بازار کي په ډوډۍ به يې پلورله
د مېرمني به يې هره شپه نارې وې
هره شپه به يې په اوبنکو سترگي سرې وې
کله پلار کله قسمت ته په بڼرا و
چي نصيب يې غريبي توره بلا و
ماهيگير ته له خواريه ورځ ترڅه و
کور تبي و او دده ورباندي شپه و

يوه ورغ و رباندي تېره سوه ماپښين سو
د درياب پر غاړه ناست و زړه يې شين سو
کړی، ورغ يې يو ماهی نه وو نيولی
تپيدی لکه مرغه پر زړه ويشتلی
که همدا سي کور ته ستون سي لاس ناوولی
د مېرمنې به لرگی وي د ده ولی
نابره يې تر سترگو شی زرين سو
چي يکر ماهی يې وليدی غمگين سو
ماهي رغ کړه ويل واوره ماهيگيره
د کلونوله خواری په زړه زهيره
زما په بيه دي يوه ډوډی نه کېږي
ما ايله که چي څه غواړي در رسېږي
ماهيگير زرين ماهی لره حيران سو
چي د ده په ژبه څرنگه گويان سو
سمدستي يې ماهی خوشي کړ او بوته
د درياب د زرغونو او بوخپوته
خالي لاس و توري يې تش لاس کي نيولی
د مېرمنې له غضبه لږ زېډلی

و ماهي ته يې وړېغ کړله په زوره
که ريشتيا پر قول ټينگ ولاړيې وروړه
دانن شپه راته تياره ډوډۍ راکه
راپوره د وړي گيلې مدعا که
دانن شپه موپه توده ډوډۍ ماره که
زمورله ډيري زلخوډۍ زړونه ساړه که
ماهي وويل پوره دي دارمان سو
په کوډله کی هوار دي دسترخوان سو
چي دکور تردروازې دي رسېده وي
نعمتونه به تيار درته پراته وي
ماهيگير چي سو دننه په کوډله
شاوخوا يې په حيرت حيرت کتله
نا آشنا ورته بنکاره سوه خپله خونه
پر ميدان باندي پراته وه نعمتونه
هم چرگان هم سالنونه پلونه
هم اچار هم مرباوي کبابونه
ده دسترخوان ته يې نيژدې ناسته عورته
دوې يې سترگي سولې شپاړلس له حيرته

خو چي سترگي کړې مېرمني پرې راغتي
اور بدلې يې له دوو سترگو سکر وټي
ماهيگير پر خپلو کړو باندي پښيمان سو
په سبا ملا آذان سيند ته روان سو
په درياب باندي يې برغ کړه چی ماهيه
زما د بخت او د ژوندون زرين زمريه
زه مېرمني يمه تاته راليرلي
وايي مور ته را آباد که يو کور بنکلی
ماهي وويل ورځه کور دي تيار دی
بنايسته په رنگ رنگين نقش ونگار دی
ماهيگير خپلي کوډلي ته روان سو
پر هغه ځای بنايسته کور ته حيران سو
په سرو شنو قالينو فرش وه هره خونه
رنگ په رنگ پکښي انبار وه لباسونه
پکښي ونښي د گلونو وې ولاړي
اور دې کړي صنوبر او سرو غاړي
په شنبليو کي ويا له مسته روانه
پر دوو غاړو يې گلونه خوڅوڅو شانه

هره شپه هوار بدل دسترخوانونه
ورته راز په زار راتلله نعمتونه
ماهیگیر و که مپرمن خوښ او خندان وه
تر قیامت دمخه دلته جنتیان وه
یوه شپه د ماهیگیر مپرمن خپه وه
ماهیگیر ته بیا په برخه د اور شپه وه
ویل نوره زه دیغ سوې یم په کور کې
یم یوازي کری ورځ یمه په اور کې
ته به بیا سهار وختي ور روانېږي
یو ځل بیا به له ماهي سره گډېږي
چي په کار مودته قلا ده سل یې خوني
نو کران چي پکښی وگرځی پلټني
یوه خونه راته جوړه که د زرو
یوه بله د الماسو جوهره
د قلا د پاره غواړم شل برجونه
په هر برج کې نو کران او تیر کښونه
د مجلس د پاره غواړم سهیلیانی
د خدمت د پاره غواړم نو کرانی

و لباس ته مي په کار دي خياطاني
د شاهي خوړو د پاره اشپزاني
هسي نه چي په دې ټولو کي شي کم وي
مخکه سره ستا به پر شپه ورغ به دي غم وي
له ناکامه ماهيگير سيند ته روان سو
بيا ماهي ته په کړه غاړه گويان سو
چي مېرمني رالېږلي يم ته تاته
اشتهايې ډيره سوې ده قلاته
ماهي وويل تياره دي قلا ده
پوره سوې دي د بنخي تمنا ده
ماهيگير هغه گړی کور ته روان سو
چي خپل کور ته ور نژدې سو هک حيران سو
هغه حای باندي ولاړه لوقلا وه
چي نه اوس وه چا ليدلې نه پخوا وه
تر آسمانه يې ختلي وه برجونه
د سپاهيانو باندي گرځېدل پوځونه
سرتريايه جوړه سوې له مرمرو
پکښي خوني د الماسو جواهرو

شني ويالې وې راسپړې پر چمنونو
هم باغونه د مېوو هم د گلونو
عطر پورته و اسمان ته د سرو گلو
په گلخانگو کي سندرې د بلبلو
سهيليانو اچولي اتڼونه
نوکرانويې کوله خدمتونه
پرېماني د نعمتونو وه مېلې وې
په قلا کي د جنت ورځي او شپې وې
يوه شپه د ماهيگير پر کور ناورين و
د مېرمني تندي تريوزره يې غمگين و
ويل غواړم ته پاچاهه ملکه سم
د جهان تر ټولو بنځو بنايسته سم
چي په سيل راته ولاړي وي بيبياني
چي نکلونه مي د شپې اوري پيغلاني
سلامي ته مي را ووزي عالمونه
د تخت مخ ته مي ولاړوي لوی پوځونه
له ناکامه ماهيگير سيند ته روان سو
بيا ماهي ته په کږه غاړه گويان سو

چي مېرمني یمه تاته رالیپلی
د پاچا پرتخت او تاج یې زړه بایلی
ماهي وویل ورځه ته مي سلطان کرې
همدا اوس مي د ملکونو نگهبان کرې
ماهيگیر پورته پرتخت د سلطنت سو
په بنارونو کي جاري یې حکومت سو
شاعرانو قصیدې ورته لیکلې
ملايانو یې په نوم خطبې ویلې
ملکي ته به راتلله عالمونه
کرېدل ورته په لاره کي سرونه
که هرڅو وه ملکه په رنگ رنگینه
لادننه په زرگي کي وه غمگینه
ماهيگیر ته یې ویل سبا روان سه
خپل ماهي ته ورسه زماله خولې گویان سه
چي زه غواړم چی دا المرمي په فرمان وي
په تعظیم دي راته ستوري د آسمان وي
که سپل غواړم په هغه ورځ دي توپان وي
زما په حکم دي هم واورې هم باران وي

پاچهي دي زما په برخه دايمي وي
زما په لاس کي دي هم غم هم دي بنادي وي
له ناکامه ماهيگير سيند ته روان سو
بيا ماهي ته په کږه غاړه گويان سو
چي مېرمن مي غواړي تخت د کايئاتو
پاچهي غواړي د ټولو مخلوقاتو
په قدرت يې وي دالو محکه ولاړه
په اختيار يې وي مرگي او ژوندون دواړه
او که نه وي هره شپه مي تريخ ژوندون دی
را خوړين کړي په کوگل کي يې لړمون دی
ماهي سرکړله او بوخخه را پورته
په حيرت يې ورکتله دده لور ته
ويل ولاړه سه مبارک دي سه کوډله
شوم نهر په حای کی پروت زړه گدله
ستا مېرمن په هيڅ دولت نه قانع کېږي
له هغې سره زړه کوډل بنايېږي
چا چي کړي په دنيا کي قناعت دی
له طالع سره ملگري يې دولت دی

ماهيگير خپلي مېرمني ته روان سو
په ليدلو د كوډلي هك حيران سو
پكښي پروت هغه زور تور و د ماهيانو
ورپه زړه سول متونه د بناريانو
گرځېدلي چي ټول عمر شوم نهرو
په ځان ستړي بڼوا خاوري په سرو
خو مېرمني په كوډل كي وه خوشحاله
ويل خوښ مي دي دا ژوند له هره حاله
ويل بڼه دي چي بېغمه د جهان يو
په نيم نس دي يو ماړه په غم د ځان يو
خو په زړه كي خداي زده څه پر تېرېدله
لكه شمع هر گړي چي نښدله

غیبت

هستوگن په یوه کلي کي باغوان و
له هر چا و گيله من مين پر خان و
همپشه د حاضرینو په صفت و
خو په ټول قام کي مشهوره په غیبت و
مخامخ چي یې د چا کرل صفتونه
په غیبت به یې تاوده کرل مجلسونه
نه پرې ایښی یې امي و نه ملا و
هم د بدو هم د بنو په خان بلا و
کلیوال وه که بناریان وه خاینان وه
دی صادق و نور دا ټول درواغجنان وه
خوک خاین و خوک چمبازه خوک فاسق و
خوک له هر چا سره غل و منافق و
مراعات یې په غیبت کي د چانه کر
نوم په ژوند کي پاته نه سو چی ده بڼه کر
د دې کلي یو سردار و ډېر شته من و

پر خوانانو پرسپین زیرو قدرمن و
له پلروی یی په میراث وړې خانى وه
شپه او ورځ یی په قلاکي مهمانى وه
پر باغوان باندي تر هر چا مهربان و
که هر چا ورته غانده خو پرده گران و
د سردار له برکته په نس موړ و
په تن پټ و په زړه روغ و په ځان جوړ و
د سردار سره ملگری یو اغا و
هم سید و هم مرشد و هم ملا و
له کلونو له پنخوا انډیوالان وه
لکه دوه سکني ورونه سره گران وه
پر هر ځای ورباندي پېښ چي به باغوان سو
په ثنا او په صفت به یی گویان سو
خدای موزر کاله ژوندي لره یارانو
په امان له بدو سترگو سئ خوانانو
پر هر لوري چي جوړه سره روان یاست
غلیمانو ته اغزي بنانسته گلان یاست
دا خوار ځان به مي زر ځله در قربان کړم

صدقہ بہ می خپل سربلاگردان کرم
زہ دی و مرم چي سيد او سردار نہ وي
غليمانو ته لپمو کي چي خار نہ وي
يوہ ورغ د دوويارانو مرکہ سوہ
پر باغوان باندي تودہ مباحثہ سوہ
دوارو وويل باغوان بہ امتحان کو
د يوہ بل پہ غيبت بہ يي گويان کو
اول پتہ پہ يوہ خونہ کي سردار سو
سيد کنبښستی باغوان ته پہ گفتار سو
ويل خہ وایي باغوانہ دا سردار دی
پہ ریشتی اعلیٰ نسبہ د دي بنار دی
کہ مورہ سي هر گری ورته ټيټي پرو
شپہ او ورغ پہ سلامي ورته در پرو
کہ د زہ مي پوښتي ستري له دي کاريم
پہ خدمت کي تل ولاړ چي د سرداريم
باغوان غاړہ کرہ تازه ويل يي پيره
صدقہ دي تر نسب سم ز مورہ ميرہ
نہ سردار دی نہ اصیل دی ہسی جت دی

چي هر څو ک يې سردار بولي ملامت دی
تر پروانه خبر نه و له غورپيو
نن يې خپته ده وتلې تر کاليو
ور نه ليري چي سي نوم د سردارانو
په گورم کي به روان وي د غوايانو
که لرلای مي قدرت د حاکمانو
بېلول مي ټول سيالان له ناسيالانو
زموږ له خلگو څخه اصل و نسب ورک دی
هر خپتويي هم سردار دی هم ملک دی
کله چا ده ليدلی دسترخوان دی
دا پر څه باندي سردار د څه شی خان دی
هر کم اصل چي را کډه له بل ښار سي
دلته نوي جامې واغوندي سردار سي
دا خبري سردار ټولی اورېدلې
پر زړگي يې لکه ستني څر خپدلې
هم له قهره په خدا هم سوراوشين سو
که هر څو يې زړه تسل کړ خو غمگين سو
وروسته واری د سيد د پټېدو سو

سردار ورغی باغوان ته په کیسو سو
ویل وایه داریشتیا سید پاچا دی
هم مرشد دی هم اولاد د مصطفی دی
که یې هسی مور عزت په ورځو شپو کړو
ټول یې ستړي د لاسو په مچېدو کړو
زه چي گورم سید نه را معلومېږي
یو ټگمار غوندي چالاک راته بنکارېږي
باغوان و مسل سردار ته ویل خانه
حقیقت خبره غواره له باغوانه
نه سید دی نه بزرگ دی نه اغا دی
خدا ی خبر دی چی لاهم دی که جولادی
زمور وطن دی ځالگی د ناپوهانو
پکښي گرځي همپش ډلی د سیدانو
چي هر ډم او هر کم اصل ورته راسي
هم خواجه سي هم مرشد سي هم اغا سي
زړه مي سوځي د وطن پر بېعقلانو
چي لاسونه مچوي د دې ټگانو
د وطن خلگ په لیکي تعویذونه

شکرانې ورته راوړي چرگي پسونه
د بې عقلو وي پيرې ورته ولاړي
توکوي دلوی او کم په خولو کي ناپی
ستا خاطر دی مچوم چي يې لاسونه
د اصیل او سردار پور دي عزتونه
که نه پېژنم يې ټگ دی اغانه دی
سید نه دی مرشد نه دی ملانه دی
خدای دي سیوری تل پر مور لره سرداريې
هم مو سريې هم مو سترگی هم باداريې
ستاد سیوري برکت دی چي ژوندي یو
ته په قدر راته گوري چی سري یو

کابل انټر کاتینینتال - ۲۰۰۲/۱۰/۵

د جنازې کالي

شین سهار چي لمر لانه وراختلی
لاد محکي پر مخ نه و خلبدلی
چي له برکلي خبر راغی ملا ته
چي مخلوق په ډلو ډلو ځی پاتا ته
د برکلي دلوی خان مشر ناظرو
چي کلونه دلوی خان سره نوکرو
برائي دی په خپل کور کي غځېدلی
یو ناخاپه د اجل غشي ویشتلې
اوس مخلوق دي ور روان د خان د پرې ته
چي ناظر پر اوږو واخلې هدیرې ته
ملا سمدستي چینه کړه تیاره
سترگي توري شمله شخه له اهاره
په تلواریي زموڼخول ریره برېتونه
د گلابويي پر ځان توی کړل عطرونه
هم یې غاړي هر گړی تازه کولې

هم يې سترگي تورولې بيا کتلې
لکه زوم له سر تر نو که په سامان سو
له فېشنه چي فارغ سو ورو روان سو
له دعاله آيتونويې خوله ډکه
سپين له ورايه ځلېدی لکه کالکه
چا پوښتنه ځني وکړه ملاحظه کړې
په تلوار چي د برکلي خواته تله کړه
ملا سترگي کړلې پورته ويل ولي؟
ته خبر له کيسې نه يې د برکلي
تېره شپه ناخاپه مړد خان ناظردي
لوی او کم د کور او کلي په خبردي
ښه سړي و خامخادي خدای بخښلی
ښه جنت به يې په برخه وي منلی
بختور به دا خانان او ملکان وي
په نصیب چي د چا داسی ناظران وي
جنازي او فاتحې ته يې ورځمه
او ضرورد خان د زړه تسل کومه
سړي وويل ملا مصيبت نوردی

لڳدلی د برکلي په کور اور دی
کشکی مرد خان ناظریا نوکران وای
یا یې مړه په درزنونو بزگران وای
سل دي و مړه یو دي مه مړه دا متل دی
خان مړ سوی دی په کلي کي اور بل دی
لارده ورکه له ورو او له لویانو
هم پر کور یې غم نازل هم پر خپلوانو
چي ملا د سړي واورېدې خبري
لڳدلي یې پر سر لکه ډبري
د چینی او جامو په تداره سو
ټول فیشن خوشی عبث ورته بنکاره سو
هم پر عطر و هم رنجو باندي پینېمان سو
بیرته ستون سو د خپل کور پر خواروان سو
له سړي څخه لار ورکه سو ه پرېشان سو
په ملا پسی یې رغ کړ له حیران سو
چي راغلی د ناظرو یې جنازې ته
چي خان مړ دی څنگه نه ځي هدیري ته
ملا وویل سړیه ته اتری یې

د دنیاله کار او ژونده نا خبریې
جنازی ته د ناظر که زه ورتلای
په ورتللو به می خان خوشالولای
څوک خوشاله کم پخپله چي خان مردی
ځکه هر سړی چي مردی هغه پردی
دا جامې له ځانه باسېم خیرنېږي
ژر تر کوره پوري ځمه وخت تېرېږي

ویرجینیا - ۲۶/۴/۲۰۰۴

د کوه طور پر لور

کوه طور ته پيغمبر موسی روان و
ټوله لار اخته په ذکر د یزدان و
له آسمانه اور بدل پرې رحمتونه
فرشتو باندي ویله سلامونه
په خلقت کي ور څرگند وه حکمتونه
هره پاڼه کي لیدل یې قدر تونه
له خالق ه یې اخیستی وه قولونه
د وعدي پر لوري یې اخیستل گامونه
چار بدل یې کانی، بوټی تر گامونو
کوه طوري یې نازېدی په قدمونو
ورته څیري هر گړپوان و درازونو
لور ختلی و تر هسکو مقامونو
چي تر غوږ یې د شپانه سول آوازونه
چي سپرل یې کاهو بوټو ته رازونه
شپانه هم د خپل خالق سره گویا و
دی هم ذکر د یزدان لره تنها و

دی له رب سره په خپل مقام لگیا و
بې خبره له دنیا له مافیه او
ویل خدایه چي تېرېږي پر دې غرونو
په شپلو کي په درو کي پر دښتونو
چي کری ورځ یې ملگری د بادونو
هم پر لاری یې د سپلونو بارانونو
هره ورځ تازه کوي نوي بناخونه
په اغزیو کي ایږدي تازه گلونه
پر دښتونو پاشي تخم د سرو گلو
غونچي راوړي د نرگسو د سنبلو
مهار کړي دي وي وریځي په آسمان کي
در سره وي خر سپلونه په باران کي
زه پوهېږم چی خورمن دي دي هډونه
بند پر بند به دي خورېږي اندامونه
په اغزیو به دي خیري وي لاسونه
هریوزخم به جلا کوي دردونه
ستړي سوي به دی پښې وې هم لاسونه
هره ورځ دي تر پښو لاندې وي ملکونه

کشکي زه دي وای ملگری د مزلونو
درکولای می تونبی د سفرونو
په کوچومی دي هډونه غورولای
بند پر بند می دي زخمونه رغولای
هر ما بنام می درته پنبی ټکورولای
په شیدو او په غورو می نازولای
خدا یه ته چی د هر شي په درد خوږ من یی
ته به خرنگه زخمی زخمی په تن یی
کشکي هر سهار په دښت کی می لیدلای
په خوږو تودو شیدو می مړولای
چی له درده دی زگپروی راته کولای
زه دي سل خله تر سر قربانیدلای
پیغمبر د شپانه فکر ته حیران سو
سمدستی له لاری ستون سو و روان سو
یوه کلکه یی ټپپه ورسره کړه
د شپانه په خوله کی بنده یی خواله کړه
ویل چوپ کښپنه کافره بی مذهبه
له خالقه بی خبره بی ادبه

ته خبریې چي خالق د جهان شوک دی؟
دا بې عیبه دا قادر لا مکان شوک دی؟
نه په سترگو هغه ذات ته سې لیدلای
نه دي غوړد ده آواز سي اورېدلای
هغه ذات نه د خوراک نه د پوښاک دی
له زخمونو له عیبونو څخه پاک دی
نه آرام لري نه خوب نه سترې کېږي
نه له کاره د خلقت ه کرارېږي
هغه ذات نه ستا په سترگو معلومېږي
نه په مخکېه آسمانونو کې ځایېږي
شپون یې چوپ کر موسی ولاړی کوه طور ته
د دنیا او مافیه د خدای حضور ته
د خلقت او مینی رب ته پر سجدو سو
له هیبته د تعظیم په ژرېدو سو
سریې پورته کری ورځ نه کړ له ځایه
نه له عرشه آواز راغی نه له خدایه
پوره شپې ورځي یې وکړل فریادونه
له آسمانه یې رانه غلغل جوابونه

په ژړا کي به يې چيغی کړي په زوره
لکه شمع ننډی له خپله اوره
ویل خدایه شه گناه شه تعداده
رانه سوي په دنیا کي شه خطاده
ولی برغ له عرشه نه راځي زما لورته
د رب نورمي نه رسېږي د زړه کورته
په اومه ورغ خالق ویل موسی ته
نازولي دلارور کورهنماته
چي ماته د بندگانو پیغمبر کړي
ما کتاب درکړ د خلگومی رهبر کړي
چي روښانه کي د خلگوتیاره لاري
ورته وښيي د خدای او شیطان چاری
کړي يې پاکه د شیطان له مکره وینه
ورته وښيي له خدایه سره مینه
چي پر ما باندي مین و تا آزار کړ
زما له لاري زما له عشقه دي پزار کړ
هغه خوله چی زما په ذکر په ثنا وه
هغه خوله چی زما په مینه به گویا وه

تا د قهر په خپره کړه خاموشه
ترانه يې کړه د مينی فراموشه
اوس به څوک زما د بنکلا سندري وايي؟
اوس به څوک زما د قدرت پلوشه ستايي؟
اوس به څوک د مينی مست وي په شپلو کي؟
ترانې به مي څوک وايی په درو کي؟
څوک به زما مينه خپره کړي په د بستو کي؟
څوک به اوري زما نغمې په جگو غرو کي؟
ورسه بيرته هغه زما مين پخلا که
زما په مينه د شپانه ژبه گويا که
چي مي ستايي ننداري د قدرتونو
چي مي وايي ترانې د عظمتونو
چي يې مسته وي شپلی. زما له يادونو
چي مي پورته کړي نغمې د کمالونو
زه په رنگ رنگ بندگانو يم منلی
زه په هر مذهب جلا يم پېژندلی
کرشمې می د قدرت خلگو ليدلي
بې حساب لاري ماته دي راغلي

زه د هري سمي لاری مددگار یم
زه خالق، د هر بنده سره پرلاریم
چاته گل چاته اغزي چاته بيدیا یم
چاته شمع د فانوس چاته بورا یم
د هر چا په زړه کي خپلي نغمې وایم
زه د هر سوراو مقام لره پیدا یم
خوک مي وینی په خلوت کي د شیخانو
خوک مي ستایي په محفل کي د رندانو
زه په هر خای کي حاضر د ټولو خدای یم
زه مالک یمه د زړونو رهنمای یم

ویرجینیا - ۲۰۰۴/۳/۳

د ملا نصرالدين غوا

ډير پخوا په يوه كلي كې ملا و
هر عمل يې له عالم څخه جلا و
نه هيڅ وخت و په جومات كې هستېدلی
نه په ژونديې امامت و چاليدلی
خو په علم كې تر هر ملا بهترو
په خبرو كې تر ټولو زور ورو
نصرالدين په كلي كور كې پېژندلی
پر كمبله د بنادې او غم بناغلی
دی په زړه كې ډېر ساده په خوله هونيار و
هره ورغ به غولېدلی پر بازار و
نارينه بنخو به پټ باندي خندله
د ملا يوه يوه كيسه يې كړله
چې ملا او مې هگې وې رانيولي
په خپل كور كې ايشولي رنگولي
تر او مويې په ارزانه وې پلورلي

او مېرمني پېرې نېراوي اورولي
د ملا وي په مالت کي کيسې ډيري
هم خوږې هم د خنداله حده تېري
چا ويل د ملا ورک د ژوند درک وي
همپشه به پر خره سپور وي خريې ورک وي
يوه ورځ يې رانيولې يوه غوا وه
په رنگ توره وه اوږده لکه بلا وه
په بازار کي يو دلال و غولولي
د دې غوا يې هر کمال ورته ستايلى
ملا هم په جگه بيه پېرودلې
په خوبني يې وه تر کوره راوستلې
ويل بنځي د شيدو به مو ويالې وي
هر سهار او هم ما بنام به مو مېلې وي
هره ورځ به مو مېله وي پر کوچيو
حاجت نه لرو بازار ته د غورپو
خو نه غوا ورته يوه لپه شيدې کړې
نه ملاته يې نصيب کلکي مستې کړې
که هر خوبه يې سلاوي مشورې کړې

رنگ په رنگ يې ورته جوړي ارداوې کړې
ملا هري خواته واچولې منډي
د ونبو به يې راوړلې ورته پلندي
غوا بلا وه په هيڅ رنگ نه مېدلې
کړی ورځ يې وې رمباري غړو مېدلې
نه شيدې وې نه مستې وې نه کوچي وه
کور چهل و بوی نيولی و خواري وه
د ملا مېرمن به ټوله ورځ لگيا وه
هرڅه پاته په خدمت کي به د غوا وه
غوا په کور کي د ملا دپاره غم سو
د مېرمني له نارو يې زړه قلم سو
خو د غوا له رانيولو سو پېنېمانه
په سهار وختي يې گنج ته کړه روانه
غوا خوړلي هم وانبه هم ارداوې وې
چاغه شلنډه وه په گنج کي يې نارې وې
سمدستي دلال ملاته سو وروړاندي
په ځير ځيري غوا کتله لاندي باندي
چي له ليري خريدار پر را بنکاره سو

د دې چاغې بنايستي غوا په ننداره سو
ويل وايه خموره غواړې درهمونه
چي په مخ کي نن لرمه ډپر کارونه
دلالت سترې سود غوا په صفتونو
ورته لاندې سو تر سلو سوگندونو
چي د غوا پلار او نيکه د ترکستان دي
که يې مور که يې انا د هندوستان دي
در بنکار پې يې نسلي سترگی له ورايه
په خواری، مورا وستلې تردې حايه
گوزاره يې په هوا او په اوبوده
د خوراک نه د وبنو نه ارداووده
سرو کال به در کوي شيدې پريماني
بې خواريو بې مصرفه او ارزاني
په سهار او ما بنام دوه منه شېدې کړي
درته ډکي له کوچيو به کاسې کړي
ملا واورېدې خبري په خندا سو
و دلالت ته په پسته ژبه گوياسو
که زما غوا لري دا دومه صفتونه

زه ساده یم چی پراخلم غیرانونه
خپله غوا می ولي وباسم ببان ته
شیدې ولي ورم د بل سرې د پگدان ته
غوا یې بیرته را رهی کړه له بازاره
تر خپله کوره یې دوه گامه کړه لاره
چی په کور کې بیا ملا سو بیا یې غوا سوه
له کهاله په هغه ورغ پورته غوغا سوه

ویرجینیا - ۲۰۰۴/۱۰/۱۹

بنکاري پاچا

پخوانيو زمانو کي يو پاچا و
د لښکر په زور غښتلی پر هر چا و
چلېدلې حکمونه پر ملکونو
ورته پاته پاچهی وه له نیکونو
هم په زور هم يې په زرو کي لاس برو
خدای ورکړي اقلیمونه بختورو
ډېر شوقي و د مېلو او د بنکارونو
د شرابو د مستيو د سازونو
همپشه به و په بنکارپسي وتلی
تش لاسونه يوه ورځ نه وراغلی
له ليندۍ چی به يې خوشي کړله غشي
سوري کول يې د هوسيو زړونه تشي
ترې خطانه سويو غشي په کلونو
پر ملکونو يې کيسې وې د بنکارونو
يوه ورځ ورنه خطا يوه هوسۍ سوه
په خغستا رهي پر لوري د غونډۍ سوه

پاچا پونده کڙ نیلی هوسی د وړاندي
پی کوله یې مزلونه لاندې باندي
له لښکره څخه لیري شهریار سو
په هوسی پسی روان پرورکه لار سو
هوسی واوښته تر غرونو تر دښتونو
پاچا ستری سو بېحده له مزلونو
د آسمان تر نیمايي و لمر راغلی
له گرمی د مځکي مخ و سوځېدلی
ستری سوی و چابک نیلی ښاغلی
تږی سوی شهریار و نازولی
هری خواته یې څرگند سول سرا بونه
د مرگي یې پکښي و اورېدل ږغونه
له گرمی څخه یې ټول بدن بې واک سو
د مرگ غږې ته تنها پاته ټولو اک سو
خوله یې وچه سوله ستونی یې وچ کلک سو
بې اسرې پاچا تنها پاته هک پک سو
چي ناخاپه یې تر سترگو یو ځنگل سو
د پاچا په زړه کي اور د میني بل سو

په ځنگه کي ورنکاره یوه بیزو سوه
د پاچا خواته د لاس په اشارو سوه
بیزو وړاندي پاچا وروسته ورپسې سو
په قدم قدم او بوتو ته ورنژدې سو
ورپه گوته په ځنگله کي یې چینه کړه
په سړو او بو وریخه یې سینه کړه
هم پاچا هم یې بنایسته نیلی او به سو
سمدستي خدای ته د شکر پر سجده سو
له سجدې وروسته لیندی یې کړه راپورته
د مرگ غشي یې کړ و ارد بیزو لورته
پوري ووري یې لرمون د بیزو سوری کړ
ور خبر یې په یوه غشي زرگی کړ
بناخ پر بناخ باندي تر مخکی رالوېدله
یو په یو یې اندامونه ماتېدله
په رگو کي یې لا ویني خوځېدلې
د پاچا پر لوري یې سترگی وړولې
ویل روح می دادی الوزي له تنه
جواب را که دا یوه لرم پوښتنه

اوربدلی می له پلاره یو وصیت دی
نه پوهېم چي درواغ که حقیقت دی
پر بنایسته نیلي چي سپور زغره په تن یې
راته بنکاري چی پاچا د دې وطن یې
بنکاري وویل پاچا د دې جهان یم
مگر ته څرنگه را پوه سوې زه حیران یم
بیزو خلاصه کړ له خوله ویل سلطانه
زر کلني تجربې نه دي ارزانه
تجربه ده مور ته پاته له پلرونو
له کلونو له پېړیو له قرونو
نامردي ده همپش کار د پاچاهانو
پاچهان وهي سرونه د دوستانو
لار چي هر څوک ورته وښیې په دار دی
چي هر څوک ورسره ښه وکي سنگسار دی
چي څوک لاس د دوستی ورکي غوڅوي یې
چي ژوندی پر لاري ویني بنکاروي یې
په دنیا کي چی یې نوم د شهریار دی
یا قاتل د خپلو ورونو یا د پلار دی

په نصیب چي يې درکړې پاچهې ده
ستا په خټه کې اخښلې نامردي ده
که دي زما احسان پرسترگو وای منلی
د پاچاله نسله نه وې زیرېدلی

کابل اتیرکاتینینتال

۲۰۰۲/۶/۱۸

بشپړه نشه

يو سپرى د بنارد منع په ناحيه كې
اوسېدى د غريبانو په كوڅه كې
شاوخوا ورته پراته چې گاونډيان وه
كسبگروه يا مسگر يا نجاران وه
كړى ورځ وه په خوارۍ پسې وتلي
د تن وینى يې كارونو وې زېښنې
د سپري كه څه خپلوان وه كه دوستان وه
په خواريو وه لگيا په غم د ځان وه
دى له هر څه و بېغمه زړه يې بناد و
نه په غم كې و د كار نه د اولاد و
تر هغوبه و په ځاى كې غځېدلى
چې به لمرد آسمان منع ته و راغلى
د خپلوانو په خيرات يې گوزاره وه
ورځ په خوب كې شپه يې وركه په نشه وه
يوه ورځ يې څه شراب وه رانيولي

سرپر سريې خو ترخي پيالې چنبلي
په نشه کي يې خيرنو پښو ته پام سو
نابره يې په زړه کي تپر حمام سو
په عمرو کي يوه ورځ په غم د ځان سو
ژريې کونسي ځاتته سمې کړي روان سو
په حمام کي چي جامې يې کړلې ليري
پاکولې يې د پښو او لاسو خيري
ورپه ياد يې د شرابو دوکاندار سو
سره لمبه سوله عضبه سور انگار سو
چي اخیستي يې له ده څخه پيسې وې
خرخي کړي يې پرده يو څو پيالې وې
چي پخوا به ده څو مستي پيالې نوش کړې
ترخي ورځي به يې ټولي فراموش کړې
دانن څرنگه شراب څنگه نشه ده
چي هم ورځ ورته معلومه ده هم شپه ده
وارپه وار ورباندي قهر غضب زور سو
په حمام کي يې هر شى ترسترگو تور سو
لاس يې ونيوی د ځان له پرې مينځلو

ور روان سو دو کاندار ته په بنکنخلو
نه یې پام سو و مخلوق ته نه خپل ځان ته
کله مځکي ته په قار کله آسمان ته
لوڅ لغړ سیده روان سو و بازار ته
په بازار کي د شرابو دو کاندار ته
ویل ولي غولوي خلگ مکاره
په شرابو کي اوبه پلوري غداره
شپږ اوه پیالي مي سر پر سر چنبلي
لایي زما رگونه نه دي بنورولي
حبطه له لاسه تللي مي پیسي سوې
نه په بڼه مي د مستی نه د نشې سوې
دو کانداریي له لیدلو وار خطا سو
شرابي ته یې کتله په خندا سو
ویل څنگه را روان یې په بنکنخلو
بې پروا له خپلي خولي له بد ویلو
اعتراض دي څه دی زما پر شرابونو
چي یې مست یې له چنبلو د جامونو
لڅ لپړی یې یې بازار ته را ایستلی

د دوکان مخ ته می لڅیږې درېدلی
غرغړې دي جوړې کړې دي بازار کې
لوی او کم دي خندولي دي په بنار کې
څه در وکړې چې دي زړه په نشه سوړ سي؟
د شرابو په چښلو دي نس موړ سي؟

ویرجینیا

۲۰۰۴/۶/۱۲

د پيريانانو حمام

يو سپړی له ليرې ځايه وراغلی
درې څلور ورځي منزل يې ووهلی
خوږېدی يې هر اندام سترې په ځان و
هر هډوکي يې جلا جلا ستومان و
له چرتونو باندي خوب د شپې حرام سو
نيمه شپه روان پر لوري د حمام سو
په حمام کي د تودو او بو مېلمه سو
هغه دم يې سترې ځان خوله خوله سو
پر بدن تودې او به يې تويولې
له وجوده يې زړې خيري پرېولې
ورو په ورو يې ستړيا کوچ وکړ هوسا سو
په چرتونو دکارونو د سبا سو
چی ناڅاپه څوک حمام ته سو دننه
داسي څوک ليدلی نه و ده ترننه
پښې د اوبښ وې نور وجود يې د انسان و
دی له وهمه لږ زېدی ورته حيران و

دوه درې نور سول وړدنه لنگ وهلي
پښې د ټولو په يوه شان وې ناولي
د يوه د آدم زاد نه وې خپرې
پښې د ټولو وې گردۍ د اوبن خپرې
چي تر سترگو يې شپږم اوم سپرې سو
هر وېښته يې داسي زير لکه اغزی سو
په رگونو يې ورگډه زلزله سوه
له هيبته يې پر دوو سترگو تياره سوه
آزانگې يې په غوږو کي گرځېدلې
دواړې پښې يې تر نوکانو لږ زيدلې
را ولاړ سو چي نور ووزي له حمامه
چي يې پښه له وهمه وښويده ناپامه
په خدا سول چي حمام ته وه راغلي
خدا نه وه ځناور وه غږو مېدلې
دې خدا يې لاهنوز کړه وپره زياته
دی روان سو نوريې ونه کتل شاته
سپرې سمدستي په ځان خپلي جامې کړې
حمامي ته يې وروړاندي څو پيسې کړې

خرپدلله يې په زامه کي غاښونه
ريږدېدل يې پښې لاسونه اندامونه
دواړي سترگي يې وې هېښني راختلي
حمامي ته يې پيسې لاس کي نيولي
وې راغلي دې حمام ته انسانان دي
نيم وجود يې د سړيو نيم اوښان دي
د خپرو په رقم يې گړدې پښې دي
ترورنو پوري وړې ورباندي شنې دي
حمامي له جامو خپله پښه ښکاره کړه
د سړي پر زړه يې لا تبه سپره کړه
د ده هم خپري اوښ غوندي گړدې وې
د سړيو له ټولې څخه پردې وې
ويل داسي پښې خونه وې د وگړو
داسي پښي راځي په جم گي د خپرو
سړي سمدستي کوڅې ته کړله منډه
له هيبته يې نيژدې وه مېرمن کونډه
په کوڅه کي يې په سترگه يو سړی سو
لږ کرار يې د سينې دکور دربی سو

ویل مه خه په حمام کي پیریانان دي
نیم سړي نیمى اوبسان دي شیطانان دي
دوې گردی، گردی، ورینی یې خپري
له هیته زهره چوي د وگړي
هغه خپله پنبه له مخکى کرله پورته
په هوا یې کره نیژدې د سړي لورته
ویل داسي گردی، پنبې خوبه یې نه وي
دا کسان د پیریانانو د کاله وي
که یې داسي پنبې حمام ته وې راوړي
گوره څوک دي آدم زاد نه دي زوي مړي
سړی پوه سوچی نوبت و د پیریانو
هغه شپه وه پر حمام د شیطانانو
نیمه شپه چی وه حمام ته رسېدلي
له وطن د پیریانانو وه راغلي
پنبې د ټولو وې ورینی د اوبسانو
بېگانه وه پر هیواد د انسانانو
د پیري د لاسه څوک ولاړ سي پیري ته؟
د لپوه شکایت څوک وکړي زمري ته؟

هغه ورع د خلگو مېنه خرابېږي
چي يې عرض د چا تر غوږه نه رسېږي
يا د ټولو پېښې په رنگ وي د اوسانو
يا يې زامي يا منگول وي د لېوانو
له نوکره تر باده په يورنگ وي
په يوه خوله له اولس سره په جنگ وي
کور په کور يې هم جنگونه هم د عوه وي
خو فقير ته يې همپس سلا يوه وي

ويرجينيا - ۲۶/۴/۲۰۰۴

د بېگار مالونه

پخوانيو زمانو کي يو پاچا و
پر رعيت باندي ظالم لکه بلا و
حکایت يې په بوستان کي دی راغلی
د سعدي له خولې تر موردي رسېدلی
وايي ټول وطن وگړو ته سور او رو
چي جاري پر هره لوبشت قانون د زور و
له حاکم سره وې ډلي د لوتمارو
په گزمه تللي پلټني د خونکارو
نراو بنځي لوی او کم وه په بغارو
آسمانونه کانه کړي وه چغارو
ټول اولس يې گومارلی په بېگار و
که يابو، که آس، که خرو د سرکار و
که له لوږي به چا کړله فریادونه
لاهنوز به کړل پاچا شکایتونه
زه به څه رنگه پر لار کړم دا وگړي

شپه په کور کي را سره وي مړووي يې
سهار امرد سر کاروي ور کووي يې
په لرگي يې حکه پښه باندی و همه
چی په لوی لاس مي دا خپل خر گوډومه
خر چي گوډ سي د پاچانه په کار يېزي
تريپگاره ترکو تواله نه رسي يېزي
گوډوم يې چي هوسا سي له کارونو
او فارغ سود سر کار د بېگارونو
تاد خضر نکل نه دی اور پدلی
چي د خدای په خپل کتاب کي دی ليکلی
خضر ناست و د موسی سره کښتی کي
د ثونورو مسافرو په ټولی کي
چي د سیند غاړي ته ورسېدل دواړه
خضر سوری کړله کښتی چي سوه ويجاړه
چي موسی ورڅخه وکړله پوښتنه
خه بدي دي وه ليدلي له څښتنه
په ناحقه چي دي روغه کښتی سوری کړه
لار دي بنده د څښتن د غريبي کړه

خضرو وويل په دې کي مي حکمت و
هسي نه چي دا مي تل د ژوند عادت و
د دې سيند په جزيرو کي دا په ماردی
پر کښتيو باندي تل دده ناتاردی
کښتۍ روغه ترده نه سي تېرېدلای
سراو مال ورڅخه څوک نه سي ژغورلای
په لوی لاس مي ځکه ماته دا کښتۍ کړه
بېکاره مي د سفر او له خواری کړه
چي موجدونو ته د سيند نه وي وتلې
د ظالم په لاس چي نه وي ورغلي
مال بهتردی چي دي مخ کي تباه کېږي
تر هغه چي د دښمن لاس ته ورلوېږي
بېخبره دهقان و خندل سلطان ته
چي يې دوې سترگي نيولې وې دهقان ته
چي د خره پښه ماتوم بې خبر نه يم
څه بې عقل او جاهل بې هنر نه يم
پرېږده خردي په پښه گوډ وي خوبه زما

وي

په امان به له ظلمونو د پاچا وي
پاچا ولاړی په لښکر پسي روان سو
تر ما بنامه دلته هلته سرگردان سو
لاس او پښې يې د ستړيا تبې نيولي
کنډواله کي يې شپه راغله د بناغلي
په سبا سهار پيدا کړ لښکريانو
وفادارو افسرانو اردليانو
هر يوه د خدای ادا کړ له شکرونه
پر ميدان باندي هوار سول نعمتونه
رنگ په رنگ د ښکار له غوښو سالنونه
کبابونه له شرابو ډک خمونه
چي پاچا يو څه په خود کي د نشې سو
او په ياد د تيري ورځي تپري شپې سو
ورپه زړه يې سو دهقان ترڅې خبري
پر سينه يې لگېدې لکه نشتري
هغه دم يې حکم وکړ د نيولو
لاس تر لکي د دهقان د راوستلو
چي دهقان حاضر په مخ کي د سلطان سو

لکه پانهی د خزان داسی لږزان سو
له ژوندونه یې لاسونه وه پرپولي
وچي سترگي یې جلاد ته وې نیولي
په دې پوه سو چي له مرگه نه خلاصیږي
چي د گوروي هغه شپه نه پر کور کیږي
له ناکامه یې خوله پرانسته گویان سو
د مرگي لور ته رستم غوندي روان سو
ویل ستا پر شا وخوا چي جنرالان دي
په دربار کي نازولي امیران دي
له ستمه یې د محکمي مخ سور اوردی
هر وگړي ته د وېخ کلی او کوردی
یوزه نه یم چي فریاد می ځي آسمان ته
د وطن لاس به رسېږي ستا گږپوان ته
که دي زړه دی چي می واستوي زندان ته
د جلاد په لاس که ځمه گورستان ته
بند پر بند می پرې کوي هم می رضاده
تروپنښته می نری غاړه توره ستاده
زما خبري که دي بدی وي راغلي

که دي سختي پرزړگي وي لگيدلي
ستا چاره له استبداده ګرځېدل دي
ستا چاره دخپل ګرېوان قاضي کول دي
نه چي ما بېچاره پرې باسي چرې ته
يامي پورته کي د داروغرې ته
چي دي ظلم پر مخلوق دی چلولی
نوبه ولي يې په خلگو کي منلی
نه پوهېږم ستا آرام څنگه په ځان وي
چي له لاسه نا آرام دي مظلومان وي
په دي کله سي پاچا زړو ته منلی
درباريانو چي دربار کی وي ستايلی
څه فايده چي دي په مخ کي کړي دعاوي
د مظلوم وي درپسې تر شا بڼراوي
پر ظالم پاچا اثر د وينا وسو
عقل فکر سرته ولاړی زړه يې ښه سو
هغه کلي کي چی سريې سو ګرېوان ته
هغه کلي يې وروباڅښه دهقان ته
نه زده کېږی دومره څه له عالمانو

لکه واورې چی څوک عیب د ناپوهانو
له دوستانو دي عیبونه ټول پتېږي
که ته بد کوي پر دوي به بڼه لگېږي
ټول عیبونه دي د بڼمن ته څرگندېږي
چې هغه ته آینه غوندي بنکارېږي
دوستان نه دي چی دي تل کړی صفتونه
دوستان هغه دي چی وایي دي عیبونه

ویرجینیا

۲۰۰۴/۱۰/۲۲

د استاد رمزونه

لوی سکندر هغه پاچا د پاچهانو
چي نسکوريي کړل جامونه د شاهانو
چي يي پنگي کړي ماني د زورورو
ککری، يي رغړولي د لښکرو
لاندي کړي يي کوچني لوي هيوادونه
په سجدو ورته راغلي وه تاجونه
خوارونه يي په لاس کي وه د زرو
بي حساب خزانې د جواهرو
له خپل ملکه څخه ليري په مزونو
راتپرسوي و تر غرونو دريابونو
چي هر څويي وه ابل کړي وطنونه
چي هر څويي تر لاس لاندي وه ملکونه
په هغه پيمانه زيات وه فريادونه
زياتيدل به هره ورځ پکښي عرضونه

نه په خاوره کي يې نوم د عدالت و
نه خوشاله په يوه ښار کي رعيت و
غلبلي وې په هر ښار کي د خوارانو
فريادونه وه نارې د مظلومانو
په هر ځای کي شکايت له حاکمانو
هر حاکم و له ټولې د قاتلانو
صوبه داريې تر قاضي په زړه ظالم و
له قاضي سره يې پټ راز د حاکم و
له عسکره تر سالاره ټوله غله وه
په بدې په ناروا کي سره مله وه
مقرر چي به يې څوک علاقه دار کړ
په سبا به يې د کلي ژوند په دار کړ
کوچيدل خلگ له ښار څخه تر ښاره
په هر ځای کي فرياد پورته له سرکاره
چي به سوال کاوه سکندر له وزيرانو
له قاضيانو او له سترو جنرالانو
پر سجده به سول چي سيورې د يزدانه
زمورد سر امان دي وي لويه سلطانه

د وطن هره گوبنه کي خيريت دی
په دعادي هروگړی هر مالت دی
يو نعمت يې نازل سوی يې له خدايه
ستا د سرسيوری دي خدای نه کي بېخايه
ستا د توري او د عقل برکت دی
چي غريب دی که بډای دی په راحت دی
هروگړي ته خرگند دا حقيقت دی
چي په ټوله قلمرو کي عدالت دی
د زمري څنگ ته بنايستي هوسی اوسپري
نه له دارو نه منگلويي بپريزي
پريوه گودراوبه چيني قومونه
که لېوان دي که اوزگړي که پسونه
اوريدلی که له چامو شکايت دی
يا شکمن چيرته څوک زموږ پر حکومت دی
نو غليم د تخت او تاج او د وطن دی
دروغجن دی، دروغجن د خدای د بنمن دی
په وطن کي ډلي گرځي د ناکارو
د بدذاتو، د لوټمارو، د اشرارو

هغوی نه غواړي چی سوله کراري وي
د سلطان د عدالت حکم جاري وي
سکندر پټ استازی و استاوه هېواد ته
ارسطو، هغه د هر علم استاد ته
خپل استازي ته يې خپل مشکل عيان کړ
ارسطو ته يې د ده په خوله بيان کړ
چي مشکل دی راته پېښ په زړه نوليږم
راته هيڅوک ريشتيا نه وایي پوهېږم
هره ورځ راته راځي نوي عرضونه
په هر کلي کي د خلگو فریادونه
که قاضيان که جنرالان که حاکمان دي
داړه مار دي، دروغجن دي، ظالمان دي
نن سباد بد مرغیو راته لارده
يوه ټينگه او پخه چاره په کارده
ارسطو هغه سرتاج د هونبیارانو
ها سلطان په قلمرو کي د پوهانو
پټه خوله په اندېښنو کي سو پرېگشان سو
له استازي سره خپل باغ ته روان سو

زړې درختي يې له بېنځه بېنځه کښلې
او پر خای يې تنکی ونی کښینولې
ویل یوسه زما سلام سلطان سکندر ته
د جهان د پاچهانو زورور ته
چي له ما څخه يې ليري په مزلونو
تر دښتونو، هسکو څوکو دریا بونو
اوس مي تاته پیغام نه سي رسېدلای
زما سلا دي په هیش درد نه سي خوړلای
هم بودا يم تاته نه سم څه ښودلای
سکندر ولاړی په خلوت کي سو دننه
له استازي يې هورې وکړه پوښتنه
ورته تېره يې کیسه کړه د نیالگیو
د زړو ونو د کښلو له پتیو
سکندر پوه سو د استاد له مصلحته
په سبا سهار بهر سو له خلوته
برطرف يې جنرالان او حاکمان کړل
هم څو ښه يې له کارو زار په قاضیان کړل
ډلي ډلي يې کورونو ته روان کړل

لاس تړلي يې څوک شومه د زندان کړل
مقرر پر مقامونو يې ځوانان کړل
دلبنکري يې نوي نوي افسران کړل
ارسطو ورته لېږلي وه رمزونه
ده له رمزه وه اخستي دا پندونه
زور گمراه لاري ته نه سي سمېدلای
لو مينا خبری نه سي زده کولای
کوږ لږگی په بار کی نه سي ځاييدلای
نه کوږ بار سي تر منزله رسېدلای
په وطن کي کراري سوه عدالت سو
له زړو داره مارانو په راحت سو
د خاين قاضي يې ورانه کړله خونه
اهل کار ته چي يې وسپارل کارونه

ويرجينيا

۲۰۰۴/۱۰/۹

د نمرود لښکري

کتابونو کي راغلی دایان دی
د نمرود د پاچهۍ پکښي داستان دی

په میراث ورپاته سوي وه ملکونه
له مشرقه تر مغربه هیوادونه
په اوږو کي به تل سپور وود دیوانو
پرولاري وې پیرې د پیریانانو
که په سمه که په غرو کي پاچهان وه
په دربار کي د نمرود به غلامان وه
جواهر د سمندروه که د غرونو
خزانو ته یې ورتلل په خرمنونو

په حرم کي یې زرگوني بنایستي حوري
خپدي لکه رنگینۍ مرغلي
په باغونو کي هر وخت مېوې پرېماني

د شرابو وې ويايي پکښې رواني

که هر څه خالق ورکړي دا قدرت و
دی منکر د لوی څښتن پر حقيقت و
ده خپل ځان باله خالق د کایناتو
ځان يې خدای باله د ټولو مخلوقاتو
ده سوځلي وه په اور کي هيوادونه
قتل کړي يې له څېلمې وه ښارونه
روا کړي يې خپل ځان ته وه مرگونه
ورته خلگ ښکار بدل لکه پسونه
چي هر څومره په دنيا کي انسانان وه
د نمرود په نظر ټوله غلامان وه
ده سجدې غوښتې له خپلو بندگانو
چي سرونه وي کاره د انسانانو

د طالع جام يې په هغه ورځ نسکور سو
چي د کبر او غرور پر نيلي سپور سو
ويل وزمه په جنگ د آسمانونو

مُحَکَّه حَيَّ دِي دَکَمزور و قَدَر تونو

د نمرود نوم به منلی ټول جهان وي
چي په جنگ می راوتلی شین آسمان وي
چي په غشو د آسمان سینه غلبیل کړم
زور ور به له کمزور و څخه بیل کړم
بندگان به مي له زور څخه خبر سي
پر سجده به راته مُحَکَّه، سمه، غر سي
نمرود پورته خپل پوځيان کړله پر غرونو
شيشنبدله مست آسونه پر د نبتونو
برغ سو پورته د سورنا او د ډولونو
يو نمرود و يادېدی چی په نظمونو
د آسمان پر لوريې غشي اوروله
د نمرود په نوم ناره پورته کېدله

نه د بنمن چاته معلوم نه مور چلونه
حُغَلْبَدَلَه په د نبتونو کي آسونه
د آسمان له لوري والوتل بادونه

ورسره وه د غوماشو لوی پوځونه

زهر ماري يې وه ملگري د نېښونو
نمرو ديان يې قتلوله په زرگونو
په ساعت کي يې ورقتل افسران کړل
د مرگي يې مېلمان له لوی جنرالان کړل
نه په تاخه خلاصېدل نه څوک په زغرو
عزراييل ته حساب نه و د ککرو
له قضا يوه غوماشه بې وزره
چي په پوځ کي د سيالانو وه ډنگره
له آسمانه را اخیستې وه بادونو
برابره د نمرود سوه پر بریتونو
له بریتونو د سړمې خواته سوه پورته
لاري يې وکړه د نمرود د ماغزو لورته

د ماغزو په منع کي جوړه يې دېره کړه
د نمرود يې د دوږخ په منع کي شپه کړه
په ماغزو يې لگول تېره نېښونه

هریو نپښ یې د مرگی تپره تیغونه

له عذابه یې سوه ډکه د ژوند خونه
ورنه هېر یې کړل عیشونه قدر تونه
چي هر ځل به یې نپښ ورغی وځاتته
د نمرود به چیغی پورته سوې آسمان ته
چیغی نه وې انگولوي غرغړې وې
نه انسان ته ورپه یاد داسي نارې وې
انگولوي د نمرود چی به سوې پورته
حیواناتو به ځغستل د ځنگله لورته
لېونی غوندي به گرځېدی په خونو
خپلي غونښی یې څیرلې په غاښونو
په علاج پوري یې ټول خلگ حیران وه
هونښیاران وه، حکیمان که طبیبان وه

نمرود ږغ وکړ پر خپلو نوکرانو
د دربار پر نازولو غلامانو
چي وهی پر ککری مي په لرگیو

چي فارغ سم د دردونو له خواريو

چي پرسريې اورېدل کاري وارونه
په نارو به يې کانه کړله غوږونه
له درباره به په تېښته وزيران سول
په غارونو کي دننه به خپلوان سول
چي بېسده به نمرود سوله وارونو
بیهوښی کي به کرار سوله نیښونو
خو شیبې وروسته به بیرته غرغړې سوې
تر آسمانه به يې پورته غلبلي سوې
سل لرگي به يې واهه په ککړۍ کي
چي نارې به يې کراري سوې مری کي
پوره سل ورځي يې وخورل وارونه
دلرگيو تر باران لاندی ښونونه

ایله وروسته عزراييل پر مهربان سو
له فاني څخه باقي اورته روان سو
هر بنده چی د غرور پر نیلي سپورسي

مخ يې تور سي ورته مخ درد او اور سي

غرور حق دی د خبنتن چي کبريادی
د بنده غرور دوي ورغي دی فنا دی
ازل هر سړي ته ايښي خپله لومه
نمرو ديان کړي د غوماشي د نېن شومه
چي يې وړلې د آسمان پر لور لښکري
آسمان څرنگه ورماتي کړي وزري

چي يې حکم چلېدی پر عقابانو
د غوماشي مسخره سو د سيالانو

ويرجينيا

۲۰۰/۱۰/۱۰

متلونه

چي اوبن ان په نڅېدو سي په رقصونو
خپل څښتن يې شرمولى په شرمونو^(۱)
اوبنه هر څه دي بې هوبنه راته بنكاري^(۲)
لوى به يې مگر فارغ له وزرونو^(۳)

له سوالگر څخه چى سوال كوي بې بنخه
لكه سپى چي ډوډى غواړي له فقيره^(۴)
د زمري په دود په بنكار پسي روان سه
لا تر خوبه يې گدا په زړه زهيره

څوك چي اورته نيژدې كېږي سوځل كيږي^(۵)
دا متل دى اورپه اورنه وژل كيږي^(۶)
اورته خپل او پردى يودى كه پوهېږي^(۷)

(۱) اوبن چي گډېږي نو خپل څښتن شرموي.

(۲) اوبنه هر څه دي بې هوبنه.

(۳) اوبن كه هر څو لوى دى الوتى نه سي.

(۴) چي سوال كړي له سوالگيره لكه سپى چي مړى غواړي له فقيره.

(۵) چي اورته نيژدې كېږي آخر په سوځل كېږي.

(۶) اورپه اورنه مري.

(۷) اورته خپل او پردى يودى.

او همپش به له بخرکي اور لگيږي^(۸)

باز چي خپله خاله پرېږدي په هوا سي
د پاچا منگول يې خای وي يا جالونه^(۹)
باز که هر خونه بوډا سي او يا خوار سي
له چونگنبي يې په خوله وي پرهنونه^(۱۰)

نوم له نومه نه بېلېږي په وطن کي^(۱۱)
شرمېدلی څوک په ورور څوک په ابادی
د غاتري يې د پلار وکړه پوښتنه
ويل خدای را کړی آس غوندي مامادی^(۱۲)

د يوه ناورين به پای د بل به سروی
غم هيڅکله له غمونو نه شرمېږي^(۱۳)

^(۸) اور له بخرکي لگيږي.

^(۹) باز چي خپله خاله پرېږدي خای يې د پاچا منگول سي.

^(۱۰) باز چي هر خونه خوار سي چونگنبي نه خوري.

^(۱۱) نوم له نومه نه پرې کېږي.

^(۱۲) غاتري ته يې ويل پلار دي څوک دی ويل آس غوندي مامالم.

^(۱۳) غم له غمه نه شرميږي.

د عالم سره به غم په هېڅ کي شمارې ^(۱۴)

خوپه ویر کي هر څوک خپل مړی ژرېږي ^(۱۵)

څه په کار دي له واده وروسته نکريزي ^(۱۶)

که خواره دي خو ژوند و ته په کارېږي

هسي نه چي دي پر مړي طبيب گرځي

په درملو د ژوندیو رنځ رغېږي

چی نېستي يې په هستي کي په یاد نه وي

تل پر مخ باندي څپېږي د سبا خوري

د نېستي د ژوندون هر ساعت مرگي دی ^(۱۷)

د نېستي غمونه هر سړی تنها خوري

^(۱۴) له عالمه سره غم نه غم.

^(۱۵) په ویر کي هر سړی خپل مړی ژاړي.

^(۱۶) نکريزی چي تر واده تېري سي په دېوال يې و تپه.

یا تراختر وروسته نکريزي په ديوال و تپه.

^(۱۷) د نېستي هر ساعت مرگ دی.

دوست ته دومره طمع وکړه چې يې توان وي ^(۱۸)
پراوړو باندي يې مه ايږده بارونه
د دوستۍ منزل د سلو کالو لار ده ^(۱۹)
په سختۍ کي وي په کار د دوست لاسونه ^(۲۰)

که د وني عمر سل کاله په شمار وي
د مرغۍ به يوه شپه باندي تېرېږي ^(۲۱)
يوه شپه به له پلندر سره هم وسي ^(۲۲)
خو کلونه احتياج نه گلول کېږي

پر رانده د شپې او ورځي توپير نسته ^(۲۳)
ورته مه راوړه په شپو کي خراغونه
د کانه له ډول وهلوسره څه دي
د رانده مخي ته مه کوه رقصونه ^(۲۴)

^(۱۸) دوست ته دونه طمع کوه چې د لاسه يې کېږي.

^(۱۹) دوستي د سلو کالو لار ده.

^(۲۰) دوست د سختۍ دپاره دی.

^(۲۱) که د وني عمر سل کاله وي، د مرغۍ به باندي يوه شپه وي.

^(۲۲) يوه شپه د مور له مېړه سره هم تېرېږي.

^(۲۳) رانده ته شپه او ورځ يو شان وي.

^(۲۴) رانده ته گلابېره مه، کانه ته ډول مه وهه.

هر ځانده ته د خولې لاره ده معلومه^(۲۵)
له ږندو به امسا يو ځلي وركېږي^(۲۶)
د هوښيارو آزمويڼه تل پر بل وي
جا هلان به هره ورځ په دام كې لوېږي^(۲۷)

نه د بدو نه د ښو غم ورسره وي
نه اتڼ لره پيدانه د ناوړين دي
اور پر خپله ټكۍ اړوي وگړي^(۲۸)
د ابا په غم كې نه دي د خورجين دي^(۲۹)

مېړه نسته چي ملك مو ميروگي دي^(۳۰)
خود به بولود ابا مېڼه ميراته
وران دي غواړمه اتڼه ښاد به نه سې
چي نارې دي امرالدين ته سولې پاته^(۳۱)

^(۲۵) ځانده ته د خولې لار معلومه ده.

^(۲۶) ږوند يو ځل امسا وركوي.

^(۲۷) هوښيار يې پر بل آزمېښي، بې عقل پر ځان.

^(۲۸) هريو پر خپله ټكۍ اور اړوي.

^(۲۹) ابا مه گوره خورجين يې گوره.

^(۳۰) د نه مړو ملك سو ميرو.

^(۳۱) اتڼه وړان سې چي نارې دي امرالدين كوي.

هغه هم نن د خانۍ د ملکی سو
چي مرغه يې ده شنه سوې په دېگدان کي^(۳۲)
څلور پښې کړلې چونگښي ورته پورته
نالول چي يې آسونه په ميدان کي^(۳۳)

د خداى برخي دي پخپله خداى وپشلي
په ازل کي سپورا او پلى نه سمېږي
که سل منه په روپۍ سي د اور بشو
په حساب د خره يوه لپه رسېږي^(۳۴)

چي په کور کي يې يو موټی اوږه نسته
هغه هم پر بام جوړ کړي تنورونه^(۳۵)
په وطن کي اوس د سپيو له نيستيه
پشو گرځي پر بامونو شخ برېتونه^(۳۶)

^(۳۲) په دېگدان کي يې مرغه شنه سوې ده .
^(۳۳) آسان يې نالول چونگښو هم پښې پورته کړې .
^(۳۴) اور بشي که د روپۍ سل منه سي د خره برخه يوه لپه ده .
^(۳۵) په کور کي يې يو مټ اوږه نسته پر بام يې تنور جوړ کړی دی .
^(۳۶) د سپيو له نيستۍ پشو پر بام کوي بازی .

ترکانی پرییزوگانو حواله کی (۳۷)
د پندی زمانی وگوری کارونه
راوستلی یی دی او بن الغندی ته
شوک دانه وایی چی نه لری لاسونه (۳۸)

د اوبنانو له بازیو سره شه دی
چورنگان له پیخه مه ورباندي باسه (۳۹)
اوبن که غتدی د شیدو تمه ترې مه کره (۴۰)
پوره نه وي هره چارد چاله لاسه

چی سرکار اوبنان له خلگو سرکاری کرل
گیدو و غغستل په تاخه سوه روانه
چی پوښتنه چا کول د سترو غغاستو
ویل سخته پاچهی ده بی پرسانه (۴۱)

(۳۷) ترکانی د بزو کار نه دی.

(۳۸) اوبن ته یی ویل الغندی وکه، ویل یی په کومو لاسو گ.

(۳۹) اوبن ته یی ویل بازی وکه ده چورنگان له پیخه و ایستل.

(۴۰) اوبن که غتدی هم د شیدو تمه مه ورخخه کوه.

(۴۱) اوبنان سرکاری کپدل، گیدری هم غغستل ویل یی بی پرسانه ده.

د طالغ او بخت وپشونه په قسمت دي
سيالداري يې نه په زړسي نه په زور سي
د بي بختو پر سر اورې غيبي کاني
بخت يې تور سي چي دنمن يې د پلار کور سي^(۴۲)

اوږده شپه به بېله چرگه هم سبا سي^(۴۳)
چي چرگ نه و آذان چا کاوه يارانو^(۴۴)
خپل بازو ساتندوی دی د مرگ ناموس دی
تمه پرې که له خپلوانو له يارانو

چي مېرې ته خدای په قارسي وزر ورکړي^(۴۵)
د چغال چي اجل راسي مخ پر بنار ځي^(۴۶)
چي د غار و خولې ته ورسېږي سم سي
همېشه په لويو لارو کي کوږ مار ځي^(۴۷)

^(۴۲) بخت يې تور سي چي دنمن يې د پلار کور سي .

^(۴۳) بي چرگه به هم سبا سي .

^(۴۴) چي چرگ نه و آذان چا کاوه ؟

^(۴۵) مېرې ته چي خدای په قارسي وزر ورکړي .

^(۴۶) د چغال چي اجل راسي مخ پر بنار ځلي .

^(۴۷) مار پر لاري کوږ مار ځي ، د غار په خوله کي سم سي .

که تمام جهان جنت سي خود بل دی^(۴۸)
هر سري ته خپل وطن لکه کشمیر دی^(۴۹)
پر پردی ولات سي کم د مړو قدر^(۵۰)
هر سري پکښي اخته د خان په ویردی

خدای هر چاته په قسمت برخي ورکړي
هیچا خراس کړی نه دی په زینونو^(۵۱)
کوته سپی د تازی خای نه سي نیولای
نه تپوس کولای بنکار سي د بازنو

چا چي خای په شیش محل کي وي نیولی
په ډبرو د چانه ولي کورونه^(۵۲)
چي د چا شری شلوي شال به یې شلپړي
تر قیامته ټینگیډای نه سي شالونه^(۵۳)

^(۴۸) که دنیا جنت سي خود بل ده.

^(۴۹) هر چا ته خپل وطن کشمیر دی.

^(۵۰) پردی ولات د مړو قدر کموي.

^(۵۱) خر په زین نه آس کېږي.

^(۵۲) څوک چي په شیش محل کي اوسي د چا کور ته ډبري نه غورځوي.

^(۵۳) ته زما شری ته لاس مه راوړه زه به ستا شال ته لاس نه در وړم.

که هم سراوهم حیا غوارې ساتلې
خان محتاج نه کړې دهر چا د لاسونو
نه د سوال په اوبو ژرنده چلېدای سي^(۵۴)
نه د حج سفر لنډېږي په ټوپونو^(۵۵)

هر بنده لري عیبونه بي حساب
نیک بختانو گوته خان ته وي نیولې
پر دنیا به داسی ونه پیدا نه سي
چی یو ځلي به باد نه وي نسورولې^(۵۶)

سل علتہ یې په خان وي باک یې نه سي
د بل یو عیب ورته بنکاري سل عیبونه
خپل عیبونه همېشه د اورو منځ وي^(۵۷)
چاته نه ورځي د خپلي خولې بویونه^(۵۸)

^(۵۴) د سوال په اوبو ژرنده نه چلېږي.

^(۵۵) د مکې سفر په یوه منډه نه لنډېږي.

^(۵۶) داسی ونه نسته چې باد نه وي نسورولې.

^(۵۷) خپل عیب د اورو منځ وي.

^(۵۸) د خپلی خولې بوی چاته نه ورځي.

يوه ورغ بهه د کلونو کسات اخلی
باور کله په قولونو د دښمن سي (۵۹)
چي د نوک های یې پیدا کړ سوک به های کړي (۶۰)
اورته راسي عاقت د کور میرمن سي (۶۱)

د دوو بنو په جنگونو کي رسوا سول
په کاله کي پراته وه پت عیبونه
د موچي خونه پخوا لاهم ورسته وه
لابوينه سوه چي وسول بارانونه (۶۲)

ښه خودا چي د جانوم په ښکي یاد سي
يو کفن هم د غريب هم د ماړه دی (۶۳)
چي مرگی سته ښادي نسته په دنیا کي (۶۴)
مرگی اړ نه په واره نه په زاره دی (۶۵)

(۵۹) د دښمن په قول اعتبار نسته.

(۶۰) یو وار نوک های یو ییا سوک.

(۶۱) اورته راغله د کور میرمن سوه.

(۶۲) د موچي خونه پخوا ورسته وه چي باران وسو بویونه یې پورته سول.

(۶۳) دوه گزه کفن هم د خان هم د ښتمن.

(۶۴) چي مرگی سته ښادي نسته.

(۶۵) مرگی نه په واره نه په زاره دی.

چي غيرت لري په خپل ايمان به پايي
بې غيرته د بل مرگ ته هوسپري
دامتل دی يوبه مړ بل به مور نه سي^(۶۶)
څوک د مړوپه ميراث کله مړپري

مرگ د ډېرو پرده پوښ وي کله کله^(۶۷)
که د ټولو پرمهغه لاره يون دی
جنت ښه ځای دی د هر چا به زړه کېږي
خو گټل يې هم د زړونو په چاودون دی^(۶۸)

ځان شيرين دی ژوند پرهر چا باندی گران دی
مرگی تريخ دی او تاوان هم سراسردی
خو تر دې چي ژوند په لوږه کی تېرېږي
په ډک نس مرگی ترې سل ځله بهتر دی^(۶۹)

^(۶۶) يوبه مړ نه سي بل به مور نه سي .

^(۶۷) مرگ د ډيرو پرده ده .

^(۶۸) جنت ښه ځای دی خو ورتلل د زړه په چاودون وي .

^(۶۹) تر هغه چي ژوند په لوږه تېرېږي ، مرگ په ډک نس بهتر دی .

که عمرونه سي زر کاله د وگړو
آخر مرگ دی چاره نسته له دې یونه^(۷۰)
مه مي چاته کړې خه پاته چي میراث سم
مه د چا کړې راته پاته جايدادونه^(۷۱)

دا دوستي ترمزله نه سي رسېدلای
نن سبا به سره ووهي سرونه
که د غلو وروري خوږه ده یوه شپه ده
او پروېش به خامخا کوي جنگونه^(۷۲)

دا ملگری په خوله خوږدی په زړه کوږدی^(۷۳)
یوه ورځ به دي د سرد بنمنا ستایي
په خواږه، خواږه ویل درته لگیا وي
نن سبا به دي د کندي پر لور بیایي^(۷۴)

^(۷۰) که دي عمر سي زر کاله، آخر به ومړې زماله.

^(۷۱) مه مي چاته پاته کړې، مه د چا را پاته کړې.

^(۷۲) د غلو وروري خوږه ده خو پروېش باندي جگړه ده.

^(۷۳) په خوله خوږ په زړه کوږ.

^(۷۴) خواږه خواږه به درته وایې و ژور ته به دي بیایي.

چي په کلي کي د دوو سره جگړه سي
همېشه به د دريم سرې په بڼه سي^(۷۵)
د چغلو شيطانانو خالگي سي
په يوه خای کي چي يو موټی کلی دوه سي^(۷۶)

په دوستي کي د بڼمني درته پيدا کړي
خپل دوستان او خان دي وساته له پوره
د بدی تخم که نه پېژني پور دی^(۷۷)
خه بڼه وایي پوره ورک دي کړه دوه کوره^(۷۸)

نابلده به خه غلا خه به پيدا کړي
خرک له کوره دی چی خونه دي تالا سي^(۷۹)
چي په خوا او په خاطر کي نه راگرځي
يوه ورځ به هغه څوک درته بلا سي^(۸۰)

^(۷۵) چي د دوو سره جگړه سي، د دريم به پکښي بڼه سي.

^(۷۶) چي کلي دوه سي د چغلو بڼه سي.

^(۷۷) پور د بدی تخم دی.

^(۷۸) پوره ورک دي کړه دوه کوره.

^(۷۹) چی خرک يې له کوره وي خونه يې خوره وي.

^(۸۰) چی نه دي وي په خوا هغه تاته سي بلا.

د ځوانۍ يوه نشه وي همپش نه وي ^(۸۱)
بېکاري دي سپين بېرتوب لره خواري ده ^(۸۲)
د چا برخه ده اول د چا آخره ^(۸۳)
چي د زرو زور لري شه يې زاري ده ^(۸۴)

دا دنياده په نصيب د بلدايانو
پراغزيو خرخي برخي د خوارانو ^(۸۵)
تل د خوارو زه هم گوډه هم پنډه وي ^(۸۶)
آذان څوک اوري د خوارو ملايانو ^(۸۷)

چي اوبه پر ځای ولاړي وي شني کېږي ^(۸۸)
يوه شپه سي ميلمنه بله ترخه سي
په هغه گږي د خوانبني شپه کېږه وي

^(۸۱) د ځوانۍ يوه نشه وي نه چی همپشه وي.

^(۸۲) د ځوانۍ بېکاري د سپين بېرتوب خواري ده.

^(۸۳) د چا اول د چا آخر.

^(۸۴) چي زروې زاري نسته.

^(۸۵) د خوار برخي پراغزيو خرخي.

^(۸۶) د خوار يوه وزه وه هم گوډه هم پنډه وه.

^(۸۷) د خوار ملا په آذان څوک روژه نه ماتوي.

^(۸۸) اوبه چي پر ځای ودرېږي شني کېږي.

په نصیب چی یې د زوم په کور کی شپه سي^(۸۹)

نه د غلو کلی چا ولیدی په سترگو

نه د شگو خلی چا دی درولی^(۹۰)

نه خایپری غل په لویو لویو غرو کی^(۹۱)

همپشه به وي د غله پر ریره خلی

تل او بنیار اوسه باور ورباندی نسته

همپشه به د لپوه زوی لپوه کپری^(۹۲)

د غله سپی زوی که غل نه وي نو خوسن وي^(۹۳)

یوه ورځ به یې له پزی بلا زیږی

تر کابل به خان خوار کړی په مزلونو

خپله برخه دي معلومه در رسپری^(۹۴)

په ازل کی یې وپشونه دي تاکلی

^(۸۹) د خوانی هلته شپه کبه سي، چی د زوم کره یې شپه سي.

^(۹۰) د غلو می کلی ونه لیدی، د شگو می خلی.

^(۹۱) غل په غره کی نه خایپری.

د غله پر ریره خس وي.

^(۹۲) د لپوه زوی عاقبت لپوه سي.

^(۹۳) د غله سپی زوی که غل نه وي، خوسن خو وي.

^(۹۴) که ته ولاړ سي تر کابل، برخه به چی درپسی خپله.

برخی ازلي دي، نه په زور نه په سیالی دي.

نه په زور نه په سيالي د چا بدلېږي

په تندي کې دي ليکلي هغه کېږي
بې نصيبه خواره گران دي په جهان کې^(۹۵)
که دا ټول جهان طيب سي نه رغېږي
چاري واره په نصيب سي په آسمان کې^(۹۶)

نه له خپلي برخي څوک سي تښتېدلای
نه به ستا سي پردي برخه د وگړو^(۹۷)
چي پر کور وي هغه شپه نه پر گور کېږي
نه په کور کې به سي شپه چيري د مړو^(۹۸)

کوم وطن چي سي خالی له سترگورو
په هغه ورغ يې قسمت او نصيب خوار سي
په ړندو کې به يو سترگی پاچهي کړي^(۹۹)

^(۹۵) بې نصيبه خواره گران دي .

^(۹۶) که ټول جهان طيب سي، چاري واره په نصيب سي .

^(۹۷) له خپلي برخي تښته نسته، له پردي برخي ویش نسته .

^(۹۸) شپه چی پر کور وي پر گور به نه سي، چي پر گور وي، پر کور به نه سي .

^(۹۹) د ړندو په بناړ کې يو سترگی پاچا دی .

یاد ډیرو پندویو کون جمادارسي^(۱۰۰)

عقل پوهه ده عطا د خدای له لوري^(۱۰۱)

چا میندلی د دولت په زور هنردی

داد خدای بی لاري کله پرلار کېږي^(۱۰۲)

خرکه سل ځله مکې ته ولاړسي خردی^(۱۰۳)

د عالمه سره غم خوبه غم نه وي^(۱۰۴)

مگر کله دا خبره مني زړونه

څه بڼه وایي پردی غم له واورې سوړدی^(۱۰۵)

په ماتم کي هر څوک ژاړي خپل غمونه^(۱۰۶)

عقل لعل دی که گوهردی په قسمت دی

نه زور دی نه په زر چارانیولی^(۱۰۷)

چي له خپله عقله پلي څوک پیدا وي

^(۱۰۰) پر ډیرو پندویو کون جماداري کوي .

^(۱۰۱) عقل د خدای عطا ده .

^(۱۰۲) د خدای بی لاري نه پرلار کېږي .

^(۱۰۳) خرکه تر مکې ولاړسي ، چی بیرته راسي هغه خردی .

^(۱۰۴) د عالمه سره غم نه غم .

^(۱۰۵) پردی غم تر واورې سوړدی .

^(۱۰۶) په ویرکی هر څوک خپل مړی ژاړی .

^(۱۰۷) عقل لعل وگوهردی ، نه په زور او نه په زردی .

په دنیا کي به وي تل په غم لړلی (۱۰۸)

هغه ورځ به له کماله گیله من یې
چي دوستان دي له حسده درته شا کي
بې مېوي ونه څوک نه ولي په کاڼو (۱۰۹)
خپل هنر به زمانه درته بلا کي

که هر څو دي د قدرت پله درنه وي
خواره مه بوله ټولې د دښمنانو
چي له سر سره کړې لويي سربه و خوري
د مار گير وي همېشه مرگ له مارانو (۱۱۰)

چي پر خره باندي څوک سپور وي خريې ورک وي (۱۱۱)
داله ځايه سودايي يا لېونی دی
چي له خپلي موردی نه وي زېږېدلی

(۱۰۸) چي له خپله عقله پلی وي ، هغه تل په غم نیولی وي .

(۱۰۹) بې مېوي ونه څوک په ډېرو نه ولي .

(۱۱۰) د مار گير مرگ له ماره وي .

(۱۱۱) پر خره سپور خريې ورک .

که هونبیار یی خپل یی مه بوله پردی دی (۱۱۲)

چی په تمه د پردیو د کوروسی

یومن غوښه د وجود به یی کمپری (۱۱۳)

د سوروپه انتظار سترگی پرلاری

هغه تل په سپرو دښتو کی پاتېری (۱۱۴)

گوره زړه چی یی له خانه څخه بدنه کړی

چی وهلائی کوم سړی نه سی په توره (۱۱۵)

چی په شاتو مری په زهرو یی مه وژنه (۱۱۶)

که دی زړه غواړی چی مور دی نه سی بوره

د بډای کور ته یی سترگی وی نیولی

ملانه دی چا موږ کړی په ختمونو (۱۱۷)

که سل ځله د مکې څخه راستون سی

(۱۱۲) چی نه دی وی له مور ورتنه مه وایه چی وروره.

(۱۱۳) چی پردی کور ته یی تمه سی، یومن غوښه یی کمه سی.

(۱۱۴) چی په تمه د سوروسی، هغه پاته پر میرو سی.

(۱۱۵) چی په توره یی نه سی وهلائی زړه یی مه بدوه.

(۱۱۶) چی په شاتو مری په زهرو یی مه وژنه.

(۱۱۷) د بډای په ختم د ملا ارمان نه خپړی.

خربه شوک نه کړي حاجي په طوافونو

نه د مړونه د ژوندو غم ورسره دی
تېزوي د بل پر مړي ياسينونه^(۱۱۸)
چي جهان په غم زنگېږي باک يې نسته
چي ملاته ور پيدا سي خيراتونه

تل د بل ډوډی، يا پوروي يا پيغوروي^(۱۱۹)
خمتا غوره ده د بل تراطلسونو
خپل سوړ سک د بل ترورجو غوښو بڼه دی^(۱۲۰)
پکه لور بڼه ده د نورو تر زامنو^(۱۲۱)

د زمريو په يو کاله کي زمري زېږي
له چغال سره ټولې د چغالانو
د ټپوس کره چا بازلیدلی نه دی
ټپوس غورځی له ځالی د ټپوسانو^(۱۲۲)

^(۱۱۸) د بل پر مړي خپل ياسين تېزوي.

^(۱۱۹) د بل ډوډی، يا پوروي يا پيغوروي.

^(۱۲۰) د بل تراطلس خپله خمتا بڼه ده.

^(۱۲۱) د بل ترزوی خپله پکه لور بڼه ده.

^(۱۲۲) د ټپوس له ځالي ټپوس الوزي.

ترکاداني پوري وي د پيشو منډه (۱۲۳)
تر مورې پوري واټن د جولگانو (۱۲۴)
هره چاره د هر چاله وسه نه ده
د هوسيو نيول کاردی د تازيانو (۱۲۵)

د لنډو خټو نری باران پلمه وي (۱۲۶)
زړونه مه ازاره د مظلومانو
څوک چي بد کوي تل بد خويونه ويني (۱۲۷)
تر گروانه به لاس درسي د خوارانو

چي تلابن کوي آخر به لاس ته درسي (۱۲۸)
په پوښتنه تر مکې سپری رسپري (۱۲۹)
يو ساعت د بل ساعت په شاني نه دی (۱۳۰)

(۱۲۳) د پيشي منډه ترکاداني وي.

(۱۲۴) د جولگانو تر مورې پوري وي.

(۱۲۵) چي هوسيو نيسي د هغو تازيانو خولي توري وي.

(۱۲۶) د لنډو خټو لړ او به دارو وي.

(۱۲۷) چي بد کوي کارونه هغه بد ويني خوبونه.

(۱۲۸) چي طلب يې کوي آخر به يې مومي.

(۱۲۹) په پوښتنه مکه پيدا کېږي.

(۱۳۰) يو ساعت د بل په شان نه وي.

يا به مريې يا مور ژوندون تېرېږي^(۱۳۱)

د کم بختو خوله سپره لاس يې سپره وي
له ډک لوبني هميشه يوڅه توپېږي^(۱۳۲)
د مردانو نامردانو ځای معلوم وي
که تياره ده لاس له خولې نه غلطېږي

که هر خودي غليم خوار وي ډار په کار دی
کم يې مه بوله قوت د دښمنانو
تياري ور لره بويه د زمريو
څوک چي جنگ لره ورځي د گيدرانو^(۱۳۳)

هره ورځ د سببا غم در لره بويه
لرېي خوره که نعمتونه همپشه خوري^(۱۳۴)
په پرديو انديښنو کي دي ځان زور کړ

^(۱۳۱) يا مريې يا مور .

^(۱۳۲) له ډک لوبني يوڅه توپېږي .

که شپه تياره ده لاس له خولې نه غلطېږي .

^(۱۳۳) چي د گيدر په جنگ ورځي د زمري تيارې کوه .

^(۱۳۴) لر خوره تل يې خوره .

غم د هغه باغ پر خه خورې چی یې نه خورې^(۱۳۵)

یوه ورځ ورته احتیاج په ژوند کي مه سې
باور نسته د ناکسو په قولونو
یا مدد له لویه کوره خخه غواړه
یا پناه غواړه له لویو لویو غرونو^(۱۳۶)

بېله عیبه یو خالق دی بل یو نسته^(۱۳۷)
بېهوده سپرې د هر سړي عیبونه
کومه ونه به باد نه وي بنورولې^(۱۳۸)
خوک به یو سي تر لحده پاک لاسونه

یوه ورځ به د زمري په چمبه ورسې
چی چرگانو کي چغال ځان زمري بولي
د بنکاریانو په میدان کي به معلوم سي
که خر سپی هر خونه ځان گړندی بولي^(۱۳۹)

^(۱۳۵) د هغه باغه چی نه خورې غم یې پر خه خورې.

^(۱۳۶) یا لویو غرونو ته ځه یا لویو کورونو ته ځه.

^(۱۳۷) بېله عیبه یو خدای ښه دی.

^(۱۳۸) داسې ونه نسته چی باد نه وي بنورولې.

^(۱۳۹) خره سپیه که گړندی وي د بنکاریانو په ورځ به معلوم سي.

نه به هيڅ کله زاره د بنمنان خپل کي
نه به کانه سي پاته د تورو غرونو (۱۴۰)
خو د نن تر بور سبا درته په کار دي
چي مات نه کي د تر بور غاښ په تر برونو (۱۴۱)

که د بنمن دي وي د لوخو پري پروت وي
ماريي بوله چي غلط نه سي ورباندي (۱۴۲)
مار که وژني د بنمن په لاس يي مرکه (۱۴۳)
يو په بل به سره وژني د بنمنان دي

په يوه اسانه نه خاموشه کپري
د بنمني د پښتانه د سري اوردی (۱۴۴)
چي زوی او د ورور ويني يي څوک توی کپري
د بديو پرېښودل ورتنه پيغور دی (۱۴۵)

(۱۴۰) کاني به پوست نه سي، د بنمن به دوست نه سي.

(۱۴۱) د تر بور غاښ په تر بور ماتپري.

(۱۴۲) د بنمن که دي د لوخو پري وي، ماريي بوله.

(۱۴۳) مار هم په د بنمن وژنه.

(۱۴۴) د پښتانه بدي د سري اوردی.

(۱۴۵) چي زوي ورور يي دی وژلی دهغه لاس دی چا نيولی.

دبښمنان گوره اغزي دي په لمخي کي (۱۴۶)
چی ژوندي وي نه آرام سته نه خوبونه
د دباندې دبښمني سی ختمېدلای
پام چی مات نه کې په خپل کور کي هډونه (۱۴۷)

نامردان همېش وهي د مېرولاري (۱۴۸)
د مېرونو سيالي نه دی کار آسانه
په قصه چي دي رنگ ژر سورا معلوم سوي
تر ميدانه چي ولاړ نه سې بي ايمان (۱۴۹)

د مالونو ساتل وينبي سترگي غواړي
د بيدو خلگو وي تل خراب کورونه
نه څښتن له خوبه وينس سونه سپی غايي
غله پی کړي وه مزلون نه رباطونه (۱۵۰)

(۱۴۶) دبښمن د لمخي اغزی دی .

(۱۴۷) د بهر بدي ورکېږي، د کور بدي نه ورکېږي .

(۱۴۸) نامردان د مېرولاري وهي .

(۱۴۹) چي رنگ دي په قصه ژر سو ، تورو ته مه ځه .

(۱۵۰) نه څښتن خبرېده ، نه سپی غېږده ، هسی غل و تښتېده .

دا متل دی چی نن سپک سی سبا ورک سی (۱۵۱)
په ژوندوني یې میراث یوسي تر بورونه (۱۵۲)
خوی خاصیت د مېړه، زړه د زمري غواړي (۱۵۳)
د همت په زور ژوندي پایي مېړونه

له نېکانو سره نېک خلگ اوسېږي
له بدانو سره زده سي بده چار
پر هغه لار باندي مه ځه که هوښیاري يې
چي دي نه ورباندي مور تللي نه پلار (۱۵۴)

چي مېړه وي د هغه به لور چاره وي (۱۵۵)
د دښمن ورنه رپېږي اندامونه
که وروري ده نو د توري دا خوږه ده (۱۵۶)
یو د بل له څنگه زیب کوي مېړونه

(۱۵۱) چي نن سپک سی سبا ورک سی .

(۱۵۲) څښتن حیات مال یې میراث .

(۱۵۳) خوی د مېړه زړه د زمري .

(۱۵۴) مه ځه پر هغه لار چي نه دي مور پر ځي نه پلار .

(۱۵۵) مېړه چی مېړه وي لوري يې چاره وي .

(۱۵۶) وروري د توري خوږه ده .

زه دي بوره يم خوته دي پر ميدان يې^(۱۵۷)
گرځوم به هسکه غاړه پر ملکونو
کشکي مړپه سپينو تورو راته راسې
نه چي خرسي له د بنمن پر ميدانونو^(۱۵۸)

چي اختيار لري د جنگ پوښتنه څه ده^(۱۵۹)
وخت يې نسته د سلا د مجلسونو
چي د تورو ميدان تورسي بله نسته
لاري ډيري دي يوه ده د ميرونو^(۱۶۰)

مياشت يوه ده ورځي ډيري پکښي غونډي^(۱۶۱)
دېرش يو ځای دي چي لويي ترې معلومېږي
د يوه سواره به څه دوره سي پورته^(۱۶۲)
د لښکر د وړي آسمان ته پورته کېږي

^(۱۵۷) زه دي بوره يم خو چی میدان پرې نږدې.

^(۱۵۸) په تورو مړسې زويه، نه چی د بنمن ته خرسي زويه.

^(۱۵۹) چي اختيار د جنگ لري، پوښتنه په جنگ لري.

^(۱۶۰) لاري ډيري دي د مړو لاريو ده.

^(۱۶۱) مياشت يوه ده، ورځي ډيري دي.

^(۱۶۲) د يوه سواره څه دوره ده.

د نامه څښتن به پرې نه ږدي پرلاري
خداى دې نه كي د ناكسولوى كورونه
په اول ځل يې پر خپل كلي ورتړپ كړل
چي نامردو ته خداى وركړله آسونه^(۱۶۳)

يوه ورځ به يې اوبو پر سر اخیستی
و هر ځگ ته به وراچوې لاسونه^(۱۶۴)
كه اوبازي يې هم له ځان سره پام وكړه
هسي نه چي درنه ورك سي گودرونه^(۱۶۵)

د يوې او دوو نېزو توپيري يې نسته
چي تر سرو اوړي اوبه سرې غرقېږي^(۱۶۶)
هي توبه چي اوبه لوړي سي تر غاړي
شيرين زوى سي تر پنبولاندى وژل كېږي^(۱۶۷)

^(۱۶۳) چي نامردو آسونه و كړل اول يې پر خپل كلي ورتړپول.

^(۱۶۴) اوبو اخیستی ځگ ته لاس اچوي.

^(۱۶۵) اوبازيم، خو بې گودره نه گډېږم.

^(۱۶۶) اوبه چي تر سرو اوړى څه يوه نېزه څه دوي.

^(۱۶۷) اوبه چي تر غاړي ورسېږي، زوي تر پنبولاندي كېږي.

د مېرپه د پاره د پرناسستی پیغوردی
خای پر خای اوبه ولاړي زرغونېږي^(۱۶۸)
که دي زړه دی چی له سیاله سره سیال سې
حرکت او برکت سره سمېږي^(۱۶۹)

بڼه خواړه همپش له رنگه خوړل کېږي^(۱۷۰)
تل اوبه له پاکه لوبني چښل کېږي^(۱۷۱)
خدای دي نه کړي مشران د چا بسې لاري
اوبه هر کله د سر له خوا خړېږي^(۱۷۲)

که دي زړه وي چی تهمت پر چارانه سي
مال تر سترگو لاندې تل ساتلی بڼه دی^(۱۷۳)
که هوښيار يې اعتبار چی په ونه کې
که دي غل اشنادی خرتړلی بڼه دی^(۱۷۴)

^(۱۶۸) اوبه چې پر خای ولاړي وي زرغونېږي.
^(۱۶۹) خدای ۷۷ وایي ته حرکت که زه به برکت کم.
^(۱۷۰) خواړه له رنگه خوړل کېږي.
^(۱۷۱) اوبه د لوبني له مخي چښل کېږي.
^(۱۷۲) اوبه د سر له خوا خړېږي.
^(۱۷۳) خپل مال تر سترگو لاندې بڼه دی.
^(۱۷۴) خپل خرتړلی بڼه دی، که دي غل اشنادی.

خان ته گوره همپشه ملگري ژغوره
بڼه ملگري به کم نه بولي له وروره^(۱۷۵)
په بڼه ورغ کي هر سپي د سپي يار وي^(۱۷۶)
که دوستان غواړي په بده ورغ يې گوره

که د غله سره ياري لري لره يې
همپشه دي ترې خوندي لره مالونه^(۱۷۷)
بې حساب به يې کتابه ژوندون گران دي
په وروري کي هم په کار دي حسابونه^(۱۷۸)

صبر تريخ دی خو ميوه لري شيرينه^(۱۷۹)
او د صبر ونه تل په مراد پخپري^(۱۸۰)
انتظار تر قتل زور غواړي پوهيږم^(۱۸۱)
خو په صبر د مکې سفر لنډ پري^(۱۸۲)

^(۱۷۵) ځای ته گوره ملگري ژغوره، کم يې مه بوله له وروره.

^(۱۷۶) په بڼه ورغ هر څوک دوست وي.

^(۱۷۷) د غله سره ياري لره، خپل مال دي ترې خوندي لره.

^(۱۷۸) وروري وروري، حساب ترمنځ.

^(۱۷۹) صبر تريخ دی، مېوه يې شيرينه ده.

^(۱۸۰) د صبر ونه په مراد پخپري.

^(۱۸۱) انتظار تر قتل سخت دی.

^(۱۸۲) د مکې سفر په صبر لنډ پري.

نه به تل د ناروا په زين کي سپوريږي
نه به سره او سپين پر کور درته انبار وي
يوه ورځ د بلي مورده ستا دي ياد وي^(۱۸۳)
دا آسمان به وي ولاړ لانت به مردار وي^(۱۸۴)

خداى دي نه کي د چا مېنه بي مېرونو
په انگړ کي به يې لوخي زرغونېږي
خود به هر کس او ناکس په کور کي گرځي
ابا نسته له ادي څوک نه ډارېږي^(۱۸۵)

چي وريځى بنوروي باران به وکي^(۱۸۶)
پر آسمان د څرو وريځو تمه کېږي
چي يې لاپي کولې ډېري خيري يې نسته
آسمان هومره چي غوريږي نه اورېږي^(۱۸۷)

^(۱۸۳) يوه ورځ د بلي مورده.

^(۱۸۴) آسمان به ولاړ وي، لانت به مردار وي.

^(۱۸۵) ابا پر کور نسته، له ادي ډار نسته.

^(۱۸۶) آسمان چي وريځى بنوروي باران به وکړي.

^(۱۸۷) آسمان چي غوريږي هومره نه اورېږي.

د ناکسو د ناهل و نونو کران دي
چي له گوتو يي څخه پري کمالونه
چی د تانگ تر لپي زده نه وه په ژوند کي
قسمت ورکړله هغه لره آسونه^(۱۸۸)

په دروغو به دي پورته کي آسمان ته
خادمان به دي در شمگېري کمالونه
يو په يو به درته و بنیي په مخ کي
آيينه نه پتوي د چا عیبونه^(۱۸۹)

نن يي مه گوره په ناز په کرشمو کي
چي د خيال په کاره مغزی روان دی
داز لڅوړی د پردو په غوښو مست دی
پر پردي آس باندي سپور دی میری خان دی^(۱۹۰)

^(۱۸۸) آس يي هغو ته ورکړ چې د تانگ د ترلو نه و .

^(۱۸۹) آيينه د چا عیبونه نه پتوي .

^(۱۹۰) آس پردی ، سپور پري میری .

آس چي خداى خواروي جوڙ ترينه يابو ڪري^(۱۹۱)
تردرنو بارونو لاندې به زڙ پڙي
دهرچا دپاره خپل مقام په ڪاردي
چي له خره سره آس وٽرې خر ڪڙي^(۱۹۲)

اختر نه دي پٽ مڙه چي معلوم نه وي^(۱۹۳)
ترې خبر دي اولسونه عالمون ه
نه اختر ديوه چاهه اجاره دي^(۱۹۴)
له قلاتر ڪنڊه والو وي سره لاسونه

يو د آس په تمه جوڙ ڪري آخورونه^(۱۹۵)
بل ڪمبود لري يو آس و دري نعلونه^(۱۹۶)
دڙوندون دپاره پوخ تدبير په ڪاردي
تل خورجين بايلي چي ڊڙو هي چرتونه^(۱۹۷)

^(۱۹۱) آس چي خداى خواروي نويي يابو ڪري.

^(۱۹۲) آس چي له خره سره وٽرې د خره خويونه زده ڪوي.

^(۱۹۳) اختر پٽ مڙه نه دي.

^(۱۹۴) اختر ديوه سڙي نه وي.

^(۱۹۵) آخور يي جوڙ ڪڙ، ويل آس به خداى را ڪري.

^(۱۹۶) ڪڙي وڙي چاره، يو آس نسته دري ناله.

^(۱۹۷) چرت يي واهه خورجين يي بايلود.

چي هډونه دي مات نه کړي د خپلوانو
سبا ورور دی چي دانن درته تر بور دی
چي يې تبغ د خپل د بنمن په وینو سور کړ
په تندي کي يې معلوم د غیرت نور دی^(۱۹۸)

خه به غم خه به ماتم خه به گيله وای
پښتنو که پيژندلای خپل مېړونه
يو له سلو سل له خاورو برابر دي^(۱۹۹)
يوشی نه دي د اوبو منع کي سرونه

خه به بخت وي خه تدبير در لره بويه
پناه مه غواړه پر کورد غلیمانو
له لپوه چي تنبته وده بې بخته
شپه يې واوښته پر کورد قصابانو^(۲۰۰)

^(۱۹۸) چپ د توري ووزی يې سور دی، د هغه په ټنډه نور دی .

^(۱۹۹) يو په سل او سل په خاورو .

^(۲۰۰) وده له لپوه تنبته پر قصاب واوښته .

مارد بل په لاس مړ نه کې که هوښیاریې (۲۰۱)
خپل بازو دي هم عزت هم درهمونه
بار چي خرنه وړي پخپله یې په شا کړه (۲۰۲)
په خواري په زحمت ښه ښکاری مېرونه (۲۰۳)

نه د بدو نه د ښو تعبیر ترې کېږي
په چينغاړو یې کاڼه کړله غوږونه
ښه ویله زمور پلرونو هوښیارانو
له خالي لوبني لوی خپښي آوازونه (۲۰۴)

یوه ورځ به دي د لاپو نیلی شل وي
چي ویل به دي ترهسکه ټوپ آسان دی
څه به سوی څه به یې بار څه به منزل وي (۲۰۵)
نن به گورو دغه گز او دا میدان دی (۲۰۶)

(۲۰۱) د بل په لاس مار مه وژنه.

(۲۰۲) بار چي خرنه وړي پخپله به یې وړي.

(۲۰۳) خواري د مېرو په شاده.

(۲۰۴) له خالي لوبني لوی آواز خپښي.

(۲۰۵) څه سوی څه یې بارگی.

(۲۰۶) دا گز او دا میدان.

چي پنخپله په خبرو بډايي کړې
له بناغليو څه لره سيالي کړې^(۲۰۷)
يوه ورځ به دي رسوا کړي سپرې شونډي
په خبرو به ترڅو پوري خاني کړې

وايي پور چي ځنډني سي ورکني سي^(۲۰۸)
خدای پوهېږي چي وعده سي تر کلونو^(۲۰۹)
خو فرصت رحمانې، بېرته شیطاني ده^(۲۱۰)
په سهلو به ترې د سود بارونه^(۲۱۱)

هر بنده په خپل وطن کي پادشاهي کړي^(۲۱۲)
هر سرې ته خپل وطن لکه کشمير دی^(۲۱۳)
په دنيا کي پردېسي بده بلاده^(۲۱۴)

^(۲۰۷) چي پنخپله بډايي که، بناغليو سره څه لري سيالي که.

^(۲۰۸) پور چي ځنډني سي، ورکني سي.

^(۲۰۹) چي تر کاله سي، تر خدايه سي.

^(۲۱۰) فرصت رحمانې دی، بېرته شیطاني ده.

^(۲۱۱) چي و سهېږي، و سود بېږي.

^(۲۱۲) هر سرې په خپل وطن کي پاچا دی.

^(۲۱۳) هر چاته خپل وطن کشمير دی.

^(۲۱۴) مسافري بده بلاده.

چي په کور کي وي امير بهر فقير دی (۲۱۵)

بنځه ميره په بنايست مخکه په فصل
تلل کېږي تل مېړونه په لوزونو (۲۱۶)
چي يې ژبه خپله نه وه مېړه نه دی
که هر څو لاپي کوي د ميدانونو

د هيلی بچي ته ولي لامبو بښي (۲۱۷)
په لوی لاس ځان گډوي په احمقانو
د خولې لاره ده پانده ته ور معلومه (۲۱۸)
زړه به نه سوځي پر ډلي د تڼگانو

که تر بام که تر آسمانه پورته کېږي
په زينو کي درته بويه قدمونه
له روپۍ څخه روپۍ را پيدا کېږي (۲۱۹)
له ويالو څخه جوړېږي لوی سيندونه (۲۲۰)

(۲۱۵) که په کور کي امير دی، بهر فقير دی.

(۲۱۶) د مېړه لوزگوره، د مخکي فصل، د بنځي بنايست.

(۲۱۷) د هيلی بچي ته لامبو مه بښه.

(۲۱۸) پانده ته د خولې لار معلومه ده.

(۲۱۹) روپي روپي پيدا کوی.

(۲۲۰) رود له ويالو جوړ دی.

لباسي اشنايي نه کي پري تر مرگه
يوه ورغ به دا يوه لاره دوې کپري
ترقيامته خومي نه سې غولولاي
له پانده لکړه يو ځلي ورکپري^(۲۲۱)

تورد تورو سپين د نجونو په نصيب دي^(۲۲۲)
د هر چاپه قسمت نه دي ميدانونه
تپري توري ته اوږه چي سموي څوک
هغه گرځوي له ځان سره سپرونه^(۲۲۳)

د ځوانۍ شپې د باد په شان تپري
ورځي شپې بيرته چانه دي گرځولي
په سبا سبا چي مړنه سې له لوري
سپمولي هميشه وي سپو خورلي^(۲۲۴)

^(۲۲۱) پوند يو ځل امساء ورکوي.

^(۲۲۲) تورو د تورو دي، سپين د نجونو دي.

^(۲۲۳) سپر هغه گرځوي چي توري ته اوږه سموي.

^(۲۲۴) سپمولي سپو خورلي.

په دروغو بڼه تر کله پوري پايې
سپين ته سپين او تور ته تور وايه که بڼه کړې
له سل کاله عبادت سره ده سمه
چي يوه د حقيقت خبره وکړې (۲۲۵)

سل کلنه ياران نه خاوري ايرې سي
چي په خوله د منافق او د شيطان کي
برابره وي له سلو جادوگرو (۲۲۶)
يو سړی چی غيبت گروي په ميدان کي

مېلمانه د بي غيرته کور واکدار وي (۲۲۷)
همېشه يې کيسې کېږي پر کورونو
چي په ننگه د بي ننگو شوک درېږي
شر ميدلی وي په کلي په بنارونو (۲۲۸)

(۲۲۵) سل کاله عبادت يوه خبره د حقيقت.

(۲۲۶) سل جادوگرو يو غيبت گرنه دي برابر.

(۲۲۷) د بي غيرته کور کاله مېلمه واکدار وي.

(۲۲۸) د بي ننگو په ننگه به تل شرمنده يې.

په ژاولن يوازي نه وي شرميدلي (۲۲۹)
په خپل کور کي که دوستان که يې خپلوان دي
په قبرونو کي به مړي په شرمېږي
نارينه چي نه په خوی نه په زبان دي

د هغو خلگو شوقدر په نصيب وي
چي پر ځان يې دي منلی شوگيرونه (۲۳۰)
خوک په ورځ کي تر مقصده نه رسېږي
چي په شپو نه کړي اوږده اوږده مزلونه (۲۳۱)

بڼه هغه چي دي په بده ورځ په کار سي
د بڼې ورځي په هر کور کي ياران ډېر دي
چي په بڼې کي يار، په بده ورځ بېزار وي (۲۳۲)
د غسلو په دوکان کی مچان ډېر دي (۲۳۳)

(۲۲۹) د ژاولن په کور کي خپلوان شرمېږي، په گور کي مردگان.

(۲۳۰) د شوقدر شپه په شوگير لنډېږي.

(۲۳۱) که د شپې ولاړ نه سي، د ورځي به مزله ته ونه رسېږي.

(۲۳۲) د بڼې ورځي يار، د بڼې ورځي بېزار.

(۲۳۳) د غسلو په دوکان کي مچان ډېر دي.

بڼه خو دا چي لاس يې تش زړه يې سخي وي
چگي ډير يې يې دنيا زړه يې تنگ يې (۲۳۴)
چي دنيا يې ډيرول کفن يې يو وړ (۲۳۵)
په نابوده به جاهل سرې ناز يې

ډوډی خپله خوري دعا کوي پر دوته (۲۳۶)
پر دنيا ساده گان ډېر دي چي اوس يې
په تيرا کي دي ډولونه د بناديو
مامندی مسکين پر کور ورته گله يې (۲۳۷)

ريشتيا کارد زور وړيا ليوني دي (۲۳۸)
هم پر سد يم هم خبر له خپله زور يم
په ريشتيا مي عبد الله تر مری نيسي
که يې نه وایمه خدای ته به مختور يم (۲۳۹)

(۲۳۴) دنيا چي ډير يې زړه تنگ يې.

(۲۳۵) دنيا داره چي دنيا دي ډېرول سپين کفن دي يو وړ.

(۲۳۶) ډوډی خپله خورم، دعا ستا سر ته کوم.

(۲۳۷) ډول په تيرا ډغې يې، مامندی پر کور گله يې.

(۲۳۸) ريشتيا يا زور وړ وایي يا لېوني.

(۲۳۹) که رشتيا نه وایم الله مي نيسي که يې وایم عبد الله مي نيسي.

چي پر خنده د شرابو د خم کښېني
مورک وزي د پيشيانو په جنگونو
وليوه ته هم ښکښل کوي په زوره
چي بزه سي يو حل پورته پر بامونو^(۲۴۰)

سل منته د احتياج د يوې شپې وي
ترې بهتري د بيا بان شپې دي اغزني
بزي رابه کړې شيدې په دې پوهيږم
خوله پوچوبه وي ډکي او خيرني^(۲۴۱)

بلا پر پرده چي بيده وي وينه نه سي^(۲۴۲)
د منزل پر لوري گام اخله تېرېږه
که بلا وهې نو مخامخ پر ورسه^(۲۴۳)
که پر شايې وهې مرگ ته تيارېږه

^(۲۴۰) بزه چي پر بام وڅيژي لېوه ته هم ښکښل کوي.

^(۲۴۱) بزي بزي شيدې به را کي خوله پوچو ډکي.

^(۲۴۲) بلا بيده ښه وي نه وينه.

^(۲۴۳) بلا پر مخ وهل کېږي نه پر شا.

نه له مخکي نه راځي نه له آسمانه
بلا هر کله راځي له خپله ځانه^(۲۴۴)
چي دي وزیږي بلا وي له لمني^(۲۴۵)
بيابه څرنگه گيله کوي له چانه

که بنده کړي حرکت خدای برکت کړي^(۲۴۶)
بنده هر کله حیران خدای مهربان وي^(۲۴۷)
میننه و پوره له بنده سره تړلې
بنده کله وي رحمان، کله شیطان وي^(۲۴۸)

بنده راسه د خدای خپل سه که انسان یې
داسي تل اوسه پر بل چي پر خپل ځان یې^(۲۴۹)
که دي خپل گريوان هر وخت وي قاضي کړی

^(۲۴۴) بلا نه له مخکي نه له آسمانه، له خپله ځانه.
^(۲۴۵) بلا له خپلي لمني پورته کېږي.
^(۲۴۶) بنده دي حرکت کړي، خدای به برکت کړي.
^(۲۴۷) بنده حیران خدای پر مهربان.
^(۲۴۸) بنده د بنده رحمان دی، بنده د بنده شیطان دی.
^(۲۴۹) بنده راسه د خدای خپل سه لکه پر ځان داسی پر بل سه.

ترقیامته به پرسمه لار روان یی

اجل هرگری په یاد لره هونبیاره
تل یی غشی را روان وی نابیره
بنده لیری موبنلولی و اهنونه
مرگی لار ورته نیولی نا خبره (۲۵۰)

یو بیده بل بیده نه سی وینبولای (۲۵۱)
یو به وینس وی چی بیده خلگ وینبیری
لاری دکلی له اغزیوله خطرو دی
بپله خپلو شوک منزل ته نه رسیری (۲۵۲)

همیشه لره قیضه د خپلی ژبی
خان دی وساته د زړونوله آزاره
عمر سل کاله لری بدي خبری (۲۵۳)

(۲۵۰) بنده لیری موبنلولی، مرگی لار ورته نیولی.

(۲۵۱) یو بیده بل بیده نه سی وینبولای.

(۲۵۲) بپله د خپلو شوک سرته نه رسیری.

(۲۵۳) د بدي خبری عمل سل کاله وی.

رغېده نه وي د ژبي له پرهاره (۲۵۴)

همېشه دي وي د بل د بگدان ته سترگي (۲۵۵)

د بل لاس کي مړۍ غټه در بنکار پري (۲۵۶)

پر پردي دسترخوان سل مېلماننه غواړي (۲۵۷)

ستا پخپله سپي په تاخت تر کور تېر پري (۲۵۸)

بيکاري همېش لنگې پري خواړي زې پري (۲۵۹)

تل زانگو د بد بختيو بېکاري ده (۲۶۰)

بېکارانو ته شيطان کارونه گوري (۲۶۱)

شيطاني لار د دنيا د دين خواړي ده

له خنجره چي يې سرې وينی خڅپري

د قاتل پر نوم به خنګه منکر پري

(۲۵۴) د توري تپ جوړ پري د ژبي تپ نه جوړ پري.

(۲۵۵) سترگي يې د بل پر د بگدان وي.

(۲۵۶) د بل لاس کي مړۍ غټه بنکاري.

(۲۵۷) پر پردي دسترخوان سل مېلماننه هيڅ دي.

(۲۵۸) تر کور يې سپي په تاخت تېر پري.

(۲۵۹) بېکاري لنگې پري خواړي ترې زې پري.

(۲۶۰) بېکاري د بد بختۍ زانگو ده.

(۲۶۱) بېکارو ته شيطان کارونه گوري.

چي غلا کړي يې په کلي کی او بنان وي
هغه هم پر لاري تیت روان تېرېږي^(۲۶۲)

سپي د او بن په سایه تلی ویل دا زما ده^(۲۶۳)
خدای دي نه کړي له چا ورک خپل اندامونه
پکي و خوږه مړی، د خان په کور کي
اوس له ناز څخه کاره اخلي گامونه^(۲۶۴)

که هر څو يې خورې پردي خواږه په پور دي^(۲۶۵)
او پردی خپلی په پښو کي معلومېږي^(۲۶۶)
پردی کار که دي ښه و کړ لاس دي تور دی
که دي بد و کړ نومخ دي په تور يېږي^(۲۶۷)

^(۲۶۲) پتهوي او بنان، ځي تیت تیت.

^(۲۶۳) سپي د او بن په سایه تلی ویل يې دا زما ده.

^(۲۶۴) پکي د خان په کور کي ډوډی و خوږه پر لاري سمه نه تله.

^(۲۶۵) پردي خواږه په پور دي.

^(۲۶۶) پردی خپلی په پښو کي معلومېږي.

^(۲۶۷) پردی کار که دي ښه و کړ لاس دي تور کړ، که دي بد و کړ نومخ دي تور کړ.

چي په چا کي د غيرت سترگی ښکاري وي
 تل پردی خواږه خواږه ورته ښکارېږي^(۲۶۸)
 پردی خرشل منه بارسي په شا ورلاي^(۲۶۹)
 پردی خرپه خوږېدلو نه پوهېږي^(۲۷۰)

که پردی بگړی پرسرد مارتړل دي^(۲۷۱)
 پردی زوی هم په نازونو نه زوی کېږي^(۲۷۲)
 پردی غوښي شوک پر ځان نه سي تپلاي^(۲۷۳)
 پردی سپی تش د ډوډی په زور خپلېږي^(۲۷۴)

بد اولاد وي د خپل پلار په مخ کي زخه
 که يې پرېږدي نو پر مخ بده ښکارېږي
 که يې پرې کړي نو تاوېږي به له درده^(۲۷۵)
 نه پرې کېږي نه پر مخ پرېښودل کېږي

^(۲۶۸) پردی خواږه خواږه وي.
^(۲۶۹) پردی خرشل منه بارسي.
^(۲۷۰) پردی خر نه خوږېږي.
^(۲۷۱) پردی دستار پرسرد مارتړل دي.
^(۲۷۲) پردی زوی نه زوی کېږي.
^(۲۷۳) پردی غوښي په ځان پوري نه موبنلي.
^(۲۷۴) پردی سپی په ډوډی خپل.
^(۲۷۵) پرېښودل يې عيب لری پرې کول يې درد، ناخلف دی د خپل پلار په مخ کي زخه.

سږی هغه دی چی و مری په خبره
(۲۷۶) په توره خو هر شوک وژل کېږي

زوی هغه دی چی په سپینو تورو مړ سي
(۲۷۷) نه هغه چي به د بنمن لره خړېږي

(۲۷۸) په خپل کور کي خو مېړی هم توريالی وي

(۲۷۹) پيشو هم پر خپله مېنه زمري کېږي

نر هغه دی چی يي نوم پريابان پروت وي

په کيسو کي د ميړونو چی يادېږي

(۲۸۰) شپه او ورځ دواړه رانده لره يوشان وي

(۲۸۱) چي بل نه کې و رانده ته خراغونه

د کانه تر غوړو ډول نه ور رسېږي

د رانده په مخ کي مه کوه رقصونه (۲۸۲)

(۲۷۶) په توره هر شوک مري ، سږی هغه دی چي په خبره و مري.

(۲۷۷) په توره مړ سي زويه، نه چي د بنمن ته خړ سي زويه.

(۲۷۸) په خپل کور کي مېړی هم توريالی وي.

(۲۷۹) په خپل کور کي پيشو زمري وي.

(۲۸۰) رانده ته شپه او ورځ يوشان ده.

(۲۸۱) پوند په خراغ څه کوي.

(۲۸۲) رانده ته گډېږه مه کانه ته ډول مه وهه.

زوم چي وشيندي روپی په کلي کور کي
ټولي پېغلي به يې وکړي خدمتونه^(۲۸۳)
هم پر خوانبي هم خونبيني وي بي قدره
هغه زوم چي يې ترلي وي جيونه^(۲۸۴)

مه دی خدای که دوبي سوږمه گرم ژمی^(۲۸۵)
که هر خوژمی د خوار غريب تاوان وي^(۲۸۶)
وايي کله به موسم د ژمي بولو
وايي هر کله چی باد او باران وي^(۲۸۷)

د پردی گټي دپاره کي خان ستري
د مريانو خواری کله چا منلي
که شوک خان او ایمان دواړه پکښي بايلي
سوی به تل وي د خاوند، سپي هسي خغلي^(۲۸۸)

^(۲۸۳) زوم چي روپی شيندي، د کلي نجوني به يې خدمت کوي.
^(۲۸۴) زوم چي جيب ترلی وي، پر خوانبي او خونبيني يې قدر خوړلی وي.
^(۲۸۵) ژمی دي سوږمه سه دوبي دي تود مه سه.
^(۲۸۶) ژمی د خوار او غريب زیان دی.
^(۲۸۷) ژمی به کله وي چي باد او باران وي.
^(۲۸۸) سوی د خاوند وي سپی هسي منلې وهي.

چي د چا وي عقل کم هر شه يې کم وي^(۲۸۹)
چي د چا وي عقل ډېر ژوندي يې سمسور وي
عقل ورور دی د عزت سره جوړه دی
چي د چا وي عقل ډېر عزت يې پور وي^(۲۹۰)

^(۲۸۹) چي عقل نه لري هغه به شه لري، چي عقل لري هغه هر شه لري.
^(۲۹۰) عقل د عزت ورور دی، که عقل لري عزت يې پور دی.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**